

Szentes Város Idegenforgalmi Konceptiója

2011-2015

Készítette: Deim Éva, idegenforgalmi referens

1. Helyzetelemzés

1.1. Szentes idegenforgalmi környezete

1.1.1. A turizmus nemzetgazdasági szerepe

A turizmus kétségtelenül a gazdaság egyik legfontosabb és leggyorsabban növekvő ágazata. Kedvező hatást gyakorol a fizetési mérlegre, láthatatlan exportként növeli az ország bevételét. Ez a hagyományos exportnál jóval kedvezőbb, hiszen a turista saját maga érkezik a fogyasztás helyére, nem kell csomagolni, elvinni hozzá az árut, szolgáltatást, mely jelentős költségmegtakarítást jelent, így ezen a területen 1 Ft nyereség lényegesen kisebb ráfordítással érhető el, mint a nemzetgazdaság más ágazatai esetében. A turizmus multiplikátor hatásának köszönhetően közvetlen hatást gyakorol más szektorokra is, hiszen a turista a turisztikai termék mellett egyéb szolgáltatásokat is igénybe vesz. A turizmus, mint a többi iparág, egy térség számára pozitív és negatív hatásokat egyaránt magában foglal. Alapvető cél, hogy a negatív hatásokat csökkentjük, a pozitív hatásokat növeljük, így erősítve a fenntartható turizmust.

Pozitív hatások:

- munkahelyteremtés,
- beruházási kedv élénkülése,
- infrastruktúra - fejlesztés,
- szolgáltatói szektor erősödése,
- fogyasztói magatartásformák átalakulása,
- adóbevételek növekedése,
- elmaradott területek fejlődése,
- műemlék-védelem előtérbe kerülése,
- természeti területek védelme,
- helyi értékek, hagyományok ápolása.

Negatív hatások:

- emelkedhet a szakképzetlen munkaerő iránti igény,
- megnövekedhet a fekete gazdaság szerepe,
- erős szezonáltság,
- monokultúra kialakulása,
- természeti értékek pusztulása,
- túlszűfoeltság, levegő- zaj-, környezet szennyezés,
- giccs elszaporodása a turizmusra épülő kereskedelemben.

A tudatos turizmusfejlesztés hiányában, a spontán kialakuló, tömegszerű és ellenőrizetlen turizmus esetén a negatív hatások felerősödnek, hosszútávon előtérbe kerülhetnek. Magyarországon a turizmus az elmúlt évtizedekben a gazdaság egyre jelentősebb ágazatává vált. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által 2005-re összeállított Turizmus Szatellit Számla alapján a turizmus a magyarországi GDP 5,2%-át, az ún. tovagyrűző hatásokat figyelembe véve 8,8%-át adja. Jelenleg minden nyolcadik munkahely, a tovagyrűző hatásokat figyelembe véve a munkahelyek 12,6%-a a turizmusnak köszönhető.

1.1.2. A turizmusfejlesztés szükségessége

A turizmus tudatos, szakmailag elfogadott elképzelések nélküli, spontán fejlődése hosszútávon a beruházások megtérülésének elmaradását, a turizmus negatív hatásainak felszínre kerülését hozza magával. A tudatos fejlesztés alapfeltételeit biztosító eszközök zöme az állam és az önkormányzatok kezében van, ezek közül a helyi eszközök az alábbiak:

- a helyi turizmuspolitika kialakítása
- a turizmuspolitikát menedzselő helyi turisztikai intézményrendszer kialakítása
- stabil és betartható jogi szabályozás helyi szinten a vállalkozások számára
- vállalkozó- és turistabarát önkormányzatok
- környezettudatos marketingszemlélet kialakítása

A tudatos fejlesztés alapja:

- a turizmus hatásainak ismerete,
- a térségbe érkező turisták szokásainak, igényeinek felmérése, ismerete,
- hosszú távú gondolkodás, melynek eszközei:
 - hosszútávú, környezetmegóvó, **marketing szemléletű turizmus politika**,
 - integrált tervezés, összefüggésben a területfejlesztési elképzelésekkel,
 - **ösztönzési rendszer kialakítása** (ld: adókedvezmény, idegenforgalmi adó visszaforgatása a szektorba)
 - piaci szemléletű idegenforgalmi marketing
 - előremutató, szakszerű irányító rendszer
 - monitoring

1.1.3. A világ turizmusának megatrendjei és jellemzői

A World Tourism Organization, azaz a Turizmus Világszervezete 2020-ig szóló előrejelzése szerint a turizmusban a következő keresleti-kínálati tendenciák várhatók:

A világturizmusban az 1995-ig jelzett évi 3,2%-os növekedési ütem helyett 1995-2020 között 4,3%-os évi átlagos növekedési ütemre lehet számítani. Ugyanakkor a nemzetközi forgalom bővülése ennél kisebb, a belföldi forgalom növekedése ennél nagyobb ütemben valósul meg. Az előrejelzések szerint 2020-ban a nemzetközi turista érkezések száma eléri az 1,6 milliárdot, a nemzetközi turizmusból származó bevétel pedig a 2 billió USD-t.

A jelentősnek tűnő adatok ellenére a világ lakosságának mindössze 7%-a fog külföldre utazni (figyelembe véve az évente többször utazókat, illetve az egy-egy alkalommal több országot felkeresőket is). A 7% azt jelzi, hogy még mindig óriási tartalékok vannak a nemzetközi turizmus lehetséges forgalmában.

A nemzetközi forgalom növekedése a világ egyes turisztikai régiói közül Európában lesz a legalacsonyabb (3,1%) és Kelet-Ázsia/Óceánia térségében a legmagasabb (7,0%). Mindez azzal magyarázható, hogy az integrációs törekvések eredményeként kialakuló Egységes Európai Piacca és az ennek következtében megszűnő országhatárok által a nemzetközi turizmus belföldivé válik, illetve, hogy az európai küldő területeknek az Európán kívüli térségek iránti érdeklődése nő.

A belföldi turizmus az előrejelzések szerint tovább már nem bővül a fejlett ipari országokban, azonban jelentős fejlődésnek indul Ázsiában, Latin-Amerikában, Közel-Keleten és Afrikában. A világ legnagyobb fogadó országainak rangsora átrendeződik: a legtöbb turistát 2020-ban Kínában fogják regisztrálni (jelenleg Kína nincs az első 10 ország között!). Az első 10 helyen Kínát az USA, Franciaország, Spanyolország, Hong Kong, Olaszország, az Egyesült Királyság, Mexikó, Oroszország és a Cseh Köztársaság követi majd. A felsorolás érdekességét az adja, hogy azok az európai országok, amelyek tradicionálisan nagy fogadó területnek számítanak visszacsúsznak, illetve kiszorulnak az első 10 helyről.

A világ legnagyobb küldő országai között kevésbé drámai a várható változás. A jelenleg is legfontosabbnak számító Németország, Japán és az USA vezető helye továbbra is megmarad. A becsült forgalom alapján azonban Kína áll majd a negyedik helyen, és Oroszország is bekerül az első 10 ország közé.

A világturizmus forgalma 2020-ban várhatóan 76-24%-ban fog megoszlan a régiókon belüli és régiók közötti – vagy más néven nagy távolságú – utazások között. Ez utóbbi elsősorban Európában, Amerikában, a Közel-Keleten és Dél-Ázsiában lesz jelentős, míg Kelet-Ázsiában és Afrikában az adott régióon belüli utazások részaránya fog emelkedni.

A külső környezetben lejátszódó globális folyamatok tendenciái alapján a turizmusban a következő változások várhatók:

A fejlett országok népessége fokozatosan „előregedik”. **Egyre több idősebb korú turistára** lehet számítani, akik számára speciális ajánlat alakítható ki. Növekszik a dolgozó nők aránya, ezáltal egyben a családok egy főre jutó jövedelme, illetve annak szabadon elkölthető, turizmusra fordítható része is. A házasságkötések időben kitolódnak, növekszik a **20-40 év közötti egyedülállók illetve gyermektelen párok** aránya. Utazásaik során az **aktív időtöltést** keresik, szeretik a fizikai próbatételnek számító túrákat, és nem az iskolai szünetekhez igazítják szabadságukat. A technológiai fejlődés hatására a világ „bejárható”, valójában nem létezik elérhetetlen terület. A helyfoglalási rendszerek bővülése és hozzáférhetősége lehetővé teszi, hogy az utasok maguk szervezzék útjaikat, akár otthonról is. A jövőben az információ szerepe még inkább erősödik, ez a turizmusban naprakész, többnyelvű, pontos tájékoztatás igényét jelenti. A növekvő szabadidő (fizetett szabadság) következtében az **évi többszöri, rövid utazás** lesz a meghatározó. Az utazások egyre kevésbé a hagyományosnak tekinthető tengerparti üdülés formájában, hanem a turisták **speciális érdeklődésének** megfelelően jelentkeznek.

Erősödnek a környezetvédelmi mozgalmak. Az utazási motivációk között növekszik a környezettel – természeti és kulturális környezettel – kapcsolatos indítékok aránya. Az emberek mindennapi életük során – még inkább szabadidejükben – a természethez fordulnak. A turizmusban ezáltal különös jelentőséget kap a természet és annak védelme: a tömegturizmus által eddig még nem tönkretett, eredeti természeti környezet vonzerőértéke hihetetlenül megnő. Így egyre keresettebbekké válnak a kaland-túrák, a felfedező jellegű utazások, **az egészség megőrzésével vagy éppen visszaszerzésével** összefüggő turisztikai termékek, s a természeti környezethez kapcsolódó kereslet mellett erősödik a kulturális értékek, a hagyományok, a „gyökerek” iránti igény is. A motivációk változásával a kínálat is módosul. A tömegturizmust kiváltó kínálatról az **egyedi, speciális termékek** kínálatára helyeződik a hangsúly. Ennek tükröződnie kell a kínálat fizikai megjelenésében is: pl. szálloda mérete, uniformizáltsága, a környezet zsúfoltsága, különleges értékei, stb.

Az emberek egyre többet utaznak, idegen nyelveket beszélnek, nincs szükség a csoportos utazásokra. (Speciális eseteket kivéve.) Következésképpen növekszik az egyéni forgalom aránya.

Mindez azonban nem nélkülözheti az egyes helyszíneken a szakszerű vezetést, pontos tájékoztatást. A turisták a jövőben nem passzív szemlélői a látottaknak, hanem aktív részvételre törekcsenek. Mindez a turizmusban dolgozókkal szemben is új követelményeket támaszt, hiszen növeli az egy-egy témában való alapos szakismeret iránti igényt.

1.1.4. Európa turizmusának trendjei

A WTO legfrissebb adatai szerint Európa továbbra is vezető helyet foglal el a világ teljes turisztikai forgalmában, noha köztudott, hogy a 70-es évek óta részaránya – akár a beutazók számát, akár a bevételeket vesszük figyelembe – fokozatosan csökken. 1975-ben a világ összes érkezéséből Európa 69,2%-kal részesedett, 1996-ban már „csak” 58,7%-kal. A bevételek alakulása hasonló tendenciát mutatott: 1975-ben a világ turizmusából származó bevételeinek 63,5%-át regisztrálták Európában, 1996-ban mindössze 50,8%-át. Az okok közismertek. Újabb és újabb desztinációk kapcsolódnak be a turizmus fogadásába, a repülőjáratok behálózzák az egész Földet, egyszerűbbé, könnyebbé válik az utazás. A turisták igénylik az **újdonságot**, az **ismeretlent**, így a klasszikus úti célok mellett megjelentek az egy-egy év divatirányzatának megfelelő, más kontinenseken található desztinációk is.

A felsorolt negatív jelenségek ellenére azonban napjainkban is vitathatatlan Európa vezető szerepe a turizmusban. A világ öt, legtöbb külföldi turistát fogadó országa között 1996-ban az első helyen álló Franciaország mellett további két európai ország, nevezetesen Spanyolország és Olaszország is jelen van. A nemzetközi turizmusból származó bevételeket tekintve a világ öt, legnagyobb bevételt kimutató országa között négy európai: Spanyolország, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság. Sőt, a világ legtöbbet utazó és költő öt nemzete közül is három európai: Németország, az Egyesült Királyság és Franciaország.

A European Travel Commission (ETC), azaz az Európai Utazási Tanács kutatásai szerint a 90-es évek második felében Európa továbbra is részt vesz abban a világméretű versenyben, mely a turizmusból megszerezhető jövedelmekért és az egyre magasabb minőséget, fogyasztói gondoskodást és a pénzükért megfelelő értéket kereső turistákért folyik.

A növekvő adók, szigorodó szabályozások, és a mindezek következtében emelkedő költségek a kontinens versenyhelyzetét rontják. Az árcsökkentések mérséklrik a hozamot, s amennyiben ez tartósan így marad, negatívan befolyásolja a befektetéseket és a képzett munkaerő alkalmazását. A hosszú távú strukturális változások, nevezetesen a globalizációs folyamatok az európai gazdaságot a munkanélküliség növekedésével, alacsonyabb gazdasági növekedési ütemmel, következésképpen az utazásra rendelkezésre álló jövedelem mérséklődésével sújtják.

A kikötői, repülőtéri illetékek, valamint az egységes európai vízum hiánya a legfontosabb tengerentúli területekről távol tartja a potenciális érdeklődést. A közlekedési költségek csökkenése folytatódik. Az állami támogatás mérséklődése különösen a tengerentúli promóció kapcsán, valamint a disztribúciós csatornák változásai a kisvállalkozások működésére kedvezőtlenül hatnak.

A turizmus eddigi növekedési ütemének fennmaradására nincs biztosíték, azonban pozitív jelenség, hogy – elsősorban a nemzetközi utazások esetén – a költési hajlandóság magas. A teljes utazási kiadás – különösen annak közlekedési tétele – az Európában ill. Európából történő utazások esetén gyorsabban nő, mint egyéb tételek esetén, hiszen az emberek egyre többször tesznek rövidebb utazásokat. A tengerentúli utak Európába/Európából erőteljesebben növekszenek, mint az Európán belüli intraregionális utak. Európában a **városlátogatások** iránti kereslet gyorsabban nő, mint a tengerparti üdülések iránti igény. Ennek oka a kulturális jellegű

rövidebb utazások kedvelté válása, valamint a konferenciák, incentive utazások, szakmai kiállítások, vásárok iránti fokozottabb igény. Ugyanakkor az üzleti utazások fajlagos kiadásai a költségekkel való hatékonyabb gazdálkodás érdekében csökkennek. Az egyéni üzleti utazások aránya mérséklődik. A téli szezonban egyre népszerűbbek a napsütéses vidékekre történő utazások (tengerpart), a kulturális utazások, hajóutak. Ezek növekedési üteme magasabb, mint a téli sportutazások esetében tapasztalt változás mértéke. A **szezonális** a jövőben egyre inkább fontos marketing eszközzé válik, nem pedig problémaként kerül kezelésre. Ehhez azonban az állami és a magánszektor szorosabb együttműködésére van szükség. A délről északra, a keletről nyugatra, a nyugatról keletre történő utazások erőteljesebben növekszenek, mint a hagyományosnak tekinthető, északról délre történő utazások. Európában az egymás közti utazások kereslete jobban növekszik, mint az egyes országok belföldi turizmusa. A légi közlekedés szerepe – rövid és nagy távolságú utakon egyaránt – egyre erősödik más közlekedési módokhoz képest. Emellett a vasúti közlekedés továbbra is reneszánszát éli. Az individualizáció jegyében növekszik az egyéni szervezett utak aránya, a csoportos utak kereslete mérséklődik. A késői foglalások száma a CRS rendszereknek köszönhetően emelkedik, noha elsősorban az üzleti utazók élnek ezzel a lehetőséggel. A **senior turizmus** és az **ifjúsági turizmus** minden más, életkor alapján meghatározott szegmensnél nagyobb növekedést mutat.

Összességében a **kulturális jellegű rövid látogatások, a kulturális üdülések és az aktív nyári/téli üdülések** iránti igény növekszik a leggyorsabban.

Az együtt utazó csoportok mérete – köztük a családoké is – csökken. Ez egyben növeli a rugalmasságot. Az ár/minőség összehasonlítás elsőrendű szemponttá válik a szálláshelyek és desztinációk megválasztásánál. A környezet minősége különösen a tengerparti és a rurális területeken lesz meghatározó. A speciális utak (hobby, kultúra, **sport**, stb.) iránti érdeklődés, habár jelenleg a piacon csupán kisebb részarányt képvisel, a jövőben **gyors növekedésre** számíthat.

A piacszegmentálás egyre pontosabb lesz: konkrétan kell meghatározni az egyes szegmensek igényeit, hogy az azokat kielégítő termékek összeálljanak. A marketing ismerete – különösen a desztináció marketingé – elengedhetetlen feltétele a piac ösztönzésének.

1.1.5. A turizmus helyzete Magyarországon

A turisztikai régiók vendégforgalmának alakulása 2010-ben

A Központi Statisztikai Hivatal előzetes adatai alapján **2010-ben** a kereskedelmi szálláshelyeken 7,3 millió vendég 19,0 millió vendégéjszakát töltött el. Az átlagos tartózkodási idő 2,6 éjszaka volt. Az előzetes adatok alapján **a vendégek száma 1,9%-kal haladta meg** a 2009. évi adatokat, **a vendégéjszakák száma pedig 1,5%-kal nőtt**. A teljes vendégforgalmat tekintve abszolút értékben a **Nyugat-Dunántúl régióban** emelkedett a legnagyobb mértékben a vendégéjszakák száma (+271,0 ezer vendégéjszaka; +12,0%). Ezt a **Budapest–Közép-Dunavidék régió** (+253,4 ezer; +4,0%), valamint a **Közép-Dunántúl régió** (+44,5 ezer; +5,8%) követte. A Tisza-tónál 10,1%-os, a Balatonon 6,0%-os, Észak-Magyarországon 1,1%-os, a Dél-Alföldön pedig 1,0%-os csökkenést mértek a vendégéjszakák számában.

A Dél-alföldi régióban 2010-ben 423.928 vendég 1.056.326 vendégéjszakát töltött el, ebből 827.567 belföldi és 228.759 külföldi vendégéjszakát regisztráltak.

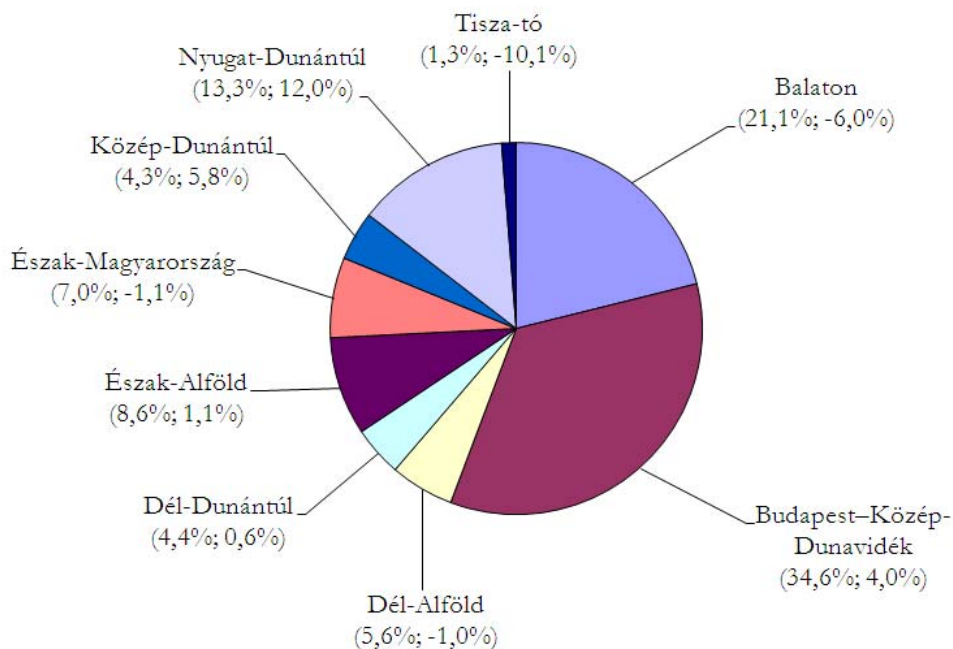
A külföldi vendégéjszakák száma a Nyugat-Dunántúl (+10,4%) és a Budapest–Közép-Dunavidék (+4,8%) régiókban nőtt az előző évhez képest, a többi régiót csökkenés jellemezte.

Ugyanakkor **csaknem minden régióban több belföldi vendégéjszakát regisztráltak, mint 2009-ben.** A növekedés kiemelkedő volt a **Közép-Dunántúlon (+13,5%)** és a **Nyugat-Dunántúlon (+13,3%)**.

2010-ben országos szinten a **külföldiek aránya** a vendégek számát tekintve 46,4%-ot, a vendégéjszakák számát tekintve 49,2%-ot tett ki. A beutazó turizmus elsősorban a **Budapest–Közép-Dunavidék** régióban volt meghatározó, ahol a külföldiek adták a vendégéjszakák 79,7%-át. A külföldi vendégéjszakák aránya 30% feletti volt még a Nyugat-Dunántúlon (44,0%), a Balatonnál (38,2%) és az Észak-Alföldön (31,2%). A külföldi vendégéjszakák száma magas területi koncentrációt mutat. 2010-ben a **három legnépszerűbb régióban regisztrálták a külföldi vendégéjszakák 84,4%-át:** a Budapest–Közép-Dunavidéken (56,1%), a Balatonnál (16,4%) és a Nyugat-Dunántúlon (11,9%).

A vendégéjszakák számának alakulása, 2010-ben

(részesedés 2010, változás 2010/2009)

Forrás: KSH

Legfontosabb küldő piacaink vendégforgalma különbözőképpen alakult az egyes turisztikai régiókban. A **Budapest–Közép-Dunavidéken az amerikai, a cseh, a lengyel, a német, az olasz és a román,** a Dél-Dunántúlon az osztrák, a román, az olasz, az amerikai és a brit, az Észak-Alföldön a cseh és az olasz, a Nyugat-Dunántúlon az osztrák, a cseh, a német, a román és az olasz vendégéjszakák száma nőtt jelentősebben. A **belföldi vendégforgalom** a beutazó vendégforgalomnál **kevésbé koncentrált.** 2010-ben a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött

belföldi vendégéjszakák 25,7%-át regisztrálták a Balatonon, emellett a Nyugat-Dunántúl (14,6%), a Budapest–Közép-Dunavidék (13,9%), az Észak-Alföld (11,6%) és az Észak-Magyarország (11,6%) régiók részesedése jelentős. A három legnépszerűbb régió együttes részesedése 54,2% volt.

2010-ben a kereskedelmi szálláshelyek **szobakapacitás-kihasználtsága** átlagosan 37,8% volt. A szobakapacitás-kihasználtság a Budapest–Közép-Dunavidék (48,1%), a Balaton (40,0%) és a Nyugat-Dunántúl (38,9%) régióban volt a legmagasabb.

A kereskedelmi szálláshelyek bruttó **szállásdíjbevételei** 127,5 milliárd forintot tettek ki (-1,3%) 2010-ben. A kilenc régió közül a dunántúli régiókban növekedtek leginkább a szállásdíjbevételek (Dél-Dunántúl: +7,2%, Közép-Dunántúl: +6,3%, Nyugat-Dunántúl: +4,6%), Észak-Magyarországon 2,4%-os növekedést regisztráltak. A Budapest–Közép-Dunavidék régió nem mutatott változást, a Balaton viszont 11,7%-os, a Tisza-tó pedig 14,6%-os csökkenést volt kénytelen elkönyvelni. **A bevételek szempontjából a három legfontosabb régió** a Budapest–Közép-Dunavidék (az összes bevétel 50,3%-a képződött itt), a Balaton (15,3%) és a Nyugat-Dunántúl (10,8%) volt.

A külföldi szállásdíjbevételek megoszlását magas területi koncentráció jellemezte: a bevételek 70,7%-át a Budapest–Közép-Dunavidék régióban, 10,1%-át a Balatonon, 8,2%-át a Nyugat-Dunántúlon realizálták.

A belföldi vendégektől származó bevételek jóval kevésbé koncentráltak: a bevételek 23,7%-a a Balaton, 17,5%-a a Budapest–Közép-Dunavidék, 15,1%-a a Nyugat-Dunántúl, 12,2%-a az Észak-Magyarország és 9,9%-a az Észak-Alföld régióban keletkezett.

1.1.6. Dél-alföldi regionális turisztikai körkép

A Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyék alkotta dél-alföldi régió Magyarország legnagyobb kiterjedésű régiója, az ország egyötödét adja. Délen és délkeleten Szerbiával és Romániával határos, nyugaton természetes határa a Duna és észak felé az Alföld többi része. Az Alföld legváltozatosabb felszínű és természeti adottságú régiója, tengelye a Tisza. Természeti adottságai is kedveztek a sokoldalú, s több egyedi magyar terméket is előállító mezőgazdaságnak (kalocsai és szegedi paprika, makói hagyma, kecskeméti barackpálinka, bánkúti búza, szentesi minősített termékek). Két nemzeti parkjának (Kiskunsági, Körös-Maros) természeti és környezeti értékei a regionális fejlesztés fenntarthatóságát is megalapozzák. Ez az alföldi régió is gazdag hévizekben. A régió sajátos környezeti problémái a felszíni vizekben importált és a szennyvíztisztítás alacsony szintje miatt bekövetkezett erősen szennyezett talajvíz, valamint a Duna-Tisza közti Homokhátság a talajvízszint csökkenése miatt beálló sivatagosodás.

A dél-alföldi régió, a Balkán illetve Dél-Kelet Európa kapuja, euroregionális jelentősége vitathatatlan, határ- és tranzitforgalma kiemelkedő.

A térség idegenforgalma élénkülően van, nemzeti parkjai és természetvédelmi területei, folyópartjai, valamint gyógyforrásai az öko- és gyógyturizmus lehetőségeit hordozzák magukban. Kiemelkedő jelentőségű és új funkciókkal gyarapszik (tanyai, lovas, zöld-, gasztronómiai

turizmus) a régió tanyarendszere. A térség közlekedés-földrajzi helyzete egyelőre nem kedvez a külföldi vendégek fogadásának.

Egy terület idegenforgalmi értékét elsősorban a **meglévő adottságok** határozzák meg. A Dél-Alföld esetében először a természeti értékeket kell kiemelni. A termál- és gyógyvizek (Gyula, Orosháza, Szeged, Szentés, Makó, Dávod, Kecskemét, Kiskunmajsa, Tiszakécske), a folyók (Duna, Tisza, Körös, Maros), a holtágak, a tavak vízi adottságai, a védett természeti értékek, a növények, a nagyvadak, a napsütéses órák magas száma, a fejlett homoki szőlő- és gyümölcskultúra speciális lehetőségeket kínálnak. A pontszerűen előforduló jelentősebb turisztikai célpontok (Gyula, Csongrád, Ópusztaszer, Szeged, Szentés, Baja, Hajós, Kalocsa, Kecskemét, Kiskunhalas) esetében a művi adottságok egyházi és világi emlékei, valamint az azokra sokszor ráépülő rendezvények (kongresszusi turizmus, kulturális rendezvények, néprajzi adottságok, sportesemények), programok bírnak kiemelt jelentőséggel.

A Dél-Alföld földrajzi fekvésénél fogva nem tartozik egyetlen országosan kiemelt üdülőkörzethez sem. A régió településeiben a vonzerő-adottságok többsége önmagában jelentős egyedi vonzást nem képvisel, ezért a versenyképes kínálat kialakításához az egyes adottság-elemek összekapcsolásával idegenforgalmi „csomag” összeállítása szükséges.

A régió Magyarország területének közel egyötödét foglalja el, s itt él az ország népességének 13%-a. A turizmusban ennél jóval szerényebb a szerepe, amit földrajzi fekvése, adottságai lehetőségei lényegesen befolyásolnak. A kereskedelmi szállásférőhelyek és a vendégek számának 8-8 %-át, az összes vendégéjszakák 6,7 %-át regisztrálták a régió három megyéjében lévő kereskedelmi szálláshelyeken 1997-ben. A belföldi vendégek és vendégéjszakák száma az országos érték mintegy 12 %-át teszi ki, azaz ez közelíti meg legjobban a régió népességi arányát. Az átlagos tartózkodási idő több mint fél nappal (a külföldiek esetében több mint egy nappal) marad el az országos átlagtól, ami a régió idegenforgalmának tranzit, látogató jellegére utal. Mindezek azt mutatják, hogy vannak még kihasználatlan lehetőségek a Dél-Alföldön.

A kereskedelmi szálláshelyeken belül a szállodák száma, szobaszáma, férőhelyeinek száma és az összes kereskedelmi szállásférőhely száma a dél-alföldi régióban a legalacsonyabb, csakúgy, mint az egyéb szállásférőhelyek összes száma. A vendégforgalomban a dél-alföldi régió átlagosan a hatodik helyen található az észak-alföldi előtt, a külföldi vendégek esetében pedig csak Észak-Magyarországot múlja felül. Az összes vendégéjszakák számában a legutolsó helyre került, a külföldiek által eltöltött összes vendégéjszakák esetében pedig szintén csak Észak-Magyarországot előzi meg. A dél-alföldi régióban 1990 óta az országos átlagnál nagyobb mértékben növekedett a férőhelyek és a vendégéjszakák száma, valamint az átlagos tartózkodási idő, viszont jelentősen, (20-30 %-kal) elmaradt az országos átlagtól a külföldi vendégek és vendégéjszakáik száma.

A térség úthálózata még nem kielégítő, az országos átlagtól mind hosszát, mind műszaki paramétereit tekintve elmarad. Az M5-ös autópálya ugyan összességében lehetővé teszi a régió egy részéből a főváros gyors megközelítését, beköti a térséget az úgynevezett páneurópai közlekedési folyosó rendszerébe, ugyanakkor jelenlegi kiépítettsége nem tudja kellőképpen elősegíteni Békés és Csongrád megye fejlődését.

1.1.7. Turisztikai trendek Csongrád megyében

2009-hez képest 2010-ben némileg kevesebben látogattak Csongrád megyébe, de akik jöttek, azok hosszabb időt töltöttek.

Csongrád megyében 2010-ben a kereskedelmi szálláshelyeken 158.384 vendég 302.283 vendégéjszakát töltött el, ebből 211.892 belföldi és 90.391 külföldi vendégéjszakát regisztráltak. 2009-hez viszonyítva ez kismértékű visszaesést jelent. A vendégek 70,2 %-a belföldi volt, tehát a régióon belül a megyére is jellemző a belföldi turizmus túlsúlya. A megye 28,6 %-át képviseli a Dél-alföld kereskedelmi szálláshelyein regisztrált vendégeknek.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a külföldi látogatók közül a legtöbben Németországból és Romániából érkeztek. A vendégeket évről-évre újabb módon csalogatják a megyébe.

Csongrád megyében a vendégéjszakák számát tekintve Szeged vezet 217.884 vendégéjszakával, Szentesen 25.429, Hódmezővásárhelyen 19.438, Mórahalmon 15.564, Makón 10.285, Kisteleken 10.096, Csongrádon 3.587 vendégéjszakát regisztráltak 2010-ben.

Csongrád megye turisztikai vonzereje természeti adottságain, élénk kulturális, szellemi és tudományos életén, kultúrtörténeti értékein, néprajzi és gazdálkodási hagyományain, valamint a mindezeket a turisták elé táró rendezvényeken, fesztiválokon alapul.

1.1.8. A pénzügyi válság hatása a turizmusra

A pénzügyi válság közép-, és hosszú távú hatását a magyarországi beutazó és belföldi turizmusra még jelen pillanatban sem lehet pontosan előre jelezni. A világszerte tapasztalható gazdasági bizonytalanság, a jövedelmek csökkenése, a fogyasztás visszafogása, az emelkedő élelmiszerárak, az utazások elhalasztása, illetve elmaradása – meghatározatlan időre – visszavetették mind a belföldi, mind a nemzetközi keresletet.

Az amerikai ingatlanpiaci válság miatt a Turisztikai Világszervezet már 2008 első felében a korábnál kisebb mértékű (3–4%-os) növekedést vetített előre mind a nemzetközi turistaérkezések, mind a nemzetközi turizmusból származó bevételek vonatkozásában, az elmélyülő válság azonban még óvatosabb becslést tesz szükségessé. A tagállamok tapasztalatai azt mutatják, hogy bár a turisztikai kereslet némileg megtorpanni látszik, a turizmus az életminőség olyan fontos elemévé vált, hogy az európai fogyasztók akár más termékekről, szolgáltatásokról való lemondás árán is igyekeznek megvalósítani utazásaikat. A kereslet változásának ugyanakkor része, hogy növekszik a közeli országokba történő és a belföldi turizmus szerepe. A Magyar Turizmus Zrt. külképviselei arról számoltak be, hogy legfontosabb küldőpiacaikon nagy a bizonytalanság mind a szabadidős, mind az üzleti turizmus tekintetében. Mivel különösen a légi forgalom érintett a magas üzemanyagárak miatt, felértékelődhet a közeli desztinációk szerepe.

A diszkracionális jövedelmek csökkenése elsősorban nem a nyári főutazásokat, hanem a szezonon kívüli, rövidebb utazásokat érinti.

A 2008 szeptemberétől kibontakozó gazdasági válság Magyarországot sem hagyta érintetlenül, a fogyasztás visszafogása, a fogyasztói bizalom megrendülése a turizmusra azonnali hatást

gyakorolt. A Pénzügyminisztérium 2008 októberében módosított makrogazdasági előrejelzése szerint a GDP hiánya 2008-ban 3,4%, 2009-ben 2,9% körül alakult. A reálbérek csökkenése miatt a turisztikai kereslet a közeljövőben várhatóan legfeljebb stagnálást mutat majd.

1.1.9. A turizmus intézményrendszere

A Dél-Alföld turizmusában részt vállaló szervezetek

A Dél-alföldi Regionális Idegenforgalmi Bizottság (DARIB, 1998. óta működik) feladatai:

- A nemzeti turizmuspolitikával összhangban a régió turizmuspolitikájának, turizmusfejlesztési koncepciójának, terveinek és azok megvalósítási programjainak kialakítása, és – az adott területen működő regionális területfejlesztési tanáccsal történő egyeztetést követően – a végrehajtás koordinálása az érintett megyei és települési önkormányzatokkal, valamint a gazdasági kamarákkal,
- a turisztikai infrastruktúra fejlesztésének segítése,
- a kistérségi turisztikai együttműködés kialakításának és működésének ösztönzése,
- az Európai Unió regionális programjaiban való részvétel előkészítése,
- a nonprofit jellegű marketing, termékfejlesztési és információs munka koordinálása,
- együttműködés az önkormányzatokkal, a gazdasági kamarákkal, a szakmai szervezetekkel, a megyei és a települési idegenforgalmi hivatalokkal és a Tourinform irodákkal,
- a turisztikai oktatás és szakképzés regionális feladatainak segítése,
- a turisztikai döntések érvényesülésének figyelemmel kísérése,
- a jogszabály által feladatkörükbe utalt egyéb döntési, véleményezési és ellenőrzési feladatok ellátása.

A Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóság (RMI, 1998-tól RIB-titkárság, 2000 óta RMI), feladatai az alábbiak:

- Termékmenedzselés: meglévő és potenciális turisztikai termékek fejlesztése
- Promóció: teljes promóciós eszköztár/vásárok, kiadványok koordinálása
- Kutatás-fejlesztés: koncepciók, cselekvési programok, projektek készítése
- Pályázati tájékoztatás, tanácsadás, véleményezés
- Információ: tájékoztatók, prezentációk
- Sajtó, PR: regionális tájékoztatás
- Kapcsolattartás a regionális turizmus szereplőivel

Tourinform Irodák a régióban:

Baja, Békéscsaba, Csongrád, Gyomaendrőd, Gyula, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunmajsa, Kistelek, Makó, Mórahalom, Ópusztaszer, Orosháza, Pusztamérges, Ruzsa, Szarvas, Szeged-városi, Szeged-megyei, Szeghalom, Tótkomlós.

A Tourinform irodák feladatai:

- tájékoztatás a település, az adott régió, az egész ország turisztikai kínálatáról,

- tájékoztatás a szálláshelyekről, vendéglátóhelyekről, közlekedésről, programokról, látnivalókról, szolgáltatásokról,
- ingyenes turisztikai kiadványok terjesztése,
- értékesítés: térképek, útikönyvek, turisztikai kártyák, képeslapok, helyi turisztikai programok, szálláshelyek foglalása, jegyértékesítés különféle rendezvényekre.

A Tourinform irodákat a helyi önkormányzatok, illetve társulásaik, valamint turisztikai szervezetek üzemeltetik az MT Zrt-vel kötött névhasználati és együttműködési megállapodás alapján.

Az irodák működtetése az önkormányzatok aktuális anyagi helyzetének függvénye. Az irodák nem profittermelő vagy önfenntartó vállalkozások, hanem non-profit szervezetek, bár az alaptevékenységhez kapcsolódó, a turisták komfortját szolgáló kiegészítő üzleti tevékenységet – pl: térképek, útikönyvek, képeslapok értékesítése, turisztikai programok, szálláshelyek foglalása, pénzváltás – is folytathatnak, ennek eredményét azonban minden esetben vissza kell forgatni az alaptevékenység finanszírozásába.

A Tourinform irodákat esetenként nem tisztán turisztikai célra hozzák létre, a létesítő gyakran egyéb önkormányzati feladatok ellátását is az irodákra bízta.

DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.

A DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (továbbiakban Ügynökség) 1998-ban alakult, szegedi székhelyű, közel tíz éve a régió szolgálatában álló társaság. Az Ügynökség a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács munkaszervezete, tevékenységei az előcsatlakozási alapok (PHARE) és strukturális alapok pályázatainak kezelése, hazai forrásból finanszírozott pályázatok kezelése, a Dél-alföldi régió stratégiai tervezési folyamatainak szervezése, nemzetközi projekteken való közreműködés és regionális együttműködések elősegítése.

A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség az elmúlt közel 10 évben számos nemzetközi projekt előkészítésében és megvalósításában működött közre. A szervezeten belül ezzel a területtel foglalkozó elkülönült egység azonban csak 2004. január 1. óta került kialakításra. A Nemzetközi projektek osztály fő küldetése olyan regionális érdekeltsgű, több ország régióinak együttműködésével megvalósuló kezdeményezések kidolgozása, amelyek hozzájárulnak a Dél-alföldi régió gazdasági fejlődéséhez. Az utóbbi évek során mind a határ menti (Románia és Szerbia és Montenegró), mind az Európai Unió programokban is aktív szerepet vállaltunk.

Utazási irodák

A Dél-alföldi régió egyik fontos és sajnálatos hiányossága a kevés beutaztató utazási iroda. Gyakorlatilag minden turisztikai fórumon elhangzik az a probléma, ugyanakkor azt is tudni kell, hogy a turizmus legújabb trendjei szerint az utazási irodák szerepe csökken, elsősorban az **internetes foglalások** rohamos terjedése miatt. Egy friss felmérés alapján a magyarok 6%-a foglal utazási irodán keresztül belföldi utat, ezzel szemben több, mint 50%-uk Interneten keresztül!

1.1.10. Regionális együttműködés Civilek az idegenforgalomban

Fenti szervezetek együttműködésére jellemző, hogy munkájukat összehangoltan, az egész régió érdekeit szem előtt tartva végzik. A feladatok jelentős bővülését hozta az EU-csatlakozás: új pályázati lehetőségek, pályázatkezelés és bíráló, terület- és turizmusfejlesztés összehangolása, feladatok kutatás, marketing, oktatás terén.

Turisztikai téren a régió egyetlen komoly, együttműködést biztosító civilszervezete a **Dél-alföldi Termálkaszter**, melynek értelemszerűen az egészségturizmus az elsődleges profilja. A Dél-alföldi Termálkaszternek a Szentesi Üdülőközpont és a Gyógyfürdő is tagja.

Szentesen a városért tevékenykedő civil szervezetek között fontos szerepet tudhat magáénak a 2009-ben alakult **Szentesi Vendégszeretet Egyesület** elnevezésű szervezet. Az Egyesület jelenleg 18 tagú, Szentes Város Önkormányzata pártoló tagként van jelen. Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés, amely a tagok összességét foglalja magában.

Az Egyesület célja:

- Szentes és kistérsége turizmusának fellendítése, annak generálása, a turizmusban érdekelt gazdasági szereplők tevékenységének összehangolása, turisztikai jellegű információkkal ellátása,
- kapcsolati rendszer kiépítése és folyamatos kiszélesítése az egyesületi tagok és a turisztikai tevékenységet végző gazdálkodó és egyéb szervezetek, valamint a turizmushoz kapcsolódó feladatokat ellátó önkormányzati egységek és a turizmusban érdekelt természetes személyek között,
- a kistérség gazdasági fejlesztése hosszútávon, a régiók gazdálkodó szerveihez érkező vendégek bevonása a helyi turizmusba,
- országos szinten kapcsolattartás a turisztikával foglalkozó szervezetekkel,
- speciális gazdasági tevékenységek elősegítése, nem egyesületi tagok részére is, amennyiben az kapcsolatban áll a turizmussal.

A megjelölt célok megvalósítása érdekében az Egyesület szoros együttműködést épített ki a várossal. 2010-ben újtárra indította a „Szentesi Kőrséta” elnevezésű programsorozatát, olyan helyszíneket mutatva be az érdeklődőknek, ahová nem juthatnak el mindennap. A programsorozat egyre nagyobb népszerűségnek örvend mind a városlakók, mind az idelátogatók körében. Állomásai beépülnek a városi rendezvények közé, azokat támogatva szerveződnek.

Az Egyesület az önkormányzattal együttműködésben tevékenyen részt vesz kiállításokon, idegenvezetést végez, a szezonális időbeli határainak kitolására kutatja a helyi lehetőségeket. Folyamatosan párbeszédre törekszik a turizmusban érdekelt szolgáltatói körrel.

2011-ben hagyományteremtő szándékkal első alkalommal rendezte meg húsvét hétfőn a Kézműves Ízek Fesztiválját, melyen közel 500 látogatót regisztráltak. A témához kötődően, a

helyi és környékbeli kézműves hagyományokra és gasztronómiára épülő interaktív rendezvény célja hosszútávon, hogy Szentes kedvelt húsvéti kirándulóhellyé váljon.

1.2. Szentes város adottságai, a turizmus mikrokörnyezete

A turistafogadás feltételei

Szentes nyitott európai város, amely jó szívvel tárja ki kapuit a gazdaság, a sport, a kultúra és az idegenforgalom követői előtt, érdeklődéssel fordul mások felé, és büszkén mutatja meg saját értékeit is.

1.2.1. Megközelíthetőség

Szentes Magyarország Dél-alföldi régiójában, Csongrád megyében helyezkedik el, a megye harmadik legnépesebb városa. A Tisza és a Hármaskörös közrefogja, a Kurca pedig kettészeli a települést.

A szentesi kistérséget sugaras **úthálózat** jellemzi, amely könnyen elérhetővé teszi a kistérség központját, Szenteset. A város az M5 autópályától mintegy 40 km-re, nyugatra helyezkedik el, mely Budapestről délkelet felé haladva Kecskemétet, Szegedet (valamint a röszkei határátkelőt) kapcsolja össze a fővárossal. A város nem kapcsolódik nemzetközi főútvonalra, tőle a legközelebbi nemzetközi főút az E75, mely az M5 nyomvonalán halad. A 45-ös főútvonal Hódmezővásárhellyel, Szegeddel és a röszkei határátkelővel köti össze a várost. Északi irányban Jász-Nagykun-Szolnok megyével kapcsolódik közvetlenül. A békési megyei Szarvassal a 4401-es út köti össze Szenteset és a kistérséget. A megyében elsőként a város nyugati részén (Csongrád-Hódmezővásárhely) a tranzitforgalom elterelésére **elkerülő út** épült, melyet 1998 decemberében adtak át. 2010-ben lezárult a 451 sz. főút részeként futó csongrádi elkerülő út építése is, mely az M5 autópálya elérését időben lerövidíti. Hatására a Budapest felől a Dél-Alföld irányába utazó turisták Szenteset könnyebben, rövidebb idő alatt megközelíthetik. Az ő kalauzolásukra, megnyerésükre szolgál az az idegenforgalmi jelzőtábla, ún. „barna tábla”, mely az M5 autópálya 110+150 km szelvényében 2010-ben került kihelyezésre. A projekt a Magyar Turizmus Zrt., az AKA Alföld Koncessziós Autópálya Zrt. és a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium közös engedélyével valósulhatott meg.

A vasúti forgalmat a Szentesi Vasútállomás bonyolítja, ahová minden irányból érkeznek vonatok.

A Tiszán a szélsőséges vízjárás, valamint az időszakosan és lokálisan kedvezőtlen hajózóút paraméterek következtében nincs számottevő forgalom, amelynek kialakulását a korszerű kikötők hiánya is akadályozza. A szentesi **hajóállomás** kikötésre alkalmas kirándulóhajók, motorcsónakok és evezősök számára.

Szentes rendelkezik füves - nem közforgalmú - **sportrepülőtérrrel** a város Hódmezővásárhely felé vezető szakaszán. A repülőtér alkalmas vitorlázó repülőgépek, motoros repülők és motoros sárkányrepülők fogadására.

2006 őszén a Regionális Operatív Programból valósult meg a Szentes-Csongrád kerékpárút, ezáltal Szentesről is megközelíthető a Csongrád-Szeged közötti **EuroVelo** hálózat. A kerékpárút mellett többnyelvű információs táblák kerültek kihelyezésre, melyek azóta több helyen megrongálódtak. Ezek pótlása, felülvizsgálata szükséges.

1.2.2. Természeti adottságok

A térség geomorfológiai szempontból síkvidék, a Tisza és Körös találkozásától D-K-re fekszik. Karakterét két jellegzetes középtáj határozza meg, az Alsó-Tiszavidék - Dél-Tiszavölgyi része és a Körös-Maros köze középtáj.

Az előbbihez Szegvár, míg az utóbbihoz Árpádhalom, Nagymágocs, Szentes, Derekegyház, Eperjes, Fábiánsebestyén, Nagytőke tartozik.

Szentes térsége a jellegzetes alföldi táj képét mutatja a hozzá tartozó feketeföldi (szántóföldes) tanyavilággal, kubikos gödrökkel, a Tisza-parttal és a Hármaskörös völgyével. Az egykori érhálózatot belvízelvezető csatornahálózatként hasznosították. Egyedülálló természeti adottsága a gazdag hévízkészlet, hiszen Szentes közigazgatási területén 32 termálkút üzemel, amelynek hőfoka 85-90 fok közötti. Vízhozamuk 600-1600 liter/perc között ingadozik. Ezt az adottságot gazdasági és idegenforgalmi célokra egyaránt hasznosítja a város. A termálvíz lakásokat, közintézményeket, fólia- és üvegházakat fűt; gyógyfürdőt és termál strandot táplál.

A Norvég Alap támogatásának köszönhetően az izlandi főváros, Reykjavík után Európa második legnagyobb geotermikus energiára épülő távfűtési rendszerét tudhatja magáénak a város. Ez mérföldkő Szentes életében, hiszen egyrészt olcsóbbá, másrészt környezetkímélőbbé vált a közintézmények fűtése. A beruházásnak, energetikai korszerűsítésnek köszönhetően évente 800 tonnával csökken a város széndioxid-kibocsátása. Az iskoláknál, óvodáknál és az iparosított technológiával készült társasházaknál megvalósított beruházás lehetővé tette, hogy kevesebb termálvíz felhasználással is megoldható az épületek fűtése.

A szentesi termálvizek alkáli hidrogén-karbonátos ásványvizek, ezen kívül a Kórház II. számú kútjának, valamint az Ilona-parti kútcsoport vizeinek jelentős fluorid tartalmuk van, tehát fluoridos ásványvizek.

A Kórház I. sz. kútjának vizét 1968-ban 505/GYF számon az egészségügyi miniszter gyógyvízzé nyilvánította, melynek újraminősítése jelenleg folyamatban van. Ez a kút a város első, 1957-ben fűrt kútja, melynek vize mozgásszervi, reumatikus és krónikus nőgyógyászati betegségek kezelésére alkalmas. 1735 méter mély, vizének hőfoka 71°C. Szentes közigazgatási területén található termálkútak hasonló mutatókkal rendelkeznek, a kémiai vizsgálatok szerint a Kórház gyógyvizű kútjának eredményei azonosak a többi termálkút vizének eredményeivel.

A város mellett kanyargó Tisza galériaerdei, valamint a környékbeli pusztás területek (Cserebökényi puszta) képezik a természeti látnivalókat, ahol gyakran láthatók gémfélék (kiskócsag, selyem gém, szürke gém, bakcsó), ragadozó madarak (vércsék), fehér és fekete gólya, bölömbika, nádi énekes madarak, darázsölyv, kabasólyom, kékvércse, fülesbagoly, fűrj, haris, bíbic, goda, zöld küllő.

Meghatározóak a vízi növénytakaságok (tündérrózsa, rucaöröm, sulyom, tündérfátyol). A hullámtéri ligeterdő típusai a fűz-nyár, puhafa, bokorfűzes, tölgy-köris, szil ligeterdő. A pusztás

területeket a mocsári növénytársulások jellemzik. Legértékesebb madárfajjai: a hamvas réti héja, kékvércse, cigány réce, gólyatöcs, gulipán, goda, piros lábú cankó, széki csér, haris, túzok, ugartyúk, szalakóta.

A Tisza és a Körös folyók természeti szépsége, gazdag növényzete és állatvilága is nagyban hozzájárul Szentés egyedülálló természeti adottságához. Helyi védettségű a területi kórház 16 hektáros parkja, melyet a harmincas években alakítottak ki. A parkban fenyők, mocsári ciprusok és páfrányfenyők között folyik a Kurca-főcsatorna. Itt található a város első termálkútja, melyet egy keleties stílusú pagoda rejt.

Szentés határában található Termál-tó Közép-Európa legnagyobb termál tava, mely ugyancsak a város kitűnő geotermikus adottságait bizonyítja. Mára jelentős vízi madár élőhellyé vált. Évek óta nagy jelentősége van fokozottan védett madárfajok vonulásában és fészkelésében. 176 értékes madárfajával egyedülálló madárrezervátumnak számít. A szentesi Termál tó a Cserebökényi puszta területéhez tartozik, a Natura 2000 hálózaton belül Különleges Madárvédelmi Terület.

A Tisza, Körös, Kórógy, Veker és a Kurca kedvelt horgászterület. A Szentési Horgászegyesület figyelemmel kíséri és ellenőrzi a halállományt. A leggyakoribb halfajták a ponty, süllő, törpeharcsa, harcsa, csuka. A horgászat mellett népszerű kikapcsolódás a vadászat is, amelyhez Szentés és környéke páratlan természeti adottságokkal rendelkezik. Főként őzre, nyúlra, rókára, vaddisznóra, fácánra és vadkacásra vadásznak ezen a területen.

1.2.3. Látnivalók

Épített környezet

A **Széchenyi-liget** a Csongrádi úttal párhuzamosan elhelyezkedő, s a Kurca által övezett 7 ha-s természetvédelmi terület, egyben Szentés turizmusának legfontosabb központja. A Kurca-parton száz éves platánsor vezet a strandfürdőig. A liget bejáratánál Máté István II. világháborús emlékműve (1989) és Pataki Sándor fafaragó Széchenyi-emlékoszlópa látható. A Kurca melletti úton haladva a strandfürdő felé, először a volt Gőz- és Kádfürdő épületét pillantjuk meg, mely jelenleg Családsegítő Központként üzemel. Az épület 1869-ben épült klasszicista stílusban. Először gőz- és kádfürdőként, majd szikszós fürdőként működött.

Tovább haladva a liget központja felé, a Koszta József Múzeum Csallány Gábor Kiállítóhelyét láthatjuk. Az 1869-ben épített egykori vendéglő klasszicista stílusú, és 1949 óta folyamatosan múzeumként működik. Az épület köré a közelmúltban díszburkolatot helyeztek.

A főbejárat előtt Borberek Kovács Zoltán párizsi Grand Prix-t nyert Kubikos szobra áll, az 1896-tól folyamatos régészeti feltárások derék földmunkásainak emlékére. A ligeti múzeumkertbe telepítették a Zsoldos-emlékkutat, a város legjelentősebb gyáros dinasztijának emlékére, mely 1891-ből származik.

Impozáns látványt nyújtanak a Kurcán 2008-ban létesített, este kivilágított **úszó szökőkutak**, melyek 9 méter magasra lövellik a vizet. Általuk javul a Kurca vizének oxigénellátottsága. A díszkivilágítás által éjjel is különleges látványt nyújtó két vízi szökőkút egyedülálló az országban,

Európában hasonló Genfben található (ottani méretarányoknak megfelelően a Genfi-tó szökőkútjának 150 méter magas a vízoszlopa).

Szintén ezen a szakaszon látható az *Eszperantó fahíd*. 1981. augusztusában 24 tölgyfa cölöpre épült a 45 méter hosszú és 1,5 méter széles gyaloghíd, mely a kiséri városrészt és a Széchenyi ligetet köti össze. A híd, a Szentesen megrendezett országos eszperantó béketalálkozó emlékére, 1982-ben az Eszperantó-híd elnevezést kapta. Az Eszperantó-híd 2010-ben esett át rekonstrukción, ám hosszútávon az utókor számára való megőrzéshez újabb állagmegóvó intézkedések tervezése szükségesek.

Dózsa-ház, sportpályák

A Csongrádi út másik oldalán fekszik a *Dózsa-ház* a *sportpályákkal*, az egykori kézilabda-pályával és a *kerékpár- és görkorcsolya-akrobatikai pályával*.

A Dózsa-ház 1932-37-ben épült neoromantikus stílusban, Antal Endre és Dobovszky József István tervei alapján. Vitéz Orgován János szentesi kőműves mester kivitelezte. Az épület mellett található óriás tölgyfát a ház építésekor ültették, előtte 1942-ben állították az *Országzászlót*. Addigi funkcióit a Dél-alföldi Regionális Operatív Program keretében a közelmúltban újragondolták. A házban a Családsegítő Központ működtetésében jelenleg Civil Közösségi tér működik, valamint társastánc oktatás helyszíne.

A család-, gyermek-, és ifjúságvédelemmel foglalkozó intézmény, az általa eddig is működtetett „Pepita Macska” alkohol- és drogmentes éjszakai klub tapasztalataira építve, új találkozási pont kialakítására nyújtotta be sikeresen pályázatát. A beruházás mintegy 56 millió forintból valósult meg.

Akadálymentesített, jó beosztású belső és külső tér jött létre 240 négyzetméter belső résszel, 70 négyzetméteres emeleti terasszal és nagy kiterjedésű parkkal, vízparti sétánnyal, valamint mólóval. Az épületben működik az Ifjúsági Tanácsadó Iroda is, életvezetési tanácsadással, Információs Pont működtetéssel. A legfontosabb cél továbbra is a fiatalok egyéni kezdeményezéseinek felkarolása, a spontán közösségi élet helyszínének biztosítása. Ezeken túlmenően koordinált programok és csoportfoglalkozások is szerveződnek.

A színvonalas kerékpár- és görkorcsolya-akrobatikai pálya 2010 tavaszán nyitotta meg kapuit és azóta is közkedvelt szabadtéri szórakozóhely, ahol egyre több fiatal hódol kedvenc sportjának, a görkorcsolyának, a gördeszkázásnak vagy a BMX-nek.

Erzsébet tér

Az első állandó kőhídon áthaladva, előbb az Erzsébet királynéről elnevezett, 1914-ben kialakított térre jutunk. A teret régebben Szentháromság térnek nevezték, a nyugati részén 1886-ban felállított **Szentháromság-szoborról** kapta nevét, mely Joblonszky Vince alkotása. A mészkőből készült szobor kocka alapú talapzata egy háromlépcsős kis emelvényen emelkedik, melyet 1980 körül újrafaragtak. Négy oldalán timpanonos posztamens áll, mely négyszögletes pillért tart, fejezetén a Szentháromság szoborcsoportjával. A pillér oldalainál elől Szt. Márk, jobbra Szt. Lukács, balra Szt. János, hátul Szt. Máté evangélisták szobrai láthatók. A teret a Városi Bíróság, a Szent Anna Római Katolikus Templom és Plébánia, a Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola, valamint a Városháza és a volt Megyeháza oldalszárnyai zárnak közre.

A tér közepét az **I. világháború hőseinek emlékműve** díszíti (Pásztor János, 1926).

A déli oldalon látható **Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskolát** 1912-ben emelték magyaros szecessziós stílusban, Erzsébet téri homlokzatán díszerkélyes huszártoronnyal.

Nyugat felől a **Városi Bíróság** (1911) épületét árkádsor köti össze a **katolikus plébániával** (1937). A Magyar Királyi Járásbíróság 1872-ben kezdte meg működését egy várostól bérelt épületben. A rendőrkapitányság régi épülete, az ún. „Csérfészek” helyén épült szecessziós-eklektikus stílusú új bíróságot Dobovszky József István helybeli építész építette. Az emeletes, villa-kastélyszerű építmény 1911-ben tető alá került, de csak 1912 júniusában költözhetek be a hivatalok. Attika-falán mozaik címerdísz volt: "Magyar Királyi Járásbíróság" felirattal. Utóbb az épületet egyszínűre festették, a mozaik államcímert eltávolították.

Szent Anna templom

Az Erzsébet térbe torkollik a Szent Imre herceg utca. Sarkán a város egyik legjelentősebb műemléke, a római katolikus Szent Anna templom áll. Az 1764-1768 között emelt barokk templomot 1844-ben a torony kivételével lebontották. Jelenlegi, klasszicizáló formáját 1847-ben nyerte. Az átépítéskor a torony újabb emeletet és laternás, hagymatagos késő barokk sisakot kapott. A homlokzatot félkörös ablakokkal képezték ki. A templom kiváló akusztikájának köszönhetően hangversenyek állandó színhelye.

Horváth Mihály Gimnázium

A Szent Anna Templom melletti, nagy múltú Horváth Mihály Gimnázium kétszintes, eklektikus stílusú téglaburkolatú főépülete 1888-ban épült Benkó Károly tervei alapján, majd 1915-1918 között bővítették oldalszárnyakkal Ybl Lajos tervei szerint. Az 1859 óta működő gimnázium Szentes legpatinásabb középiskolája. Magas színvonalú nyelvi képzése és az országban elsőként elindított színjátszó tagozata tette országosan ismertté, elismertté. Az utca szemközti oldalán Máté István **Randevű-kútja** látható (1991).

Olimpiai tölgy

Továbbhaladva a Szent Imre herceg utcán az egykori polgári leányiskolához érkezünk. Az iskola eklektikus stílusú épülete Bohn Alajos tervei alapján készült 1912-13-ban.

Az iskola előtti téren, a Szent Imre herceg utca és a Petőfi Sándor utca találkozásánál áll az **Olimpiai tölgy**. A Berliini Nyári Olimpiai Játékokon 1936. augusztus 9-én Lőrinc Márton kötöttfogású birkózásban, légsúlyban olimpiai bajnokságot nyert. Mivel a kocsányos tölgyet erdélyi szülőfalujában nem tudta elültetni, ezért Szentesnek ajánlotta fel, itt ültette el 1937-ben.

Péter Pál Polgárház

A díszkerttel és vendégházzal rendelkező, klasszicizáló stílusú, oszlopdíszes, alapincézett, utcasarokra kikönyöklő sarokház a Petőfi Sándor utcában található. A ház 1830 körül épült, s az alföldi téglapépítészet egyik korai példája. Itt kerülnek bemutatásra Szentes város 1836—1945 közötti polgári emlékei és dokumentumai.

Művészetek Háza

A Művészetek Háza a városközpont magjában, a szecessziós Petőfi Szálló mellett helyezkedik el. Üzemeltetője a Szivárvány Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. Az épületet 1840 körül kezdték építeni, 1952-ig a város legmódosabb polgárainak a tulajdonában volt. 1968-ban védett műemlékké nyilvánították. Az utóbbi évtizedben a szélső kéményen fészkelő gólyák hűségesek maradtak az épülethez, ezért került be "**gólyás ház**"-ként a köztudatba. 2006-ban az ingatlant a város testvérvárosával, Újszentessel elnyert pályázat keretében újjáépítette, mely eredeti szépségét visszakapva a belváros egyik legjellegzetesebb épületévé vált.

A Művészetek Háza sokrétű tevékenységi köre által magas színvonalú kulturális szolgáltatást nyújt. Fő profilja a még élő kézművesség összefogása. Az érdeklődők számára az épületben kiállítások sorozata mutatja be a helyi kézműipar múltját, a napjainkban is működő mesterek munkáját, tevékenységét, akik sok esetben több évszázados hagyományok életői.

A látogatók a kézműves műhelyekben bepillantást nyerhetnek egy-egy mesterség rejtelseibe, miközben lehetőségük nyílik arra, hogy kézművesek segítségével saját maguk is kipróbálhassák a munkaeszközöket, elsajátíthassák a különböző technikákat.

A Kossuth tér

A Petőfi Sándor utca végére érve Szentés **főterére** érkezünk mely 1892 óta viseli Kossuth nevét. A valamikori piactér körül emelkednek Szentés legjellegzetesebb középületei, melyek egyre szebb formát öltve díszítik a várost. Az önkormányzat nagy erőfeszítéseket tett és tesz annak érdekében, hogy a városképet meghatározó épületek, műemlékek ne csak funkciójukban, hanem megjelenésükben is impozánsak legyenek.

Kossuth Lajos - Jókai Mór és Vasvári Pál társaságában - 1848. október 1-jén a mai Ady Endre utcán át hajtott a régi városházára. Nagy hatású toborzóbeszédét a tér délkeleti részén mondta el, ahol Tóth István által készített szobrát 1934-ben felállították. A szobor 1974-ben került a volt Megyeháza elé, a tér átalakításával pedig a Református Nagytemplom elé.

A Megyeháza előtt jelenleg – az 1960-as állapotnak megfelelően – **Horváth Mihály** történetíró püspök szobra áll (Kisfaludy Strobl Zsigmond – 1934).

A teret nyugatról a volt **Megyeháza** középrizalittal hangsúlyozott, méltóságteljes épülete határolja (Makay Endre, 1883.) neoreneszánsz stílusban. Attikáján a megye címere látható, Justitia és Minerva alakjával. Kőracsos ablakainak oszlopsorát a mesterségek allegorikus nőalakjai (a mezőgazdaság, a háziipar, a hajózás, a vadászat, a kereskedelem és a halászat) díszítik. Teljeskörű rekonstrukciója 2004-ben fejeződött be. Ma 500 fős **Konferencia és Kulturális Központ**, valamint a **Levéltár** és a **Kosztá József Múzeum** otthona. Udvara számos kulturális programnak ideális helyszíne (Nyári Szabadtéri Színház).

A Múzeum állandó és időszakos kiállításai rendkívül széles spektrumot ölelnek fel, a régmúlttól kezdve egészen napjainkig. A Múzeum egyik legkülönlegesebb élményét az intézmény névadójának Kosztá Józsefnek, a híres festőművésznek műveiből nyílt állandó kiállítás kínálja. Ezen kívül az állandó kiállítások bemutatják Szentés város évszázadait; egykoron és napjainkban

a szentesi határban folyó gazdálkodást; a szentesi városrészeket, és vallási felekezeteket, a szentesi mesterségeket, valamint többek között a város hajdan volt és ma is virágzó képzőművészeti életét.

A múzeum kiállításai és a gyűjteményekhez köthető rendezvények, melyek – a szentesi kistérség turisztikai kínálatában is meghatározó szerepet játszanak –, lehetőséget nyújtanak közművelődési és múzeumpedagógiai szolgáltatások igénybevételére látogatói csoportok és családok számára egyaránt.

Az egykori vármegyeháza előtt fúrták a város első - az Alföld harmadik - **ártézi kútját** 1885-1886-ban, Zsigmondi Béla irányításával. A 312 méter mély kutat Franciaországból származó szoborcsoport díszítette. 1934-ben bontották le, majd 1996-ban építette újjá a város a mai Luther téren, ahol ma is megcsodálható.

Városháza

A Kossuth tér déli oldalát a **Városháza** saroktoronyos, manzárdtetős épülete uralja. Bohn Alajos, aradi születésű építésmester tervei alapján emelték 1911-ben.

Református Nagytemplom

A Kossuth tér északi oldalán Szentes egyik legjelentősebb műemléképülete, a kora klasszicista Református Nagytemplom áll (1808-1826). Tűzfigyelő, körerkélyes tornyának alsó része 1774-ben készült. A templom az ország egyik legnagyobb, az Alföld leghosszabb hajójú temploma. Befogadóképessége 3500 fő, amellyel Szentes városának legnagyobb befogadóképességű épülete. Itt található az ország egyetlen működőképes eredeti Angster orgonája.

A város és az egyház példaértékű összefogásával 2008-ban elkészült a templom külső-belső felújítása, így ma ismét teljes pompájában tekinthető meg. Az egyházi rendezvényeken kívül hangversenyeket és kiállításokat is rendeznek falai közt. Kivételes akusztikájának köszönhetően komoly- és könnyűzenei koncertek remek helyszíne.

A felújított Református Nagytemplom nappal, és a díszkivilágításnak köszönhetően éjszaka is méltó díszje és jelképe Szentes városának.

Közvetlenül a **Kiss Bálint Református Általános Iskolával** szemben találjuk azt a házat, ahol Boros Sámuel, Szentes első polgármestere lakott. A több mint 200 éves ház egykor a mindenkori főbíró lakhelye volt, egészen addig, míg a polgármester meg nem kapta a várostól. Kossuth Lajos, amikor alföldi toborzó körútja során 1848. október 1-jén Szentesre érkezett, az éjszakát ebben a házban, a főbíró otthonában töltötte. Korabeli levelek alapján feltételezhető, hogy jeles költőnk, Vörösmarty Mihály sógorával, Bajza Józseffel is vendégeskedett itt. Ma a történelmi épületben az 5 szobás Szin-es Vendégház várja vendégeit.

Kiss Bálint utca

A Református Nagytemplom mögött induló Kiss Bálint utca - egykori Templom köz - számos épülete (Református Lelkészlak, Református Idősek Otthona, Református Imaház, kántori és tanítói szolgálati lakások) műemléki vagy helyi védelem alatt áll, Szentes „**óvárosi**” része. A Kiss Bálint utcát a **Lajtha László AMI és Hangversenyközpont** impozáns épülete zárja, mely 1892-93-ban épült koraeklektikus stílusban. 1944-ig kaszinóként működött.

Szent Miklós templom

A főutcán áll Szentes legrégebbi műemléke. A XVIII. század első felében a háborús viszonyok miatt számos görög kereskedő család menekült Magyarországra, közülük többen Szentesen telepedtek le. Hazájukból hozott ortodox vallásukat kezdetben titokban, magánházaiknál gyakorolták. Számuk 1773-ban mindössze 16 fő, tíz év elteltével azonban már 114 fő volt. II. József 1781-ben kiadott Türelmi Rendelete a görög-keletieknek is biztosította a szabad vallásgyakorlást, megfelelő anyagi feltételek esetén megengedve a templomépítést és paptartást. A Szent Miklós tiszteletére emelt templomot 1786-ban szentelték fel, mai formáját az 1900-as évek elején kapta.

Fridrich Fényírda

A Fridrich Fényírda a Koszta József Múzeum iparművészeti- és helytörténeti emlékhelye. Speciális fotógyűjteménye a Szent Miklós téri épületben található. Az 1905-ben épült és 1997-ben felújított épület az ország egyetlen vidéki fényírdája, falán Rózsa Gábor, a lokálpatrióta mérnök-muzeológus emléktáblája látható. Az épületben Fridrich János fotográfus felvételei, valamint műtermi- és laboratóriumi eszközei láthatóak.

Dél-alföldi postatörténeti emlékszoba

A város főutcáján található Posta épületében működik a Dél-Alföldi Postatörténeti Emlékszoba. A kiállítást több évtizedes gyűjtőmunka eredményeként 2003-ban néhány postás dolgozó alapította. A Dél-alföldön élő aktív dolgozók és nyugdíjasok a gyűjteményt folyamatosan gazdagítják. 2009 januárjában 2799 fajta (3928 db) tárgy, okirat és nyomtatvány állt az érdeklődők rendelkezésére. Az egyedi kiállítás előzetes bejelentkezés alapján öt teremben tekinthető meg.

Luther tér, Evangélikus templom

A Kossuth utcán továbbhaladva a neogótikus, idomtégla architektúrájú Evangélikus Templomhoz érkezünk, mely Francsek Imre tervei alapján készült 1905-ben. A templom finom arányaival harmonikusan illeszkedik a városképbe.

Ma a Luther tér középpontjában áll a volt főtéri (az egykori megyeháza előtti) **Díszkút**. Az eredeti szobrok felhasználásával 1998-ban készült szökőkút kompozíció Máté István szobrászművész alkotása. A szoborcsoport darabjai (Merkur-botot tartó női alak, négy vízöntő puttó) 1887-ben Franciaországból kerültek Szentesre, a Duronne cég párizsi öntőműhelyéből. A kortársak tudni vélték, hogy a szobrokat Rodin, a híres francia szobrászművész mintázta, amikor még díszítőszobrászattal foglalkozott, ez azonban nem bizonyítható. A kút felállítása óta hagyományosan innen indul április 30-án a lampionos séta. A közkedvelt téren rendszeresek a kulturális programok.

Nagy Ferenc utca

A város sétálóutcája, mely 2006-ban nyerte el jelenlegi felújított állapotát. A beruházás a Regionális Operatív Programban, a városközpont rehabilitációját célzó sikeres pályázat keretein belül került megvalósításra. Az utcában található Dr. Csiky László helyi karikatúra szobrász

alkotása: a **Táncoló Székely**. A szobrot 2009-ben az Európa Plakett nagyszabású átadóünnepségén avatták fel.

Shinto-kapu

A Sportcsarnok előtti téren láthatjuk a 10 danos japán karatemester, Sosai Masutatsu Oyama, a Kyokushin karate megalkotójának emlékművét a **Shinto-kapuv**al, mely a világon egyedülálló építmény, hiszen a világszervezet Japánon kívül sehol máshol nem engedélyezte ilyen emlékmű építését. Az emlékpark a Kyokushin Karate Európa Bajnokság nyitóünnepségére készült el.

Zsinagóga

A főutcán áll az 1998-ban helyreállított **Zsinagóga** (1868-1870), melyben funkcionálisan a **Szentes Városi Könyvtár** kapott helyet. A romantikus stílusú épület 40 éves elhagyatottság után a város egyik legékesebb épületévé vált. A templom egykori fogadóterének egyik benyílójában emlékszobát alakítottak ki, amely megemlékezések helyszínéül szolgál.

Állandó Tűzoltó Történeti Kiállítás

A helyi védettség alatt álló szentesi tűzoltóság épülete 1954-ben épült. Egyik legjellemzőbb sajátossága a 24 méter magas „tűztorony”, melyből a látogatók megszemlélhetik Szentes város panorámáját. A tűzoltóság udvarán egy régi „tartalékszertár” átépítése révén kapott helyet az Állandó Tűzoltó Történeti Kiállítás, mely 60 m²-en mutatja be Szentes és környékének tűzvédelmi fejlődését. Mind a fő- és torony épület, mind a kiállítás az év bármely időszakában- előzetes bejelentés alapján- látogatható.

Vasúttörténeti kiállítás

A Kossuth utca, majd folytatásában a Baross utca, a Nádai Géza térre, a **Vasútállomáshoz** vezet. A város első közlekedési vasútvonala 1887-ben jött létre Szentes és Kunszentmárton között. Ekkor épült az ún. indóház, de a növekvő forgalom következtében egyre szűkebbnek bizonyult. Az új épület 1928-29-ben épült. Technikatörténeti emlék az állomás épülete mellett kiállított ABmot motorvonat és a motorgarázs emlékkapuja, mely az egykori indóház peronjának díszes öntöttvas oszlopaiból készült. A szentesi motorgarázs ma is a dél-alföldi dízelvontatás fő csomópontja. Az állomás meghatározó típusai voltak az Mdmot motorvonatok, amiket az orosz államadósság fejében kapott Bpmot vonatok (becenevükön Uzsgyik) váltottak fel. Ezenkívül honállomása még számos Bzmot vonatoknak és M41 mozdonyoknak. Az eredeti perontető visszaállítására csak a tervek készültek el.

Vízügyi Múzeum: a tiszai szabadstrand feljárója után, a Csongrádi út jobb oldalán található. Az 1925-1928 között épült egykori szivattyútelep működőképes gépei, berendezései a belvízelvezetést és az ármentesítést szolgálták.

Felsőpárti Református templom - Jókai u. 71.

1912-14-ben épült magyaros szecessziós stílusban Dobovszky József tervei alapján. A műemléki védelem alá helyezés érdekében szükséges eljárás folyamatban van.

Jézus Szíve templom- Jókai u. 102.

1942-43-ban épült neoromán stílusban Fábrián Gáspár tervei alapján.

Ecseri templomrom

A hajdani Ecser falu középkori templomának hajóromja a Szentes-Szarvasi közút belsőecseri szakaszánál a Veker-ér egyik szép kanyarulatánál található. Ez Szentes és határának egyetlen, részben álló középkori műemléke. A templomról Gyalus László építész készített felmérési rajzot 1898-ban. A hajó ablakai román koriak, a szentély a nyolcszög három oldalával záródik, egyetlen támpillére külön épült hozzá. Építési ideje a XIV. századra tehető. Idegenforgalmi szempontból kultúrtörténeti emlék, de megközelítése kissé körülményes, mert környezete szántóföldi művelés alatt áll. Kívánatos lenne a közvetlen környezet parkosítása, sétautak kialakításával.

1.2.4. Kulturális kínálat

A város kulturális élete igen élénk, szinte minden napra jut egy kulturális rendezvény. A város nyüzsgő élete, az emberek lendülete, a rendezvények sokasága jellemzi Szentes mindennapjait. A civil szervezetek és a városi intézmények összefogásával irodalmi, komolyzenei, színházi, képzőművészeti estek színesítik a programokat. Állandó nagyrendezvényeink között megtalálhatóak a hagyományos és rendhagyó események, valamint a sportfesztiválok egyaránt.

A fesztiválélet egyik leglátogatottabb nagyrendezvénye 2002 óta a **Télbúcsúztató Karnevál**, mely a város szezonindító, „hangulatteremtő” eseménye. A rendezvény állandó fellépő vendégei a szlovén busók és jelmezeseik. A jelmezversenyre a helyi óvodások, általános- és középiskolák neveznek. Az utcai karnevált télbúcsúztató tábortűz, majd kulturális gálaműsor követi. A nagyrendezvény 2010 óta ad helyet a „Szentesi Diákcsillag Születik” elnevezésű zenés táncos vetélkedősorozatnak, mely egyre népszerűbb a fiatalok, különösen a középiskolai korosztály körében. A helyi hagyományok nyomán javasolt a kétnapos rendezvény továbbfejlesztése, ahol az egyik napon a közös fánksütése lenne a főszerep. A fánksütés, majd később Fánkfesztivál célja a rendezvény regionális látogatottságának növelése.

Minden évben **április 30-án** kerül megrendezésre a lampionos séta és utcabál. A rendezvény egyben regionális látogatottságú kulturális fesztivál is, így az ünneplés mellett megjelenik az Európát jellemző kulturális sokszínűség, mind a zene, a tánc, mind pedig a művészetek és a kreativitás területén. A rendezvény által magas színvonalú kulturális turizmus valósul meg, hiszen akár szentesi vonatkozásban, akár az uniós nemzeteket illetően elismert művészek, művészcsoportok előadásai, bemutatkozásai képezik a fesztivál programját. A nagy tömeget vonzó rendezvényt május 1-én **Majális** követi.

Szentesen nagy hagyománya van a **testvérvárosok kulturális találkozóinak**, mely hagyományosan két évente kerül megrendezésre. Idén kilenc nemzet részvételével június 3-5. között hetedik alkalommal várta az érdeklődőket.

Augusztus 20-án az államiság és az új kenyér ünnepére a **Szent István Napok** programsorozat keretében Szentes színes sport és kulturális műsorral, tűzijátékkal emlékezik.

Az európai események megrendezésével nő az európai civilizációkhoz való kötődés, ugyanakkor számos program által megjelenik a magyar kultúra, mely erősíti a nemzeti identitástudatot, az összetartozás érzését. A város aktivitásának méltó elismeréseként az Európa Tanács 2004-ben

Európa Diplomát, 2005-ben Becsületzászlót, 2009-ben pedig Európa Plakettet adományozott Szentesnek. Az Európa Tanács által évente díjazott települések között olyanok szerepelnek, akik sokat tettek az európaiságért, az együttműködésért, az Európában élők békéje, biztonsága, fejlődése és jövője érdekében, ahol nagy hangsúlyt fektetnek a testvérvárosokkal való együttműködésre Európa-szerte, ahol fesztiválok, tanulmányok vagy idegenforgalom okán szövődnek az európai kapcsolatok. Az elismeréseket az Európa Tanács tiszteletbeli tagjai adták át a városnak a hagyományosan szeptember harmadik hétvégéjén megrendezésre kerülő nagyszabású **Térfesztiválon**.

A **Lecsőfesztivál** 2002 óta az egyik legnépszerűbb helyi rendezvény, 2010 óta Magyarország 10 legnagyobb tömeget megmozgató gasztronómiai fesztiváljainak egyike. A helyi tradíciókon és Hungarikumokon nyugvó fesztivál mára közel 15 ezer fős látogatottsággal a régió egyik legsikeresebb rendezvénye, melyre az ország több pontjából és külföldről is érkeznek lecsőfőző – majd a végeredményre is oly kíváncsi – kóstolni vágyó vendégek. A főző versenyt kulturális programok színesítik.

A város a fent említett, turisztikai szempontból a legnagyobb jelentőséggel bíró rendezvényeket egy kivételével (Lecsőfesztivál) maga szervezi, ezenkívül számos vonzerővel bíró rendezvény megvalósításában közreműködik. Mindehhez természetesen megfelelő intézményi háttérrel rendelkezik.

A város által fenntartott közművelődési intézmények közül a legnagyobb a **Szentesi Művelődési Központ**, amely öt épületben várja a látogatókat. Az intézményhez kötődően számos művészeti csoport, baráti kör, klub és szakkör működik. A többszörös Arany Páva-díjas Pengető Citerazenekar és a Fotókör munkáját a Csongrád Megyei Közgyűlés Alkotói Díjjal ismerte el. A sétálóutcán található, háromszáz férőhelyes Őze Lajos Filmszínház a helyi születésű Jászai Mari-díjas kiváló művésztől kapta nevét.

A képzőművészeti élet legjelentősebb színtere az egykori Városi Galéria, ma ismert nevén a **Tokácsli Galéria**. A galéria egyike az ország olyan kiállító termeinek, amelyek kifejezetten ezzel a céllal épültek, így megvilágítása és elhelyezkedése kiválóan alkalmas a képzőművészeti értékek bemutatására. Falai közt gyakran rendeznek nép- és iparművészeti, fotóművészeti és helytörténeti kiállításokat. A Tokácsli Galériában megrendezett kiállítások színvonalas, országos érdeklődésre számot tartó események.

Szentes leglátogatottabb közművelődési intézménye az egykori és hosszú harcok árán színvonalasan felújított Zsinagóga épületében elhelyezkedő **Szentes Városi Könyvtár**. Állományában 115.000 kötetes könyvtár, 187 féle folyóirat található friss hírekkel, aktuális információkkal. További szolgáltatások: internet hozzáférés, fénymásolás, számítógépes szövegszerkesztés, fax-szolgáltatás, CD Jogtár. Gyakori helyszíne kiállításoknak, kulturális eseményeknek, beszélgetőesteknek, előadásoknak a legkülönfélébb témákban. Konferenciatermében szemináriumokat, fórumokat tartanak. A 14 éven aluliak könyvtári ellátását a 23.000 kötetes **Gyermekkönyvtár** végzi. Szolgáltatási köre kiterjed a multimédiás eszközökre is.

A város rangos kulturális és tudományos intézményei közé tartozik a Megyeháza épületében elhelyezkedő megyei fenntartású **Kosztai József Múzeum** és a Csongrád Megyei Levéltár **Szentesi Levéltára**. A levéltárban Csongrád megye, Szentes, valamint a volt járások, községek

XVIII. századtól keletkezett iratai tanulmányozhatók, jelentős a térkép- plakát- és fotógyűjtemény is. A hivatali ügyviteli munka mellett az intézmény segíti az oktatást és közművelődést. Az általános- és középiskolai tanárok rendszeresen tartanak szakköri foglalkozásokat, rendhagyó történelemórákat. A hivatásos történelmi kutatókon, tudósokon kívül egyetemi és főiskolai hallgatók tucatjai keresik fel évente a levéltárat szakkolgozataikhoz anyaggyűjtés céljából. Munkájukat segíti a 13 000 kötetes történelmi szakkönyvtár, valamint sajtótár, ahol eredetiben, vagy mikrofilmen valamennyi régi helyi újság olvasható, s megtalálhatók a legfontosabb országos történelmi szakfolyóiratok is. A Múzeum állandó és időszakos kiállításai nagyon széles spektrumot ölelnek fel, a régmúlttól kezdve egészen napjainkig. A Múzeum egyik legkülönlegesebb élményét az intézmény névadójának Koszta Józsefnek, a híres festőművésznek műveiből nyílt állandó kiállítás kínálja. Ezen kívül az állandó kiállítások bemutatják Szentes város évszázadait; egykoron és napjainkban a szentesi határban folyó gazdálkodást; a szentesi városrészeket, és vallási felekezeteket, a szentesi mesterségeket, valamint többek között a város hajdan volt és ma is virágzó képzőművészeti életét.

Szintén a Megyeháza ad otthont annak a 500 fős **Konferencia és Kulturális Központ**nak, mely kiválóan alkalmas hazai és nemzetközi szakmai konferenciák, továbbképzések, kiállítások, tréningek, bálók lebonyolítására. Az intézmény egy nagyteremmel, szekciótermekkel és minden igényt kielégítő technikai feltételekkel várja az érdeklődőket.

A **Lajtha László AMI és Hangversenyközpont** Szentes város kultúrszféráját meghatározó közművelődési intézmény. Zeneiskolai oktatása, zenei, kulturális programjaik sokszínűsége, a fellépő sztárok kvalitása garancia az önfeladott, minden igényt kielégítő kulturálódásra, kapcsolódásra. A „ZENE-VILÁG-ZENE” elnevezésű rendezvénysorozat minden évadban igyekszik a helyi igényeknek megfelelő, európai szintű produkciókat színpadra állítani, legyen szó komolyzenéről, vagy a népzene, világzene, jazz területeiről egyaránt.

A Lajtha László AMI és Hangversenyközponton kívül a művészetoktatás területén tevékenykedő intézmények: a kiterjedt testvérvárosi kapcsolatokkal rendelkező Jövőnkért AMI és a Művészetek Házát üzemeltető Szivárvány AMI.

Két múzeum őrzi még kulturális örökségünket: a Péter Pál Polgárház, valamint a Fridrich-féle Fényírda (fotográfiai múzeum) rekonstruált épülete.

HM Rekreációs és Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. Szentesi Intézménye **Hegedűs László Helyőrségi Klub**

A város szívében műemlék jellegű környezetben fejti ki tevékenységét.

A HM Rekreációs és Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. Szentesi Intézménye a Hegedűs László Helyőrségi Klubja már évtizedek óta nagy figyelmet fordít a helyi művészetkedvelő lakosokra, legyenek akár hivatásos katonák, vagy civilek. Elképzeléseiket, kezdeményezéseiket felkarolja, és a megvalósulásig támogatja. Sok tehetség bontogatta szárnyait az intézmény értő, “menedzselő” munkatársai segítségével.

Szentesen a nagy múltú katonavárosban, elsőrendű feladata a MH dolgozók és családtagjaik közművelődési igényeinek kiszolgálása. Itt működik a szentesi feketekerámia alkotóműhelye.

A közkedvelt galériában évente 6 képzőművészeti kiállítás látogatható. A Tiszai Euroatlanti Nyári Egyetem nyaranta kerül megrendezésre.

Az 1999-ben alapított klasszikus nyári egyetem célzott hallgatói rétege az ország jelenlegi és leendő értelmisége.

1.2.5. Testvérvárosi kapcsolatok

Szentes számos határon túli magyar és külföldi településsel ápol jó kapcsolatokat, lehetővé téve ezáltal az együttműködést ezen városok polgárai között az élet minden területén. Biztosítja a helyi közösségek kölcsönös barátságának, megértésének és fejlődésének feltételeit. Továbbá támogatja az Európai Közösség gondolatát a polgárok szabadsága és a kulturális értékek tisztelete jegyében.

Szentes testvérvárosai: Bácskatopolya (Szerbia-1969), Buñol (Spanyolország-1988), Markgröningen (Németország-1988), Újszentes (Románia-1990), Sankt Augustin (Németország-1992), Hof Ashkelon (Izrael-1999), Kaarina (Finnország-2001), Skierniewice (Lengyelország-2004), Szentes (Szlovákia-2010). Továbbá 2010-ben az oroszországi Kolomna járással került aláírásra kereskedelmi-gazdasági, tudományos-műszaki és kulturális együttműködési szándéknyilatkozat.

A testvérvárosok vezetőinek hivatalos látogatásai mellett a településeken egyre gyakoribbak az önmaguktól szerveződő, családok közötti barátságok, vállalkozások közötti gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok. Ezeket segítik a rendszeres szakmai konzultációk, diákcserék, a baráti körök, valamint a Starter Alapítvány célkitűzései.

1.2.6. Gazdaság

A város meghatározó feladatának tekinti a helyi és kistérségi gazdaság fejlődésének, illetve jövedelemtermelő képességének támogatását. A jelenlegi munkahelyek megtartása mellett az újabb munkahelyek létrehozásának elősegítése, és az általános gazdasági környezet minőségének javítása kiemelt szerepet kap a város tevékenységében.

A gazdaságfejlesztés célja az egyéni és közösségi jövedelmek növekedésén keresztül megvalósítható folyamatos életminőség javítás, illetve Szentes regionális szerepének növelése.

Szentes, Csongrád megye második-harmadik legfejlettebb városa, köszönhetően a helyi gazdaság innovatív hagyományainak. 2009 év végén az ezer lakosra jutó adózók száma 453, ami Szegedével megegyezik, és jóval magasabb a városok átlagánál. Az egy adófizetőre jutó szja-alapot képező jövedelem és személyi jövedelemadó tekintetében csak a két megyei jogú város Szeged és Hódmezővásárhely ér el jobb helyezést.

Szentes és környékének gazdasági struktúrája a kilencvenes években átalakult. A régi nagyobb vállalatok kisebb gazdasági társaságokká alakultak, így a kistérségre többnyire főként a kis- és középvállalkozások a jellemzőek.

A regisztrált vállalkozások közül szolgáltató szektor a meghatározó, nagyon jelentős a térségben a kereskedelem és feltűnően sokan foglalkoznak ingatlanügyekkel és gazdasági szolgáltatásokkal.

Jelentős számban vannak építőipari vállalkozások, emellett az idegenforgalom is többeknek nyújt munkalehetőséget.

A helyi adottságok által meghatározott mezőgazdasági termelés továbbra is kiemelkedő, az Árpád Agrár ZRt., a Pankotai Agrár ZRt, a Terracoop ZRt., illetve a Délkertész ZRt. regionálisan is ismert és elismert vállalkozások. A szentesi növénytermesztés keretében kutatómunka is folyik, fő profilja a hazai zöldségfajták fenntartó nemesítése, új vetőmagok előállítására és forgalmazására, új zöldségnövények honosítása, tudományos kutatások. A zöldség és gyümölcsstermesztés egyediségét elismerve nem kevesebb, mint nyolcat Hungarikummá nyilvánítottak. Szentesi Hungarikumok: Szentesi karalábé, Szentesi kosszarvú paprika, Szentesi étkezési fehér paprika, Szentesi fejes fehér káposzta, Szentesi hónapos retek, Szentesi paradicsompaprika, Szentesi rózsavirágú naspolya, Szentesi vöröskáposzta.

Az ezredfordulót követően az élelmiszeripar, a könnyű elektronikai ipar, illetve az informatika erősödése jellemzi a várost, a Hungerit ZRt, a Legrand ZRt., illetve a MetalCom ZRt. képviselésében. Meghatározó európai építkezések beszállítójává vált a HK – Ceram Kft.

A gazdasági teljesítmény növelésére, a helyi vállalkozások versenyképességének pozitív változása közvetlen hatást gyakorol. A versenyképesség növelését befolyásoló tényezők a gazdasági szerkezet, a vállalkozási körülmények, az innováció, az infrastruktúra elérhetősége és minősége.

A jelenleg tapasztalható tendenciák szerint a gazdaság jövedelemtermelő képességének javítására, új beruházások megvalósítására, meghatározó hatást fejt ki az infrastruktúra és a humán erőforrás fejlesztése.

A képzési feltételek javítása ugyanakkor a munkavállaló versenyképességét is növeli, miközben a képzettebb munkaerő nagyobb hozzáadott értéket képes előállítani. A térség gazdasági élete, fejlettsége és lehetőségei szempontjából meghatározó a jó termőtalaj, a napsütéses órák magas száma és a geotermikus energiában való bővelkedés. A mezőgazdasági jellegből adódóan a legkorábbi ipari létesítmények a mezőgazdasági termékek feldolgozásához kapcsolódtak és kapcsolódnak ma is. A város 32 db termálkútja Európában egyedülálló adottság.

Az ország megyéi közül Csongrádban a legnagyobb (Pest után) az ipari park címet nyert települések száma. Az 1997-ben Mórahalom, 1998-ban Szeged, Hódmezővásárhely, Csongrád, Makó és Szentes kapta meg a címet. A Szentesen található ipari vállalkozások kb. 90%-a az Ipari Park területén működik. Az Ipari Park területén vállalkozói inkubátorház üzemel, kiépített infrastruktúrával rendelkező zöldmezős területek állnak a további bővítések, befektetők rendelkezésére.

A Szentesi kistérség Csongrád megyén belül is kedvezőbb helyet foglal el a fejlettségi rangsorban. Az eredmények alapján Csongrád megyében a Szegedi kistérség után a 2. legfejlettebbnek a Szentesi számít.

A Szentesi Ipari Park a város és térségének meghatározó gazdaságfejlesztési eszköze. Területe 140 ha, a Park területén működő cégeknél foglalkoztatottak száma közel 3000 fő, cégeinek éves árbevétele eléri a 70 milliárd forintot.

Starter Alapítvány

Testvérvárosi Gazdasági Kapcsolatokat Indító Alapítvány

Az indulásnál résztvevők: Szentes, Skierniewice (Lengyelország), Bácskatopolya (Szerbia), Dumbrovita-Újszentes (Románia), Sankt Augustin (Németország). Az alapító okiratot 2011. június 4-én a Testvérvárosok VII. Kulturális Fesztiválja részeként írták alá ünnepélyes keretek között. Az Alapítvány nyitott további települések és vállalkozások számára is.

Négy e tevékenységhez is köthető pályázattal kívánja Szentes Város Önkormányzata segíteni az indulást:

- Tempus „Európa a polgárokért”: közösségi hálózatok kialakítása, tematikus szekciók
- Határon átnyúló szerb valamint román üzleti partnerkeresés és tapasztalatcsere.
- Közösségi kapcsolódási pontok, interaktív anyanyelvű és többnyelvű web felület és tartalom.

Célok és tervezett működési területek:

- Az alapító tagok fontosnak tartják testvérvárosaik gazdasági fejlesztését.
- A gazdaságfejlesztés egyik legfontosabb elemének a meglévő munkahelyek számának bővítését tekintik, továbbá ösztönzik és elősegítik új vállalkozások letelepülését.
- Támogatják az érintett települések önkormányzatainak és vállalkozóinak gazdaságszervező tevékenységét.
- A tagok kölcsönösen elősegítik a partnertelepülések gazdaságfejlesztési programjának széleskörű bemutatását, annak megismertetésére munkaprogramot dolgoznak ki, és annak megvalósulását segítik.
- Elősegítik a piaci ismeretek bővülését és bemutatják az európai országok gazdasági működésének gyakorlatát.
- A különböző gazdasági találkozók (Fórumok, kiállítások, szakmai utak) anyagi bázisát pályázati tevékenység útján támogatják, azok sikeres megvalósításához a személyi és tárgyi feltételeket biztosítják.
- A meglévő és fejlődő testvérvárosi kapcsolatrendszer használatával befektetői körökben szorgalmazzák a testvértelepülés megismerését továbbá annak meglátogatását.
- Kezdeményezik a tagországokban működő kamarák és gazdaságszervező intézményekkel történő projektszemléletű gyakorlati együttműködést.
- Elkötelezettek a településeken működő vállalkozások partneri együttműködésében. Megtervezik településeik kis és középvállalkozóinak egymás közötti kapcsolatrendszerét, számukra találkozókat, tapasztalatcsereket szerveznek.
- Egységes marketingstratégiát dolgoznak ki, és elkészítik a működés gyakorlati szabályzatát, továbbá „Kézikönyvét”. A Kézikönyv tartalmazza a szervezeti, az arculati, a kommunikációs (több nyelvűség, web, kiadványok, stb.) és más az egyértelmű és egységes működéshez szükséges leírásokat is.
- Megismerik és megismertetik a települések szakképzési rendszerét, támogatják az oktatási intézmények közötti konkrét együttműködések kidolgozását.

- Figyelemmel kísérik a testvértelepülések közötti kulturális és sport kapcsolatok alakulását, tagjai lehetőségeikhez mérten azok fejlesztését támogatják.
- A működés egyik alappillére a kölcsönös és egymást segítő városmarketing tevékenység. Célja a többnyelvű, egymást és a testvérvárosi közösséget bemutató digitális felület létrehozása annak érdekében is, hogy településeik lakóinak turisztikai alternatívát mutassanak fel.

1.2.7. Szabadidős környezet

A **Széchenyi-liget** a város szívében fekszik, mintegy 500 méterre a központtól, a város legnagyobb kiterjedésű parkja. A Kurca által övezett liget Szentés egyik legszebb közalkotása, mely 1869-ben készült el. Az ültetett fák gazdagságára utal például a Keleti platán, a Szivarfa, Fehér- és Vörös hárs, Fehér nyír, Császárfa, Japánakác, Fehér vadgesztenye, bokrétafa, Keskenylevelű ezüstfa vagy olajfűz, cserjék között a Törpe mandula, sóska borbolya, Vadszivarfa, Fehérsom, Díszgyöngy vessző stb. 1894-ben kertrendezés eredményeként az addig megtalálható fafajták különféle fenyőkkel egészültek ki. 2010-ben a liget kertépítészeti rekonstrukciója során, mely mintegy 54 millió forintból valósult meg, megújultak a gyöngykvacsos sétányok, a szélső sétány körül, 810 méter hosszú, helyben öntött gumilapos futópálya került kialakításra. 3000 m² terület került gyepesítésre és több mint 1000 db fás szárú növényt is telepítettek. A ligetben megtalálható 50 legjellemzőbb cserje- és fafajtát botanikai táblák jelölik.

A gőzfürdő mögött épült a nyári ártézi uszoda, amely 1896-ban nyitotta meg kapuit. A 100 %-os önkormányzati tulajdonú **Szentési Üdülőközpont Nonprofit Kft.** (továbbiakban Üdülőközpont) 2009. január 1.-én kezdte meg működését. A szolgáltatási tevékenység három fő területe: üdülőházak - kemping, uszoda és teniszpályák. Az uszoda egész éven át igénybe vehető szolgáltatásai: úszómedencék (25 és 33 méteres) és meleg vizes termálmedencék (35, 38 és 42°C-osak, különböző élményelemekkel). Szezonális nyitvatartással üzemelnek a gyermekpancsolók (elefántos gyermekcsúszdával felszerelt medence és gomba-csobogó), a vízi-csúszdák, az 50 méteres medence, valamint a szauna részleg jacuzzival. Az alap fürdőszolgáltatásokhoz kiegészítő szezonális szolgáltatásokat kínál: strandröplabda pálya, lánstenisz, gyermek kosárlabda pálya, kenu és vízibicikli a Kurcán, minigolf pálya, búvárkodás és nyári aerobik.

A Széchenyi-ligetben található **teniszpályákon** teniszklubok és a lánstenisz versenyzői, szabadidős teniszesek sportolnak 14 salakos pályán (8 db center pálya, 3 db külső pálya és 1 db edző pálya), melyek 2010-ben országos és egyéb rangos teniszversenyeknek adtak otthont.

Az Üdülőközpontban már hagyományossá vált **rendezvények**: Strand Vakáció Nyitóbuli, Családi Életmód- és Sportnap, valamint a kisebb programok 2010 óta egész nyár folyamán biztosítják a strandolók szórakozását: Éjszakai fürdőzés, Strandszépe választás, Szentivánéj, Sörtábor, Vízi manó Sport- és Életmód tábor.

Az Üdülőközpontot 2010-ben az Origo internetes hírportál Magyarország TOP 10 strandja közé sorolta, mely betudható egyrészt az Üdülőközpont egyedülálló természeti környezetének és többek között a fentiekben említett rendezvényeknek, programoknak.

Gyógyfürdő

Szentes 32 termálkútja Európában egyedülálló adottság. A város ennek megfelelően két fürdőnek is helyet ad. Míg a fent említett strandfürdő vendégkörét tekintve elsősorban a fiatalok, kisgyermekes családok kedvelt pihenő-szórakozóhelye, a városközpontban található Gyógyfürdőt jellemzően a nyugdíjas korosztály látogatja.

A török fürdő hangulatú Gyógyfürdőnek a város első, 1957-ben fűrt, 1735 méter mély kútja biztosítja a vizet, amely 71°C hőmérsékletű. A fürdő befogadóképessége 350 fő. Nyitott udvari gyógymedencéje mellett további 5 fedett medence található.

Az 1962-ben közfürdőnek épült létesítmény szélesebb körű rekonstrukcióját 2005-ben hajtották végre. Az épület tetőterének beépítésével több, mint 500 négyzetméter hasznos alapterületet nyert az intézmény. 12 ágyas nappali szanatóriumot, személyzeti helyiségeket, valamint csoportos és egyéni tornatermet alakítottak ki. A szanatóriumban a betegek kúraszerű rehabilitációs kezelésénél biztosított a pihenési idő, amellyel hatékonyabb a kezelés, ezáltal a gyógyulási idő is rövidebbé válik. A beruházás keretében belső modernizálásra is sor került: megvalósult a klimatizálás, javult a mozgáskorlátozottak közlekedési feltétele, korszerűsödött a meglévő fűtési és energetikai rendszer. Új lehetőség a gyógyulni vágyóknak az Unbescheiden Combi gyógyászati kád (automatikus masszázs, elektrogalván), Unbescheiden Kombinált kád (masszázs, elektrogalván) széndioxid-kezeléses kombinált gyógyászati kád.

Tulajdonviszonyokat tekintve a fürdő tulajdonosa jelenleg is Szentes Város Önkormányzata, a létesítmény fenntartója a Csongrád Megyei Önkormányzat.

Egyéb kikapcsolódási lehetőségek

A város külterületén, Szentlászlóban működik a Szent László Lovas Sport Klub. A klub 1994-ben alakult, sportolók, tenyésztők és a lovassportok iránt érdeklődők kezdeményezésére. A célok között a versenysport (díjlovaglás, díjugratás) mellett a szabadidőlovaglás és a fiatalok oktatása is szerepelt, és a mai napig sikerült ezek fenntartása, színvonalának emelése. Kiemelkedő sikereket díjlovaglásban értek el a klub versenyzői. A versenyrendezés is több éves múltra tekint vissza, 2001-től regionális díjlovaglós versenyeket és 2006-tól kezdve kifejezetten gyermekek számára kiírt versenyeket is szerveznek. 2006-2009 között több ízben rendezték meg a Gyermek és Pónilovas Szövetség (GYEPOSZ) versenyeit.

A felkészüléshez adott egy most felújított, homokkal újra töltött 20x60 m-es díjlovaglós négyszög és egy 45x55 m-es homokos ugrópálya, 16x30 m-es fedett lovarda. A pormentességet a nemrég átadott rejtett öntöző rendszer garantálja, az árnyékot a pályákat és az egész tanyát körbevevő fák adják. A lovak kényelmét 16 bokszos istálló, árnyékos egyedi karámrendszer napi karámozással, jártatógép, jó takarmányozás és lelkiismeretes loápoló biztosítja.

Lehetőség van lovak bértartására, boxok bérlésére, teljes körű lovas szolgáltatással. A közelben található a Körös-Maros Nemzeti Parkhoz tartozó Cserebökény, egyedi madárvilágával, szikes gyepeivel, ami vendégeink kedvelt célpontja. Lehetőség van sétakocsizás keretében, lovaskísérettel egész napot eltölteni a pusztai lenyűgöző világában.

Az IC Ranch (Árpád Lovas Egyesület) szintén Szentes határában, a Tisza-parttól néhány száz méterre épült, ahol kb. 10 hektáros legelőn egy amerikai lófajtát, a Quarter Horse-ot tenyésztik.

Az egyesület több éve végez aktív lovasturisztikai szolgáltatásokat, mint lovagoltatás, lovasoktatás (kezdők oktatása, futószarazás, tereplovaslás, kocsikázás) lovastúra, fogathajtás, lovassportok szakágainak elsajátítása (westernlovaslás, fogathajtás, lovastorna), gyermek és felnőtt lovas táborok, tanfolyamok, oktató kurzusok és lovasbemutatók tartása terén. E szolgáltatások infrastrukturális háttérét jelenleg 2 db nyitott homokos talajú, bekerített lovarda, boxos istálló, legelőterületek, nyári kifutók és beállók és szociális létesítmények adják. Tervezett idegenforgalmi fejlesztéseikkel a piaci szegmens bővülését kívánják elérni.

A Jó Úton Lóháton Alapítvány 2002-ben alakult. Tevékenységi körei: lovaslási lehetőség biztosítása fogyatékos, pszichésen, mentálisan sérült, szocializációs, tanulási problémával küzdő gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek; terápiás foglalkozások; integrált táborok, találkozók, családi programok szervezése. A lovasterápia komplex fejlesztő módszer, melynek során az erre speciálisan kiképzett ló adottságait hívja segítségül a lovasterapeuta a gyógyításban, megelőzésben, a korrekció és rehabilitáció során.

A szentesi Tisza-part a városközpontból vagy a Széchenyi-liget kapujából indulva kerékpárral vagy akár kényelmes sétával is könnyen elérhető. A szabadstrand városi terület, kezelője a Városellátó Intézmény. Az üzemeltetésre nemrég kiírt pályázat során ismételten az Erika és Béla Bt. került kiválasztásra. A céggel három évre kötött a város szerződést. Az üzemeltető elsődleges feladata a porta- és úszómesteri szolgálat ellátása, vízfelület és vízpart tisztántartása, öltözők, vécék, zuhanyzók takarítása, fertőtlenítése, kihelyezett szemégyűjtők ürítése. A terület rendben tartásának műszaki feltételeit és eszközeit továbbra is a Városellátó Intézmény biztosítja. A terület jelenlegi kihasználtságát a Tisza vízjárása határozza meg, üzemelési időben a víz- és áramellátás biztosított, a területen közvilágítás működik, a partig szilárd burkolatú út vezet. Gépjárművel az engedéllyel rendelkező üdülőtulajdonosok hajthatnak be. A vonzerő kihasználtságához jelenleg hiányoznak a minőségi, sokoldalú hasznosítás alapfeltételei, a minőségi szolgáltatási és infrastrukturális háttér (kiepített csónakkikötő, sátorozóhely, kemping). A vonzerő értékét csökkenti, az erős szezonális, és a vízminőség változékonysága.

A Tisza-part kedvelt horgász hely, a megerősített gáton tavasztól őszig gyakran látni sétálókat, kerékpárosokat, kocogókat, terepmotorosokat.

A téli sportok szerelmesei 2009. november közepétől igénybe vehetik Szentes első jégpályáját, mely egyúttal alkalmas jégkorongozásra illetve műkorcsolyázásra is. A jégpályához harminc férőhelyes, ingyenes parkoló, kerékpártároló, valamint egy akadálymentesített öltözőből, mosdókból és tusolókból álló szociális helység tartozik.

2010-ben megnyílt Szentesen a gokart pálya a volt Zsoldos Ferenc téglagyárnál. A gyerekek (120 cm alatt) a gyerek gokartot vezethetik, vagy szüleik mellett a tandem gokartban élvezhetik a sebességet. A nagyobb pályán időmérő berendezés is van, amivel figyelhetik a fejlődésüket.

1.2.8. Ökoturizmus

A város környékén és a kistérség természeti erőforrásai alapján számos lehetőség kínálkozik a viszonylag zavartalan természeti területeken való utazásra, látogatásra, azok természeti, kulturális értékeinek élvezete és értékelése céljából. Ezek főleg kiegészítő programként illeszkednek be Szentes turisztikai programkínálatába.

A térségben számos különböző szinten védett terület található: országos jelentőségű védett természeti területek közül kiemelkedő, a térség legjelentősebb természeti értéke a Körös-Maros Nemzeti Park területéhez tartozó cserebökényi szikes puszta, valamint a Körös-ártér nevű terület. A természeti értékek közül kiemelkedik még a Labodár részeként a Szentes igazgatási területére eső Zsupsziget. Jellegzetes természeti elemei a kistérségnek a természetes és mesterséges vizei. (Tisza, Kurca, Kórógy-ér, Mágocs-ér, Szentesi termál tó, stb.). A vizes élőhelyek növény- és állatvilágának megfigyelése („Tisza virágzás”, „madárles”), a kirándulók kedvelt időtöltése. Az kistérség legfontosabb ökoturisztikai célterületei a Nemzeti Park Igazgatóságok kezelésében vannak. Emellett az utóbbi években a Dalerd Zrt. vállalt jelentősebb szerepet az ökoturizmus területén. A Derekegyházon kialakított Kéktói Ökoturisztikai Park jelentős vonzerőt jelenthet a természetjáróknak.

Az öko-, illetve aktív turisztikának ezen elemei beépülnek ugyan a kiajánlott programokba, a túrákhoz szükséges infrastruktúra azonban elmaradott.

1.2.9. Sportolási lehetőségek

Szentes lakossága aktív életmódot folytat, sokan úsznak, kocognak, futballoznak vagy teniszeznek rendszeresen. Nyaranta pezseg az élet a sportpályákon és a vízpartokon egyaránt. A város 1996 óta viseli a Nemzet Sportvárosa címet. A legnagyobb hírnévvel rendelkező vízilabda mellett, kiemelkedő eredményeket érnek el a táncosok, a kyokushin karatésok, akik többszörös magyar bajnokok. A város egyéb küzdősportokban is magyar, Európa- és világbajnokokat nevel, több sportágban az utánpótlás meghatározó központja. A Magyar Birkózó Szövetség 2010-ben a Birkózás városa megtisztelő címet adományozta Szentesnek.

A Sportközpont – korábbi nevén Sport és Idegenforgalmi Központ – megalapításáról 1992-ben döntött a Képviselő-testület. Az intézmény létrehozásával az önkormányzat egy szervezetbe integrálta a városban található önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények üzemeltetését. A megalapítás óta a Sportközpont fő feladatai közé tartozik az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények üzemeltetése, fenntartása, sportesemények szervezése és lebonyolítása. A megalapítás óta az intézmény működését több változás kísérte a feladatellátás és az üzemeltetett létesítmények vonatkozásában egyaránt. Szentes Város Önkormányzatának Sportközpontja jelenleg az alábbi egységeket üzemelteti:

- Dr. Papp László Városi Sportcsarnok (Szentes, Jövendő u. 1.)
- Pusztai László Sporttelep (Szentes, Csongrádi út. 4.)
- Sportszálló (Szentes, Csongrádi út 8.)
- Berekháti tornaterem (Szentes, Berekhát 13/b.)

Dr. Papp László Városi Sportcsarnok

A Sportcsarnok 1996. november 8-án került átadásra és adottságainak megfelelően több funkciót lát el a sport és kultúra területén; úgy mint iskolai testnevelési és diáksport, sportegyesületi edzések, bajnoki mérkőzések, különböző szintű versenyek, kulturális és városi kiemelkedő rendezvények, amatőr sport szervezési és lebonyolítási feladatok. Befogadóképessége (rendeltetésszerűen): 2500 fő. Az intézmény 2004-ben felvette a Dr. Papp László Városi

Sportcsarnok nevet a szentesi születésű, az 1928-as amszterdami olimpián ezüstérmet szerzett kiváló birkózó és sportember Dr. Papp László után.

A létesítmény 48x24 m-es nemzetközi szabványoknak megfelelő küzdőtérrel, 600 férőhelyes lelátóval és színvonalas öltözői, valamint kiszolgáló háttérrel rendelkezik. A sportcsarnokban az alábbi sportágak működnek: férfi és női kézilabda, kick-box, férfi és női teremlabdarúgás.

Kiemelkedő rendezvények:

- Télbúcsúztató Karnevál
- **TV2 Ring Ökölvívó Gála**
- FUTSAL Magyar Kupa döntő
- **Kyokushin Karate Európa Bajnokság**
- **Standard Magyar Bajnokság (táncsport)**
- Nagy Szentesi Sportágválasztó
- Szentes Expo Kereskedelmi Kiállítás és Vásár
- 23 órás Sportnap és Open Aerobik Jam
- Téli Palánkos teremlabdarúgó torna
- **ISKA Kick-Box Európa Bajnokság**
- Városi teremlabdarúgó bajnokság,
- Óév-búcsúztató fúvószenekari hangverseny
- Cirkusz, kosárlabda tornák, politikai nagygyűlések, szalagavató bálok,
- Könnyűzenei koncertek.

Pusztai László Sporttelep

Szentesen az első labdarúgó mérkőzést 1908-ban rendezték és ekkor épült az első labdarúgópálya is. A sporttelep 2005-ben felvette a Pusztai László nevet, a szentesi születésű kiváló labdarúgó, egykori válogatott játékos tiszteletére. A Sporttelepen jelenleg egy központi és két edzőpálya található.

Városunkban a wellness-fitness szolgáltatások is megtalálhatók, habár nem egy csomagként. Ilyenek a sportmasszázs, gyógytorna, masszázis, szauna, aerobic, testépítés és fitness.

A Wellness Colosseum centrum 2005-ben nyitotta meg kapuit. Az Ady Endre utcai volt rendelőintézet épületét újította fel Brezovai Sándor, a Tradicionális Kyokushinkaikan Karate Szövetség és a helyi Oyama Dojo SE elnöke, a karatésok vezéregyénisége. A kétszeres Európa-bajnok 20 évre vette bérbe az épületet az önkormányzattól. Az épületben a karatésok edzőtermén kívül, kondicionálásra és betegek kezelésére komputervezérelt gépek, berendezések állnak rendelkezésre.

1.2.10. Szálláshelyek

A kereskedelmi szálláshelyek tekintetében elmondható, hogy a városnak továbbra sincs megfelelő számú és minőségi szálláshelye. **Szálloda típusú szálláshely még egyáltalán nincs**

Szentesen. A város régóta törekszik a Petőfi Szálló korábbi funkciójának helyreállítására, mely a tervek szerint befektető bevonásával és pályázati források segítségével valósul meg. **A Petőfi Szálló, valamint a Széchenyi-ligetben lévő Úttörőház (Liget Szálló) újjáépítése első körben a legfontosabb szálláshely-fejlesztési célkitűzések.** Szentes régi szállodájában, a Petőfi Szállóban nagyszabású felújítás vette kezdetét. A befektető vállalta, hogy az eredeti állapotoknak megfelelően állítja helyre a műemléki épületet, valamint ismét vendéglátási funkciót is biztosít a működtetés során. A földszinti és a pincerészben vendéglátóegységek és kiszolgáló helyiségeik kerülnek kialakításra, az emeleti részek pedig az eredeti használatnak megfelelően szállodaként fognak működni. Helyreállításra kerül a Tóth József színházterem is, a távlati tervekben pedig mélygarázs kialakítása is szerepel.

A Liget Szálló megvalósítására beadott pályázat nyert. A projekt keretében az egykori „Úttörőház” születhet újjá, az épület felújításával, bővítésével egy speciális gyógy- és wellness profilú 4 csillagos szálloda nyithatja meg kapuit. A beruházás még nem kezdődött meg.

A városba érkező vendégeket üdülőházak, kemping, turistaszálló, kollégium és panziók fogadják. A Szentesi Üdülőközpontban lévő üdülőházak között a komfortos és komfort nélküli fa- és kőházak egyaránt megtalálhatók. 2007-ben 124 férőhelyre bővült az üdülőházak befogadóképessége, így a strandra érkező vendégeket ki tudja szolgálni.

A Szin-es Vendégház Szentes központjában, a Kossuth téri Református Nagytemplom műemléki környezetében, ugyanakkor csendes, nyugodt helyen található. Több mint 200 éves épület, mely 2009-ben, magántőkéből megvalósult teljes felújítás során nyerte el jelenlegi régi polgárház stílusú igényes formáját. Az épületben 5 szoba található, az épület alatti borospince pedig igazi kikapcsolódást nyújt a megfáradt utazó számára. A vendégház mozgáskorlátozottak fogadására is alkalmas. A Páterház Panzió a város szívében, a Petőfi Szálló szomszédságában található, 25 fő elszállásolását biztosítja. A klasszicista stílusban kialakított panzióhoz a kulináris élet színes palettáját kínáló kiváló étterem is tartozik. A szobák légkondicionáltak, a kiszolgáló személyzet munkája szakszerű, vendégeik elégedetten távoznak.

A Sportszálló „B” kategóriás turistaszállásnak felel meg, az épület és környezete revitalizációra szorul. Az orvosi szoba kialakításával a Sportszállóban 28 fő elhelyezésére nyílik lehetőség. Az egykori melegkonyha helyén jelenleg ifjúsági klub üzemel. A Sportszálló melletti épületben öltözők találhatóak.

A városban ezen kívül a Terney Béla Kollégium működik turistaszállóként. A panziók között a minőségi paraméterek eltérőek. Az elsőként megnyitott Éjjeli Bagoly Vendégház (10+5 fő) meleg konyhával nem rendelkezik. A Hajnal Panzió 10 főt, a Holdfény Panzió 27 főt tud elszállásolni. Az Aranykalász Panzió (21 fő) mellett étterem is működik. A Bástya Vendégház étkezési lehetőség nélkül 10 fő számára, a belvárosban található Anita Vendégház 8 fő számára nyújt elhelyezést. A Bástya Vendégház mellett squash-pálya üzemel.

A városközponttól 2 km-re délre található Berekhát Vendégházban valamint a kertvárosi környezetben elhelyezkedő Napsugár apartmanház 4-4 fő elhelyezésére van lehetőség.

A Csiga Apartmanház 2010-ben nyílt, a város szívében, csendes, nyugodt környezetben várja vendégeit. Az épület 9 fő elhelyezésére alkalmas, a 4 db szobából 3 db 2 ágyas és 1 db 3 ágyas. Családbarát szálláshely jól felszerelt konyhával, a teraszon grillezési lehetőséggel. A szobák szőnyegpadlóval fedettek, szépen bútorozottak, ágyneművel, törölközővel ellátottak. A

nappaliban számítógép és internet áll rendelkezésre, amely böngészésre és levelezésre ingyenesen használható.

Szintén 2010-ben épült a Nyugi Tanya, mely Szentestől 10 km-re, a Kurca partján, a Tisza és a Körös találkozásától nem messze található. A falusi turizmushoz kapcsolódó szálláshely felszereltsége igényes, korszerű. Az épületben 4 db fürdőszobával rendelkező, pótágyazható szoba áll a vendégek rendelkezésére. Tágas, jól felszerelt konyha, családias nappali, étkező, nagy fedett terasz, gondozott kert, parkoló szolgálja a vendégek kényelmét. A vízparti stég horgászashoz és fürdéshez egyaránt használható. A Nyugi Tanyán szervezett programok várják a vendégeket.

1.2.11. Kapcsolódó szolgáltatások

A turistákat és helyi közösséget is kiszolgáló infrastrukturális feltételek biztosításával elérhető, hogy a turista is kellemes, visszatérésre motiváló élményeket szerezzen. A kommunikációs lehetőségek biztosítása ma már elengedhetetlen feltétele a színvonalas vendégfogadásnak.

A vonalas telefonhálózat a városban kiépített, igény szerint rendelkezésre áll, azonban a napjainkban elterjedt mobilkészülékek miatt egyre több háztartásban mondják vissza a hálózati telefont. A szélessávú internet-szolgáltatás elérhető, a turisták a közösségi színtereken vehetik igénybe a szolgáltatást; a kábeltelevízió hálózat is kiépült.

Szentes kereskedelmi szektora fejlett, sokszínű. A város központi szerepet tölt be a térség ellátásában, mivel itt található a nagyobb választékkal rendelkező kereskedelmi egységek, melyeket a turisták is látogatnak. Ezek és a kiskereskedelmi egységek nemcsak a helyi lakosság, hanem az idegenforgalom igényeit is kielégítik.

A komfortérzethez hozzátartozik a vendéglátásban és a szálláshelyek igénybevételekor tapasztalt élmények minősége. A visszajelzések szerint az elmúlt években a vendéglátás, étkeztetés színvonala javult. Az élelmiszerbiztonságra a vendéglátóhelyek többségében már tudatosan is odafigyelnek. Ugyanakkor továbbra is gyenge a marketing, hiányzik a megfelelő nyelvismeret (pl.: többnyelvű étlapok).

A gasztronómia színvonalának fejlődése jelentős. A térségre jellemző ételek és termékek kitűnő lehetőséget rejtnek a promóciós és marketing munkában, a figyelemfelkeltés, meggyőzés, a kínálat bemutatása és értékesítése terén.

Az egészségügyi ellátás szintén biztosított. Szentesen központi orvosi és gyermekorvosi ügyelet működik, valamint járóbeteg szakrendelés és szükség esetén kórházi kezelés is segíti a turisták egészségének megóvását.

A közbiztonság és közrend tekintetében a város jó helyzetben van. A Szentesi Rendőrkapitányság beszámolóai alapján a statisztikák javuló tendenciát mutatnak. A marketingben ezt a pozitív képet is ki lehet használni.

A városban három postahivatal működik.

Bankszolgáltatások tekintetében a városban 8 bank áll a vendégek rendelkezésére. A város bankautomaták tekintetében is jól ellátott.

A városban 5 üzemanyagtöltő állomás segíti a turisták mobilitását. Emellett több jelentős európai autómárka javítása megoldható helyi szervizekben.

Az ide látogatók igény esetén taxit rendelhetnek, a város főutcáján kijelölt taxi állomás található.

1.2.12. Turizmus marketing

Az elmúlt évben érezhető fordulat következett be a város idegenforgalmában. Az összehangolt és számos új elemet tartalmazó marketing tevékenységünk beérett. Jól szervezett PR munkával sikerült népszerűsíteni, illetve ismertté tenni Szenteset, mind a hazai, mind a külföldi látogatók körében.

Az **utazási kiállításokon** való megjelenés évről-évre nagyobb **presztízs-értékkel** bír. Ennek megfelelően Szentes és kistérsége is bemutatkozott a nagymúltú budapesti UTAZÁS kiállításon, mely Magyarország legjelentősebb turisztikai seregszemléje. A régi szerkezetek elavultsága miatt 2011-ben egy teljesen új, modern, fiatalos és nagyon látványos installációnál találkozhattak a város kínálatával az érdeklődők. 2010-ben új kezdeményezés volt a helyi szakmai, gazdasági, és civil szféra részvételének biztosítása, akik előtt nyitva állt a lehetőség, hogy bemutatkozó, promóciós anyagaikat a regionális kiállításokra (Debrecen és Veszprém) is elküldjék. Közülük néhányan éltek csak ezzel a lehetőséggel 2010-ben és 2011-ben. Örömteli fordulat volt azonban, hogy értékes nyereményekért cserébe ezen fórumokon 2011-ben az előző évhez képest 50%-kal többen töltötték ki a várost népszerűsítő kérdőíveket. A budapesti Utazás Kiállítást követő hetekben pedig az Üdülőközpont munkatársai már konkrét, megvalósult foglalásokról számoltak be.

Tapasztalataink, vendégigények és a rendelkezésre álló források alapján mérlegelve az őszi, nagyrészt nemzetközi turisztikai seregszemlék közül a szerbiai Újvidéken megrendezésre került Nemzetközi Turisztikai Kiállításon való megjelenést tartottuk a legindokoltabbnak 2009-ben és 2010-ben is.

A társrendezvényekkel együttesen közel 40 000 látogatót számláló szerbiai rendezvényen Szentes a Magyar Turizmus Zrt. Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóságával közös standon, szerb tolmáccsal kiegészülve várta az érdeklődőket. Külön erre a kiállításra szerb nyelvű városismertető kiadványok is készültek 2010-ben, ahol a nagyközönség elsősorban a fürdőzési lehetőségek iránt érdeklődött, de a standot számos szakmai látogató – utazási iroda, illetve médiaképviselő – is felkereste.

Az országos és regionális turisztikai kiállításokon a hatékony és komplex megjelenés érdekében lehetőségeinkhez mérten vettünk igénybe új szemléltető eszközöket. Így 2010-ben elkészültek azok a roll-upok, melyek célja a város igényes és színvonalas bemutatása. A kiállításra vitt kiadványok közül volt, amelyiket megújítva, a legfrissebb információkkal kiegészítve juttatunk el az érdeklődőknek, ezen kívül új szórólapok is készültek.

2010-ben megújultak a különböző célcsoportoknak - a fiataloknak, gyermekes családoknak, nyugdíjasoknak - szóló **csomagajánlataink**, melyek 7 napra lebontva kínálják a kikapcsolódás lehetőségeit az ideérkező vendégek számára. Ugyancsak új elem, hogy a csomagajánlatok a hírlevelekben való kiküldéseken túl, a városi honlapon is hozzáférhetőek magyarul, angolul, németül és szerb nyelven is.

A sportjellegű programokat is bekapcsoltuk a város idegenforgalmába, nemcsak a sportolók, hanem azok családjai számára is csomagokat állítottunk össze, így például az országos teniszbajnokság résztvevői és családtagjai több napon át voltak vendégeink.

A Magyar Turizmus Zrt. Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóságával (DaRMI) kialakult szoros együttműködés eredményeként a helyi kiadványokon túl, megjelentünk régiós **promóciós anyagokban** is. 2010. március elején jelent meg a *Fesztiválok, rendezvények a Dél-Alföldön (Highlights 2010)* című programajánló kiadvány, amelyben népszerűsítettük kiemelt rendezvényeinket.

A „Fesztiválok éve” tematikus témaév jegyében készült el a *„Dél-Alföld, eseménynaptár és szálláshelyajánlatok 2010”* program-, és szállásajánló magazin, melyet példaértékű városi és kistérségi összefogás eredményeként összesen 6 kiemelt hirdetésünk gazdagított a tavalyi évben.

A városi és kistérségi rendezvények népszerűsítésében nagy hangsúlyt helyeztünk a programok széles körű online promótálására, hirdetésére. Így szintén a DaRMI-val együttműködve két vezető turisztikai portálon voltunk jelen folyamatosan, ezek a vendegvaro.hu és az iranymagyarorszag.hu oldalak.

A különböző televíziós csatornák, a nyomtatott és az online sajtók, valamint a rádiók több alkalommal biztosítottak megjelenést a szentesi programok számára. A vonatkozó időszakban több alkalommal nyílt lehetőségünk a nagy sikerrel futó *Hazai Turizmus* című televíziós magazinműsorban bemutatkozni.

Beérték a korábban indított akciók és vendégcsalogató programjaink. A tavalyi évben a Nemzeti Üdülési Alapítvány finanszírozásában megvalósuló, az ATV-n, Echo Tv-n, Vital Tv-ben és Info24 csatornákon látható *Hazai Turizmus* c. magazinműsor összesen 3 óra terjedelemben készített különböző szentesi vonatkozású televíziós anyagokat. Nagyrendezvényeinket az egyéb írott és online médiumokon túl az Itthon Otthon van televíziós programajánlóban is népszerűsítjük, a Duna Tv-ben számos alkalommal volt látható a rendezvényekről készült spot.

Szentes – erejéhez mérten - továbbra is felvállalja nem saját rendezvényeinek népszerűsítését is, hozzájárulva ezzel a közvetlen várospromócióhoz. Ennek megfelelően biztosította 2010-ben a Kurca Regatta elnevezésű evezősverseny számára a *Hazai Turizmus* című magazinműsorban való megjelenést, mely önmagában is reklámértékkel bírt a rendezvény és ezzel együtt a város számára.

A vonatkozó időszak egyik legfontosabb marketing projektje volt a nívós építészeti és lakáskultúra újságok sorába tartozó „A Mi Otthonunk” című magazinban való megjelenés. A magazin életében ezidáig egyedülálló módon, példás összefogás eredményeként 16 oldalon jelent meg a város. Az összeállítás betekintést nyújtott Szentes múltjába, és az azzal szervesen fejlődő jelenbe. Bemutatkozott a sok vitát kiváltó Napház és a hazai szecesszió egyik remeke, a Petőfi Szálló is. A virágok, a víz, a napfény és a szobrok városának főbb nevezetességei között a lap

bemutatta a város kitűnő kulturális és sportéletét, kertkultúráját, de vállalkozásösztönzés témakörből olvashattunk saját erőből helyreállított portáról, melyben vendégház kapott helyet, valamint a város példaértékű termásvíz-hasznosításáról is.

Az M5-ös autópálya 110+150 km szelvényében 2010-ben **idegenforgalmi jelzőtáblát** helyeztünk ki (több évi próbálkozás eredményeként), mely elősegíti a Budapest felől a Dél-Alföld irányába utazó turisták megnyerését és Szentes felé való irányítását.

A városban 2009. évtől kezdve több információs pont működik. Az **infopontok** népszerűsítésére figyelemfelhívó információs tábla szolgál.

A közelmúltban szerkezetében és designjában teljesen átalakult Szentes honlapja, mely a www.szentes.hu címen érhető el. 2010. év egyik kiemelt feladata volt a városi honlap ún. idegen nyelvű mutációinak elkészítése, melynek eredményeként immár angolul, németül és szerbül is hozzáférhető.

A turisztikai seregszemplék tapasztalatai alapján a város számos más turisztikai intézkedést is életbe léptetett. Ilyen például az ún. **hangos idegenvezetés** magyarul, angolul németül és szerb nyelven, mely a városi honlapon keresztül mindenki számára ingyenesen elérhető. A hangos idegenvezetés olyan MP3 formátumban letölthető hanganyagokat tartalmaz, melyek a város turisztikai látványosságait mutatják be irányított útvonalak mentén.

Ennek kiegészítéseként a honlapon mindenki részére rendelkezésre áll az a térkép, mely a turisztikai pontokat jelöli. A **turisztikai térkép** nemcsak Interneten, hanem zsebtérkép formájában papír alapon is hozzáférhetővé vált.

Az imént említett városnéző sétákhoz és az MP3 pontokhoz kapcsolódóan kijelölésre kerültek az ún. **FotóPontok** is, melyek segítségére lehetnek a városba látogató turistáknak. A legjobb helyekről nézhető és élvezhető turisztikai látványosságok megörökítése (épületek, szobrok, terek, parkok, stb...) a város népszerűsítésének elengedhetetlen kellékei.

Az önkormányzat feladatai között kiemelt feladat a városmarketinggel kapcsolatos tevékenységek ellátása és koordinációja. A lehetőségekhez mérten adott projektek, illetve kulturális események, rendezvények kapcsán megjelent a város nyomtatott sajtóban, online sajtóban, TV-ben és rádióban egyaránt. PR cikkek mellett nagy hangsúlyt fektetett a megjelenések generálására, hirdetésekre, a médiakapcsolatok koordinálására, megjelenések összehangolására, sajtófigyelésre, médiaértékelésre, személyes, telefonos, valamint e-mailben történő kapcsolattartásra, mely áttételesen hozzájárult a vendégéjszakák számának növeléséhez. A város népszerűsítése céljából Csongrádon, Debrecenben, az M5-ös 42-es km-nél, Budapesten a Villányi úton, valamint a Könyves Kálmán körúton, Kecskeméten, Orosházán és Szolnokon óriásplakátok kerültek kihelyezésre.

Az évek során több sikeres kiadványt jelentetett meg, melyek az elérni kívánt célcsoportoknak megfelelően információs és reprezentatív elemek arányaiban váltakozva, különböző méretben és példányszámban készültek. Az érdeklődéseket három részre oszthatók: rendezvények, szálláshelyek, átfogó tájékoztató a városról, illetve ezek kombinációi. A jelenleg rendelkezésre álló kiadványok egy részét aktualizáltuk, a költséghatékonyságot, mint legfontosabb szempontot szem előtt tartva folyamatosan frissítjük a kiadványok körét, a városi átfogó kiadvány azonban jelen pillanatban is hiánycikk.

Ugyancsak hiánycikknek számít a város arculati kézikönyve, mely alapjaiban tudná lefektetni a turizmusmarketing és általában a városmarketing alapjait, mintegy elvi háttérrel, iránymutatást adva és összeszervezve a gyakorlatban már meglévő tevékenységeket. Az arculati kézikönyv tartalmazná ezenkívül a rendszerbe foglalt arculati elemek meghatározását, szabályok, alkalmazások, tiltások rögzítését. A kézikönyv feladata, hogy a későbbiekben felmerülő vizuális arculati elemek elkészítéséhez segítséget nyújtson a tervezőknek és a kivitelezőknek. A vizuális arculat alappilléreit (szlogen, embléma, logó, arculati színek, betűcsalád) szigorú szabályok kialakításával, majd azok következetes betartásával kell alkalmazni a különböző arculati elemeken (különböző szemléltető eszközök, szóróanyag, honlap stb.).

A Szentest bemutató, jelenleg használatban lévő, háromnyelvű promóciós városfilm 2006-ban készült. Ezt is aktualizálni szükséges. 5 forgatási nappal számolva egy 10-15 perces promóciós film elkészítése és sokszorosítása kb. 700 ezer forint költséget jelent, melyet a 2012-es költségvetésbe javasolt betervezni.

2. A turizmus jelenlegi és lehetséges szerepe Szentesen

2.1. SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Jelentős termálvízkincs, gyógyvíz minősítéssel • Szentes a Magyar Fürdővárosok Szövetségének és a Dél-alföldi Termál Klaszternek is tagja • Strandfürdővel rendelkezik • A Nemzet Sportvárosa, a Birkózás városa, elismert sport hírnév • Dinamikusan fejlődő sportágak, magyar-, Európa- és világbajnokok, tehetségek • Sportsarnokkal rendelkezik • Komplex kiegészítő programkínálat: városnézés idegenvezetővel, múzeumok, lovaglás, természeti látnivalók, gazdag rendezvény-paletta, regionálisan látogatott nagyrendezvények • 7 ha-s természetvédelmi terület (Széchenyi-liget) a városközpontban modern futópályával, várost átszelő bioremediált Kurca • Impozáns városközpont, felújított műemléki épületek 	<ul style="list-style-type: none"> • Nincs meghatározva egy kiemelt, országos vonzerővel rendelkező attrakció • Időjárástól független, költési lehetőséget és tartózkodási időt növelő attrakciók hiánya • A városnak nincs szállodája • Kevés a minőségi szálláshelykínálat • Fedett uszoda hiánya • Sportturizmust támogató infrastruktúra hiányosságai, a meglévő infrastruktúra elavultsága • Jelentős különbségek a szolgáltatások színvonalában • Szezonális • Tourinform iroda hiánya • Összehangolt marketing nehézségei (a városnak nincs arculati kézikönyve) • Turisztikai táblarendszer hiányosságai a látnivalóknál • Aktív túraútvonal hiánya • Tőke és forráshiány • Szakmai együttműködés hiánya a

<ul style="list-style-type: none"> • 500 férőhelyes, minden igényt kielégítő Konferencia és Kulturális Központ • Színvonalas és gazdag kulturális élet • Hagyományörzés, kézműves mesterségek összegyűjtése a Művészetek Házában • M5 autópálya közelsége (elkészült a csongrádi elkerülő út), határátkelők közelsége(vízummentesség Szerbiában) • Szentcsongrád kerékpárút (EuroVelo-ba illeszkedik) • Színvonalas lovasbázisok, fejlett lovaskultúra • Gasztronómiai hagyományok, a hungarikumok városa • Turisztikai adottságok tudatos összehangolása (programcsomagok) • Nagyvállalatok külkapcsolatai • Fejlett agrárkultúra • Virágzó testvérvárosi kapcsolatok • Kitűnő természeti adottságok, halban és apróvadban gazdag területek • Fejlődő kistérség, • Turisztikai vonzerők sokszínűsége • Javuló marketing • Javuló városi kommunikáció 	<p>turisztikában érdekelt vállalkozások között</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alacsony népességmegtartó erő, a képzett szakemberek elvándorlása • A vállalkozói ismeretek alacsony szintje a turizmusban • Az idegen nyelvek ismeretének alacsony szintje • Kevés parkolóhely
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • A gazdasági válság hatására a belföldi turizmus népszerűsége nő • Az egészségturizmus (gyógyturizmus), azon belül a (sport)rekreáció, Szentcsongrád városát kedvelő és művelő fiatalok városa • Az egészség (gyógyvíz) és a sport (aktív életmód) ötvözésével létrejövő turisztikai termék regionális és országos viszonylatban is egyedülálló • Életmódváltás, a szabadidő növekedésével a turizmus felértékelődése • Egészség,- és környezettudatosság terjedése 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatív trendek a turizmusban • Önerő hiánya a fejlesztésekhez • Csökkenő turizmusfejlesztési támogatások • Az infrastrukturális fejlesztések lelassulása, elmaradása • A tőkehiány állandósul, befektetők érdeklődésének csökkenése • A népességmegtartó erő további csökkenése, a szakemberek elvándorlásának folytatódása • A környezet állapota romlik • A közbiztonság romlása • Fizetőképes kereslet alacsony szintje • A megközelíthetőség romlása

<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztések iránti igény és szándék a Sportközpontnál, sportegyesületeknél • Sportrendezvényekre szervezett sportturizmus fellendítése • Edzőtáborok (infrastrukturális háttér javításával) • Városi sportdiplomáciai testület kialakítása • Az idegenforgalmi kapacitás decentralizációja (fejlődő kistérség), többnapos programcsomagok kiajánlása • Országos szintre emelhető nagyrendezvények (Télbúcsúztató Karnevál, Testvérvárosok Fesztiválja, Zene-Világ-Zene, Lecsófesztivál, Térfesztivál és Borünnep) • Minőségi szálláshelyfejlesztésnél állandó töltöttség az előzőek révén • A város adottságainak megfelelő turizmusformák támogatása a fejlesztési programokban • Területfejlesztési támogatások az idegenforgalom fejlesztésére • Kkv-k, nonprofit szervezetek, civilek előretörése a pályázati rendszerben • Erősödő civil szerepvállalás a turizmusban • A Tisza nemzetközi vízi úttá nyilvánítása (vízi turizmus, sporthorgászat, természet- és környezetvédelem fejlesztése) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tömegturizmus hatása az élhető városra • A Gyógyfürdő területileg behatárolt • A Termál-tó aktív turisztikai hasznosítása rossz vízminősége miatt nehézkes
--	--

2.2. Szentes idegenforgalmi potenciáljának általános értékelése

Szentes fejlődésre nyitott, európai város, mely büszkén vállalja európaiságát. Fejlődik, mozog, kezdeményez, együttműködik.

Bármerre megyünk a városban, valamennyi területen a megújulást látjuk. Az ideérkező turistákat is az a vonzó városközpont fogadja, mely lépésről-lépésre – elfogadva az ezzel járó nehézségeket, esetleges közlekedésbeli fennakadásokat – épül, szépül, korszerűsödik. Aki figyelmesen jár Szentes peremterületein, ott is új utakat, szilárd burkolatokat és újratervezett fasorokat, parkokat talál.

A város az elmúlt években kiemelt figyelmet fordított meghatározó épületeinek felújítására, parkjainak, tereinek rekonstrukciójára. Nagy erőfeszítéseket tett és tesz annak érdekében, hogy ezek a városképet meghatározó épületek, terek, parkok ne csak funkciójukban, hanem megjelenésükben is impozánsak legyenek. Ennek megfelelően megújult a Kossuth tér és a Szent Miklós tér, sétáló utcává alakult a Nagy Ferenc utca, megtörtént a Református Nagytemplom felújítása és a Kiss Bálint utca rehabilitációja. Közös kincsünk az egykori romos zsinagóga ma XXI. századi színvonalú könyvtár, a névadó lakóiról elnevezett Mátéffy-Burg féle „Gólyás ház” pedig a kulturális örökség részét képező mesterségek „olvasztótégléje”.

Élénk, pezsgő kulturális élet (kiterjedt testvérvárosi kapcsolatok, világsztárok a Zene-Világ-Zene színpadán, közéleti sztárok vendégszereplései a Városi Könyvtár szervezésében), lüktető sporthagyományok jellemzik, ám 32 termálkútja teszi európai viszonylatban is egyedülállóvá. A termálvíz gyógyfürdőt és strandot táplál, fóliákat és üvegházakat, lakásokat, közintézményeket fűt a legkorszerűbb követelmények szerint, a legkörülményesebb módon.

Az egykori strandfürdő mára Szentesi Üdülőközpontként várja vendégeit. Az elmúlt években megvalósult fejlesztéseket követően (gyermekpancsolók, csúszdapark, termálvizes masszázsmecsek, korszerű öltöző és kabinsor, szauna, pezsgőfürdő, nyári rendezvénysorozat, kábeltévé, wifi) évről-évre több látogatót vonz a régióból. Az Origo vezető internetes hírportálon közzétett közvéleménykutatás szerint a 2010-es évben Magyarország 10 legjobb strandja közé sorolták. A fürdő egyediségét garantálja, hogy a természetvédelmi oltalom alatt álló 7 ha-s Széchenyi-ligetben fekszik, melyet a Kurca övez és 100 éves platánsor vezet a liget bejáratától a strandig. A sportolási lehetőségek skáláját színesíti a szomszédos teniszpálya-komplexum, a liget túlsó oldalán elhelyezkedő sportpályák, és a Kurca kínálja evezési lehetőség. A szolgáltatások palettájának kiemelkedő elemei a fedett meleg termálvizes medencék, melyek felhőtlen pihenést garantálnak akár téli hóesésben is.

Szentes gazdag termálkincse nemcsak az energetika számára figyelemreméltó, hanem az emberi energiák pótlására, a rekreációra is. A rekreációnak két útja is lehetséges a városban, az egyik a hagyományos, amikor a gyógyvizet fürdő kúrán keresztül használjuk fel. A városban működik a nappali kórházzal kibővült gyógyfürdő, amely egyelőre csak a városi, ritkán a térségi igényeket képes kielégíteni.

A másik az Üdülőközpont, melynek vízfelület-bővítése szintén jól szolgálhatja a város felemelkedését és az emberek pihenését. A termálvíz jótékony regeneráló, gyógyító hatása itt a sportturizmussal, edzőtábor-turizmussal egészülhetne ki, mely Szentes kínálatát, mint turisztikai terméket régiós viszonylatban egyeduralmukodóvá tenné.

Mindkét fejlesztés kulcsa: a **megfelelő számú minőségi szálláshely**, mely tekintetben a város jelenleg elmaradott, nincs **szállodája**.

A Széchenyi-ligetet és az Üdülőközpontot egy komplexumként kezelve a sport és az gyógyturizmus/aktív tevékenységek mentén szükséges továbbfejleszteni.

Konferencia/üzleti turizmus tekintetében jobb kihasználásra érdemes a 2006-ban teljesen felújított egykori vármegyeháza épületében található 500 férőhelyes, minden igényt kielégítő Konferencia és Kulturális Központ, hiszen a megfelelő színvonalú, legalább 3 csillagos szálláshely ehhez is alapfeltétel.

A Megyeháza udvarán nyaranta megrendezésre kerülő Nyári Színház programsorozata nemcsak a helybeliek számára, de regionális szinten is vonzó. A terület befogadóképessége viszont a további bővítéseket, a koncentráltabb marketing munkát korlátozza. Nagyobb látogatószám-igény esetén a helyszínváltoztatás átgondolása indokolt.

A konferencia/üzleti turizmusnak (incentive utak) nagy lendületet adna az újra nyitó Petőfi Szálló, melynek várható célcsoportjai közt ezen kívül megtalálhatók többek között a gyógyvíz miatt érkező egyéni vendégek, sportolók, edzőtáborozók.

Örvendetes, hogy a város programkínálatára a decentralizáltság a jellemző, azaz Szentes, mint kistérségi központ adottságai jól kombinálhatók a térség látnivalóival tematikus programcsomagokban. Ilyen tematikus programcsomagok már rendelkezésre állnak a városi honlapon, magyar, angol, német és szerb nyelven, melyek különböző célcsoportokra fókuszálva 7 napra lebontva kínálják a kikapcsolódás lehetőségeit az ideérkezők számára. A csomagok értékesítője a Szentesi Üdülőközpont. A 2011-es utazás kiállításokra elkészültek azok a tematikus csomagok, melyek 3nap/2 éjszakás pihenést kínálnak a vendégeknek „földön-vízen-lovakocsin”. (*Fitten, egészségesen Szentesen; Fedezd fel Szentest; Romantika csomag*). A Testvérvárosok Kulturális Fesztiváljára, kifejezetten a testvértelepülések lakóit megszólítva, elkészültek azok a csomagajánlatok, melyek az előző mintájára, de hosszabb időtartamot felölelve, 5 és 7 éjszakára ajánlják a várost.

A programcsomagok célja a tartózkodási idő megnövelése, mely hozzájárul a jó értelemben vett tömegturizmus alapjainak megteremtéséhez. Ez utóbbihoz a megfelelő színvonalú, legalább 3 csillagos szálloda szintén elengedhetetlen.

Aktív túraútvonala egyáltalán nincs a városnak. Ezek kis ráfordítással, azaz komolyabb infrastrukturális háttérbázis nélkül könnyen kialakíthatóak, rövidebb-hosszabb városi vagy akár a kistérségbe kitekintő túrák is viszonylag rövid idő alatt kidolgozhatók.

Összességében elmondható, hogy Szentesen minden együtt van a virágzó idegenforgalom megteremtéséhez (megközelíthetőség, természeti és épített környezet, élénk sport és gazdag kulturális hagyományok, befektetés-ösztönzés, kiváló szabadidős környezet, javuló marketing és kommunikáció), azonban a fejlesztési iránynak kínáló egészség/gyógyturizmus és sport/aktív tevékenységek ötvözésével nyert egyedi turisztikai termékhez elengedhetetlen a mindezekhez rendelt **infrastruktúra fejlesztés**.

3. Stratégiai Program

3.1. Fejlesztési alapelképzelés

Fentiek alapján a fejlesztési alapelképzelés:

Szentes idegenforgalma számára a kitörést a termálvíz hasznosítása révén az egészség/gyógyturizmus (rekreáció) és a sport/aktív tevékenységek ötvözésével kialakított egyedi turisztikai termék képes megteremteni, mellyel Szentes regionálisan mindenképpen, de akár országos viszonylatban is egyedülállónak válik.

Fentiekhez a város adottságai révén versenyelőnyben van, 32 termálkútja Európában is egyedülálló; 1996 óta a Nemzet Sportvárosa Európa-, magyar és világbajnokokkal és tehetségek sorával.

Szentes számára azok a látogatók jelenthetik az ideális vevőt, akik hosszabb időszakra (csomagajánlatok) érkeznek vagy egy nagyobb rendezvény kapcsán sok nézőt vonzanak a városba és a sportlétesítményeinket rendeltetészerűen használják. Kompletten módon, egyszerre több sportág számára jelenleg Tata városa, a Nemzeti Edzőkomplexumon keresztül tud helyszínt biztosítani. Azonban olyan település, ahol a szárazföldi, tornatermi és a vízi sportok számára koncentráltan és elérhető közelségben tudna létesítmény együttest biztosítani nem ismert, de régiós viszonylatban biztosan nincs.

Ez az előny, hogy valamiben monopolhelyzetből indulhatunk a turisták megszerzéséért, mindenképpen kihasználásra érdemes. Ennek egyik eszköze az **edzőtábor turizmus**, melynek fontos eleme a (termálvízhez kötött) rekreáció (rekreáció = szabadidőben, a tevékeny pihenés érdekében végzett minden olyan kulturális, társas, játékos és mozgásos tevékenység, melyet a napi fő elfoglaltság által okozott fáradtság, feszültség feloldása, a testi-lelki teljesítőképesség helyreállítása, fokozása érdekében tesz az ember).

A sport és rekreáció kiváló **kiegészítő terméke a wellness**, hiszen kifejezetten fontos az edzések után vagy az edzések között.

Az adottságaink, a helyszínek megléte és elhelyezkedése tekintetében egyedülállóak. Nemcsak a létesítmények közelsége miatt, hanem az erdei – vízparti környezet, a belváros közelsége, a Budapest felől érkezők számára elérhető egyszerű megközelítés okán. A létesítmények állapota, száma változó. Vannak olyan létesítmények, amelyek bővítésre, felújításra szorulnak és vannak olyanok, amelyekben csak kiegészítő beruházásokat kell tenni. Kiemelt adottságunk, hogy a sportlétesítményeinken belül termálvízzel rendelkezünk.

A Petőfi Szálló felújítását követően kifejezetten alkalmassá válunk nemzetközi sporttáborok, sportrendezvények lebonyolítására.

Ugyanakkor látnunk kell, hogy a környezetünkben lévő településeken Orosháza – Gyopárosfürdő, Cserkeszölő, Hódmezővásárhely, egy kicsit távolabb Kiskunmajsza, Mórahalom, Makó, Szeged a közelmúltban nagyon komoly fejlesztéseket hajtottak végre és elsősorban a gyógy idegenforgalom, illetve wellness turisztikai célterületeken fejtik ki aktivitásukat. Településenként változó módon, de átlagosan 5-8 évre visszamenőleg intenzív marketing tevékenységet folytatnak, regionális és országos viszonylatban is ismertek, elismertek. Ezekhez a városokhoz képest versenyhátrányos helyzetben vagyunk és csak aránytalanul sok pénz

ráfördítésével tudnánk ismertebbek lenni, de ekkor sem a piaci szegmens regionális piacvezetőjeként, hanem kiegészítő, sokadrangú szereplőjeként.

Ezzel szemben kedvezőnek mondható az a tény, hogy a város a szerb és a román határtól 1 órán belül elérhető. Ezek az országok mindenképpen célterületeink. A szentesi társastáncosok eredményeinek, tudásának, országos ismertségének köszönhetően az országos TV-s személyiség, Keleti Andrea évek óta edzőtáborozik a tanítványaival a városban évente legalább két alkalommal és számos médiumban kiemelt helyen és elismerőleg nyilatkozik a szentesi edzőtáborozás, a szentesi nyár élményeiről. 2013-ban Szentes képviselőjében a László Csaba-Mikes Anna társastánc páros nagy esélyesként indul a Kolumbiában megrendezésre kerülő Világjátékokon, melyet a nem olimpiai sportágak olimpiájaként aposztrofálnak.

A táncsport, mely akár 2016-tól olimpiai sportág lehet (!), a karate, a profi bokszt, a vízilabda, a kosárlabda, az úszás több ezer főnyi sportturistát biztosíthat a város számára, több héten keresztül, nagy összegű, 10 millió Ft összesített bevételt meghaladó (létesítményhasználat, kereskedelmi szolgáltatások) nagyságrendben. Ebben a tekintetben nem elhanyagolandó Szentes kiterjedt testvérvárosi hálózata, mellyel újabb célterületeket nyerünk. 2009-ben Szentes rendezésében Budapesten megvalósult Kyokushin Karate Világbajnokságra, első alkalommal nem Japánban, hanem Magyarországon került sor, mely a Shinto-kapuhoz hasonlóan (a Világszervezet Japánon kívül sehol máshol nem engedélyezte ilyen szentély megépítését) óriási sportdiplomáciai siker. Komoly lehetőségei vannak ezen sportágak kapcsolatrendszerből, létesítményeiből adódó fejlesztéseknek, fejlődésnek éppúgy, mint a regionális, vagy akár országos látogatottságú sportrendezvényeknek. A szükséges stratégia elkészítését – ezen koncepció nyomán közép, majd hosszútávra tervezve, reális célokat megfogalmazva - a városmarketing és az érintett sportágak, személyek bevonásával kell végrehajtani, a Képviselő – testület tájékoztatása mellett. Szükséges továbbá egy olyan helyi **sportdiplomáciai testület** létrehozása, melynek feladata a fentiekben felvázolt célok felé vezető diplomáciai utak kiépítése, kiaknázása.

3.1.1. Szentes idegenforgalmának fejlesztési irányai

A sportturizmus fejlesztésével Szentes az egészségmegőrzés, a professzionális élsport, valamint ezek mintájára a tömegsportok gyakorlásának lehetőségét kínálja az idelátogatók részére. A gyógy- és rehabilitációs lehetőségek pedig a (sport)sérülések gyógyításában nyújtanak magas színvonalú szolgáltatást nemcsak a sportolók számára. Valamennyi alább megfogalmazott fejlesztési elképzelés célja a testmozgás és a sport, amely lehetőséget ad azok különböző szinten való művelésére valamennyi korosztály számára, egészen az aktív pihenéstől, gyógyüdüléstől kezdve, az amatőr mozgáson keresztül a minőségi sportig.

Az edzőtáborozók számára egy olyan kategóriát tudunk kialakítani, ahol a vízi és a szárazföldi sportok egyaránt tudják magas szinten gyakorolni az alap és kiegészítő szakmai tevékenységet. A termék teljességét és egyediségét az biztosíthatja, hogy egy városban belül, elérhető közelségben lehet futni, úszni, vízilabdázni, evezni, teniszezni, táncolni, lovagolni, terem- és küzdősportokat gyakorolni.

3.1.2. Prioritások Szentesen

1. *Sport- és egészségturizmus/gyógyturizmus ötvözése, fejlesztése, egyedi termék kialakítás, ezen belül kiemelt jelentőséggel az edzőtábor turizmus*
2. *Infrastruktúra fejlesztése*
3. *Aktív turizmus fejlesztése*
4. *Kulturális turizmus fejlesztése*

3.1.3. Illeszkedés az Új Széchenyi Terv Stratégiához és a Dél-Alföldi Operatív Program akciótervhez

A Dél-Alföldi Régió Akcióterve (2010-2013) tartalmazza Szentes városa által megfogalmazott prioritásokat az alábbiak formájában a 2. prioritástengelyben:

A prioritási tengely a régió természeti-, kulturális-, épített örökségén alapuló turisztikai szolgáltatások minőségileg magas színvonalú fejlesztésével kívánja a kereslet igényeit kielégíteni, melynek megvalósítása során kiemelt szempontként kezeli az együttműködés keretében megvalósuló fejlesztéseket. Emellett a magas minőségű gyógyturizmus és egészség megőrző/fejlesztő turizmuságak fejlesztésével járul hozzá a térség gazdasági versenyképességének növeléséhez.

Ehhez a rendelkezésre álló keretösszeg az alábbiak szerint alakul a fenti dokumentum értelmében:

A prioritás célkitűzései

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Indikátor típusa	Bázisérték	Célértékek
				2015
A vendégéjszakák számának növekedése a kereskedelmi helyeken	ezer főre vetítve, db	eredmény	1 146	1 512
A kereskedelmi szálláshelyek kapacitáskihasználtságának növekedése	%	eredmény	28,18	40

A prioritás ütemezése - kiírások kerete

Indikatív forrásallokáció			
2011	2012	2013	Összesen
17,37	0,00	0,00	17,37

Tartalék (Mrd Ft): 0,00

ESZA tervezett aránya a prioritás keretéből: max. 10%

A prioritás ütemezése - kötelezettségvállalás (IH döntés)

Indikatív forrásallokáció					
2007-2010	2011	2012	2013	2014-2015	Összesen
27,80	5,21	10,42	1,74	0,00	45,17

Az Új Széchenyi Terv Gyógyító Magyarország Egészségipar Program Stratégiája szintén a tervezett fejlesztési elképzeléseink illeszkedését mutatja.

Az egészségipar magában foglalja hazánk kivételesen gazdag termál- és gyógyvízkészletének, geotermikus adottságainak hatékony, sokrétű kiaknázását és hasznosítását, másrészt - ezzel összefüggésben - az egészség megőrzését és helyreállítását, az egészségtudatos életmódot szolgáló termelő és szolgáltató iparágakat harmonikus rendszerbe kapcsolja össze.

Az egészségturizmus alprogram fejlesztésének eszközei

- Az országos és térségi arculat kialakítása és komplex programok tudatos és következetes végrehajtása
- A „vízbázisú” gyógy- és wellness turizmus fejlesztése,
- A gyógyhelyek fejlesztése,
- Fürdő-desztinációk, attrakciók, és települések fejlesztése;
- Az orvosi szolgáltatásokra épülő egészségturizmus fejlesztése
- Gyógytérsegek - gyógyászati szolgáltatások minőségbiztosítása
- Az egészségturizmus forgalmának nyilvántartása, és a keletkező adatbázis hasznosítási rendszerének kidolgozása
- Vízbázis védelem

A komplex minőségi turisztikai fejlesztés alprogram megvalósításának eszközei

- Turisztikai attrakciók bővítése, fejlesztése,
- Minőségi turisztikai termékek komplex fejlesztése,
- Üzleti célú szálláshelyek fejlesztésének támogatása,
- A vendéglátás technológiai hátterének fejlesztése.

A turisztikai attrakció bővítése tartalmazza a városunkban elhatározott prioritásokat, s alátámasztja a programunk helyes irányát. Ezen belül a program kizárólag sportturisztikai fejlesztéseket, beruházásokat nem támogat, erre befektető bevonásával nyílik lehetőség. A sport/aktív tevékenységek fejlesztési lehetőségeit az alábbiakban foglaljuk össze:

A vízi turizmus fejlesztési eszközei

- A kézzel hajtott és kisebb motoros vízi járművek fogadására alkalmas kikötőhálózat kiépítése
- Nemzetközi színvonalú, az EU-s országok kikötőépítésre vonatkozó előírásainak megfelelő komplex „marina”-szolgáltatásokkal rendelkező motoros, illetve vitorlás jacht-kikötők, kikötőhálózat létrehozása - kikötőmóló/partfal, üzemanyag, víz vételezése,

elektromos áram csatlakoztatása, szennyvíz ürítése, hajó őrzése, turisztikai információ és programcsomagok nyújtása, gépjárműbérleti lehetőség, vendéglátóegységek, szálláshely, ajándékvásárlás, postai és telekommunikációs szolgáltatások, javítások elvégzése, szükség esetén daruzás, vagy sólyapálya használat stb...

- A minősítési rendszer kidolgozása
- A vízi turisztikai szakember-képzés erősítése, a vízi túravezetők képzésére vonatkozó jogi szabályozás megalkotása
- A szereplők közötti együttműködés szorosabbá tétele
- Információs és segélyhívó hálózat fejlesztése
- A kínálat hazai és nemzetközi piacon történő népszerűsítése
- A vízparti vízitúra-bázisok összekapcsolása a térség kerékpáros úthálózatával, amellyel a két aktív turisztikai ág egy létesítmény által történő kiszolgálása és kiegészítő programként a résztvevők egymás tevékenységébe való bekapcsolása válik lehetővé.

A lovas turizmus fejlesztésének eszközei

- A kereslet szezonálisának csökkentése az iskoláskorúak lovas oktatásának megszervezésével
- Az időjárástól független lovas turisztikai kínálat fejlesztése lovaglási lehetőségek bővítésének biztosításával, a lovardái szolgáltatások, lovasbemutatók, túra-, vadászlovaglás, lovas íjászat, fogathajtás és -oktatás, fogattúrák szervezése, valamint a terápiás lovaglás szolgáltatások fejlesztése, lovas turisztikai szolgáltatásban részt vevő személyzet képzése és továbbképzése
- A célzott belföldi és nemzetközi marketing tevékenység kidolgozása
- A szolgáltatók patkós minősítési rendszerének működtetésére minőségi védjegyrendszer kidolgozása

A kerékpáros turizmus fejlesztésének eszközei

- Kerékpáros-barát útvonalak fejlesztése, infrastruktúrafejlesztés, illetve annak információtechnológiai és humán erőforrásbeli feltételeinek megteremtése, jogi háttér kialakítása
- Útirányjelző és információs táblarendszerek fejlesztése
- Kerékpáros attrakciók fejlesztése, kerékpáros programok, események kialakítása
- Turisztikai és kerékpáros szolgáltatások fejlesztése, minősítési rendszer kialakítása és bevezetése, információs szolgáltatás
- Kerékpáros turizmus kapcsolása más turizmuságakhoz (pl. vízi, öko-, egészségturizmus)
- A kínálatfejlesztés területi differenciálása, kerékpáros desztinációk és mag területek lehatárolása, fejlesztése

Az ökoturizmus fejlesztésének eszközei

- A látogatóközpontok, az aktív természetjárás, a természet-megfigyelés turisztikai infrastruktúrájának létrehozása, fejlesztése
- Speciális ökoszálláshelyek, falusi és egyéb vidéki szálláshelyek ökoturisztikai igényeknek megfelelő fejlesztése

- Vendéglátóhelyek környezet- és egészségtudatos szempontok szerinti fejlesztése (Vedd és Véd!)

A kulturális turizmus fejlesztési eszközei

- Kulturális turisztikai vonzerők jelentőségének objektív meghatározása;
- Területileg differenciált fejlesztési irányok meghatározása, a helyi jellegzetességekre építve, meglévő értékeink jobb hasznosítása;
- A kulturális turisztikai attrakciók élmény termékekké alakítása, komplex kínálat kialakítása (attrakciók, turisztikai szolgáltatások);
- A kulturális-turisztikai kínálat kapcsolódási pontjainak megteremtése, a kulturális attrakciók minden egyéb turisztikai kínálati szegmensben (aktív turizmus, egészségturizmus) való megjelenése, és az egyes termékek közötti szorosabb együttműködés;
- A kulturális identitás széles körű erősítése, az érdeklődés felkeltése a kultúra iránt (különösen fontos a fiatal korosztály), a szemléletformálás, illetve kulturális értékeink megismertetése, a közösségek építésének támogatása, az önkéntes munkavégzés kereteinek megteremtése és a gyermekek fokozott bevonása a kulturális tevékenységekbe;
- Turisztikai ajándéktárgyak termékkörének kialakítása, turisták számára elérhetővé tétele (egységes arculat, garantált minőség stb.);
- A szakterület munkatársainak folyamatos képzése, nyelvtudás fejlesztése, friss szakmai ismeretek átadása, tapasztalatcsere lehetőségének biztosítása;
- Határon átnyúló kapcsolatok erősítése

A gasztronómia és vendéglátás fejlesztésének eszközei

- A gasztronómia és a vendéglátás egészségturisztikai, egészségipari jelentőségét kiemelve, a gyógyhelyek, valamint az üdülőhelyek orvos-szakmai alapon, vagy tematizált élményszolgáltatás alapján, helyi konyha- és gasztronómiai jellegzetességek kiemelésével történő specializációját meg kell kezdeni;
- Oktatással, ismeretterjesztéssel, innovatív technológiákkal és a minőségi alapanyagok támogatásával általánosságban a magyar vendéglátás, kiemelten a közétkeztetés színvonalának emelése, különös tekintettel a jövő szempontjából rendkívül fontos gyermekétkeztetésre;
- Források mozgósítása mindazon termelők segítésére, támogatására, népszerűsítésére, akik minőségi termékeket állítanak elő;
- Ismeretterjesztés, mely emeli a termelők és a népesség táplálkozással kapcsolatos tudatosságát és kulturáltságát;
- Hungarikumok - kizárólag hiteles eredetvédelmi és minőséggarancia szabályoknak megfelelő termékek-, és általában a hitelesen garantált minőségi élelmiszerek marketingkommunikációs erejének felhasználása;
- Minőségi hazai nyersanyagok eredetvédelme, vagyis az általunk is átvett EU-rendszer promóciója. Szükséges továbbá egy hiteles minőséggarancia rendszer kialakítása, a francia „label rouge” mintájára.

A fentiek tükrében a fejlesztések lehetséges irányait, területeit a következő alfejezetek tartalmazzák.

3.1.4. Szentesi Üdülőközpont

Az Üdülőközpont üzleti filozófiája a vendég-centrikusság, ezen belül a két fő vendégszegmens (helyi szabadidős és hivatásos sportolók, valamint a turizmus keretein belül érkező vendégek) lehetőség szerinti legmagasabb szintű kiszolgálása.

Az Üdülőközpontnak három fő területtel kellett és kell alapvetően megbirkóznia: a külső gazdasági környezettel, a létesítmények régi, elhasználódott, korszerűtlen műszaki állapotával és a vendégkör múltbéli szokásainak mai, piaci szemléletű alapokra helyezésével.

A gazdasági válság hatására a gazdasági környezet nem mutatott komoly fejlődést, inkább további megszorítások és az idegenforgalmi költségek csökkenése volt tapasztalható. Tendenciaként figyelhető meg, hogy a vendégek inkább többször fizetnek ki kevesebbet, valamint nagyobb szerepet kaptak a belföldi úti célok, a külföldiekkel szemben.

Az előző évhez képest jelentősen emelkedett az üdülési csekkforgalom az Üdülőközpontban, és egyre többen vették igénybe a bankkártya használatát is. A szolgáltatásoknál nagyon lényeges a két fizetési eszköz alkalmazása, melyekkel újabb vendégszegmensek megnyerése volt a cél.

Műszaki területen számos felújítást, karbantartást sikerült elvégezni, mely következtében elégséges műszaki feltételeket teremtett az üzemeléshez, de továbbra is napi problémát jelent az általánosnak mondható elavult műszaki állapot, ami bármikor veszélyeztetheti az egyes egységek üzemelését is.

Jelenleg is érvényes hatósági engedélyekkel működik az Üdülőközpont minden egysége, de a SPA Hungary Holding Zrt. által készített külső szakértői átvilágítás feltárta azokat a hosszú idő óta lappangó műszaki hiányosságokat, amelyek előbb-utóbb komoly üzemelési problémákhoz vezetnek. Az elavult műszaki állapot számtalan veszélyforrást jelent, a meghibásodások váratlan időpontban jelentkeznek, és előre nem látható, nem tervezhető költséget indukálnak. A 2010. októberi 33-as medencénél történt esemény a későbbi működtetés során komoly üzemelési problémát okozott, a vendégbizalom csökkenés mellett a sportegyesületek felé kiélezett helyzetet teremtett. A biztonságos üzemelés mellett így nyújtott nyitvatartással törekedtek elegendő vízfelületet biztosítani mind a vendégek, mind a sportolók részére. Az 50-es medence temperálásával a medence szezonálisát sikerült kivédeni, hiszen mostmár tavasztól őszig használható, viszont a jövőre 80 éves medencetést továbbra is felújításra szorul.

2010-ben a kedvezőtlen makrogazdasági feltételek között az Üdülőközpont fejlődési szakaszban működött, és a szokásosnál esősebb időjárás, valamint a 2010 októberétől érzékelhető vendégbizalom vesztés ellenére minden területen emelkedtek a látogatottsági és bevételi mutatók.

A vendég-centrikusság jegyében bővült a szolgáltatások köre, tovább javult a szolgáltatások színvonala, előrelépés történt a marketing – kommunikációban. Az elvégzett karbantartások, felújítások a vendéglégedettség javítása mellett a biztonságos üzemelés érdekében is elengedhetetlenek voltak.

A működési fejlődés ellenére a pénzügyi eredmények - a belső és külső körülmények negatív hatása miatt - azonban elmaradtak a tervezettől.

Az üdülőházakba és kempingbe a belföldi vendégek 10,4 %-kal, míg a külföldiek 22%-kal többen érkeztek, mintegy 13%-os növekedés mutatható ki az előző évihez képest, az átlagos tartózkodási idő - az országos 2,7 éjszakával szemben - 3,06 éjszaka volt. Az üdülőközpont 2010. december 31-ig összesen 20 880 vendégéjszakát regisztrált, 6 825 vendég töltötte el szabadidejét szálláshelyeinken.

A 2010. évi nyár programsorozata lényegesen gazdagabb volt az előző évinél. A leglátogatottabb rendezvények az éjszakai fürdözések, a Strand Vakáció Nyitóbuli (3 839 fő) és a Családi Életmód- és Sportnap (2 422 fő) volt. A Strandszépe verseny megrendezése nemcsak az Üdülőközpont, hanem a város hírnevét is erősítette. Összességében a 2010. évi rendezvények bevételei a szervezések szakmai költségeit fedezték. Pénzben felbecsülhetetlen a Civil TV Plázs című műsorának reklámértéke.

A vendégforgalmi mutatók összesítése

Megnevezés	2009.01.-12. hó		2010. 01. -12.hó		Változás %-a	
	vendégszám	vendégéj	vendégszám	vendégéj	vendégszám	vendégéj
Üdülőházak	4 520	11 862	5 271	13 589	16,62%	14,56%
Kemping	1 537	7 417	1 554	7 291	1,11%	-1,70%
Összesen:	6 057	19 279	6 825	20 880	12,68%	8,30%

A vendégforgalommal kapcsolatos mutatók alakulása

Megnevezés	2009. tény	2010. tény
Férőhelyek száma naponta: - üdülőház	108+16	108+16
- kemping	150	150
Eladható vendégéjszakák száma: - üdülőház	36 508	36 508
Eladható vendégéjszakák száma: - kemping	22 950	22 950
Összes eladható vendégéjszaka	59 458	59 458

Vendégéjszakák száma összesen:	19 279	20 880
Kihasználtság összesen:	32,4%	35,1 %
Üdülő	32,5%	37,2%
Kemping	28,0%	31,8%
Vendégházak száma (üzemeltetett hónapokkal átlagolva)	35	35
Vendég által eltöltött éjszaka	3,18	3,06
Üdülőhelyi szolgáltatás nettó árbevétele (eFt)	53 057	56 161
Egy vendégéjszakára jutó nettó árbevétel (Ft)	2 752	2 690
Üdülőhelyi szolgáltatás össz költsége és ráfordítása (eFt)	47 550	54 727
Egy vendégéjszakára jutó költség (Ft)	2 466	2 621

Az uszodai látogatók száma - a regisztrált belépések alapján - 344 139 fő volt.

2009. és 2010. évi uszoda látogatottság és nettó árbevétel (jegy- és bérletértékesítés) összehasonlítása

Hónap	Nettó árbevétel (eFt)		Látogatók száma (fő)	
	2009. évi	2010. évi	2009. évi	2010. évi
	tény	tény	tény	tény
Január	1 082	1 305	10 297	19 643
Február	3 947	3 379	8 799	17 622
Március	785	1 832	12 782	23 396
Április	3 200	2 844	15 380	19 780
Május	4 510	3 670	19 822	24 892
Június	9 340	8 615	23 899	43 608
Július	11 028	14 200	46 473	62 455
Augusztus	7 529	8 509	36 320	55 290
Szeptember	1 188	1 328	20 099	24 415

Október	1 245	783	14 663	19 299
November	1 333	1 077	14 480	19 854
December	1 294	966	10 405	13 885
Összesen:	46 481	48 508	233 419	344 139

2010. évtől valamennyi látogató a beléptető rendszeren keresztül regisztrált. A jelentős vendégszám emelkedésből az eddig nem regisztrált létszám kb. 40 000 fő (úszásoktatásra belépő általános iskolások, 7 év alatti, és 65 év feletti vendég, naponta többször belépők száma).

Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 220/2009. (X.30.) Kt. határozatában elfogadta a Szentesi Üdülőközpont fejlesztésére irányuló „**DAOP 2009-2.1/G.**” „**Kiemelt attrakciók fejlesztése**” pályázat benyújtását, amelyhez a szükséges megvalósíthatósági tanulmány és tervdokumentációk elkészültek.

A fenti, korábbi pályázati forrás időközben országos szinten felhasználásra került, a projekt megvalósítására 2010. évben újabb pályázat nem került kiírásra.

Az **Új Széchenyi Terv program keretében** újabb pályázati kiírás 2011 őszén várható, melynek az Egészségipar fejezetében nyílik lehetőség fürdőfejlesztési pályázat benyújtására.

Javasolt fejlesztések az Üdülőközpontban

- **Vízfelületbővítés, meglévő medencék korszerűsítése**
- fedett uszoda építése
- kőházak számának folyamatos bővítése
- A szolgáltatások számának és színvonalának további emelése
- Tenispályák fogadóépületének felújítása, korszerűsítése

A fejlesztések célja a vízilabdázók, úszók, vízfelületeket használó sportágak (pl: triatlon, quadriatlon, öttusa) részére a megfelelő infrastruktúra kialakítása, az edzőtáborok alapjainak megteremtésével a jó értelemben vett tömegturizmus fogadási feltételeinek kialakítása, korszerűsítése.

A fejlesztések révén és a város korábban felvázolt adottságait hasznosítva (Sportváros imázs, erdei-vízparti környezet, termásvíz révén rekreációs lehetőség, belváros közelsége, fakultatív programlehetőségek széles skálája; élhető, zöld, modern, vendégbarát város) Szentes előbb régiós, majd országos viszonylatban képes magát pozicionálni, képes arra, hogy egyedülálló turisztikai terméket alakítson ki. Ez utóbbi a város további fejlődésének elengedhetetlen feltétele.

A javasolt fejlesztések révén a várható konkrét eredmények:

- országos és nemzetközi szintű több sportágra kiterjedő edzőtáborok (pl: vízilabda, úszás, tenisz) komplex megvalósulása Szentesen
- régiós, majd hosszú távon országos viszonylatban piacvezető pozíció megteremtése
- a kapcsolódó turisztikai ágak értékesítése

A várható hosszabb távú hatások között kell megemlítenünk az erősödő Sportváros imázst, mely az egészséges életmódra törekvés korszerű szemlélete mellett önmagában is reklámértékű a város számára. Mindamelllett a fejlesztések révén kapcsolódó turisztikai beruházások valósulnak meg, új munkahelyek jönnek létre. Az önkormányzati bevételek növekednek. A helyi élsportereredmények javulnak, a tömegsport szélesedik.

3.1.5. Gyógyfürdő

A török fürdő hangulatú Gyógyfürdőnek a város első, 1957-ben fűrt, 1735 méter mély kútja biztosítja a vizet, amely 71°C hőmérsékletű. A fürdő befogadóképessége 350 fő. Nyitott udvari gyógymedencéje mellett további 5 fedett medence található.

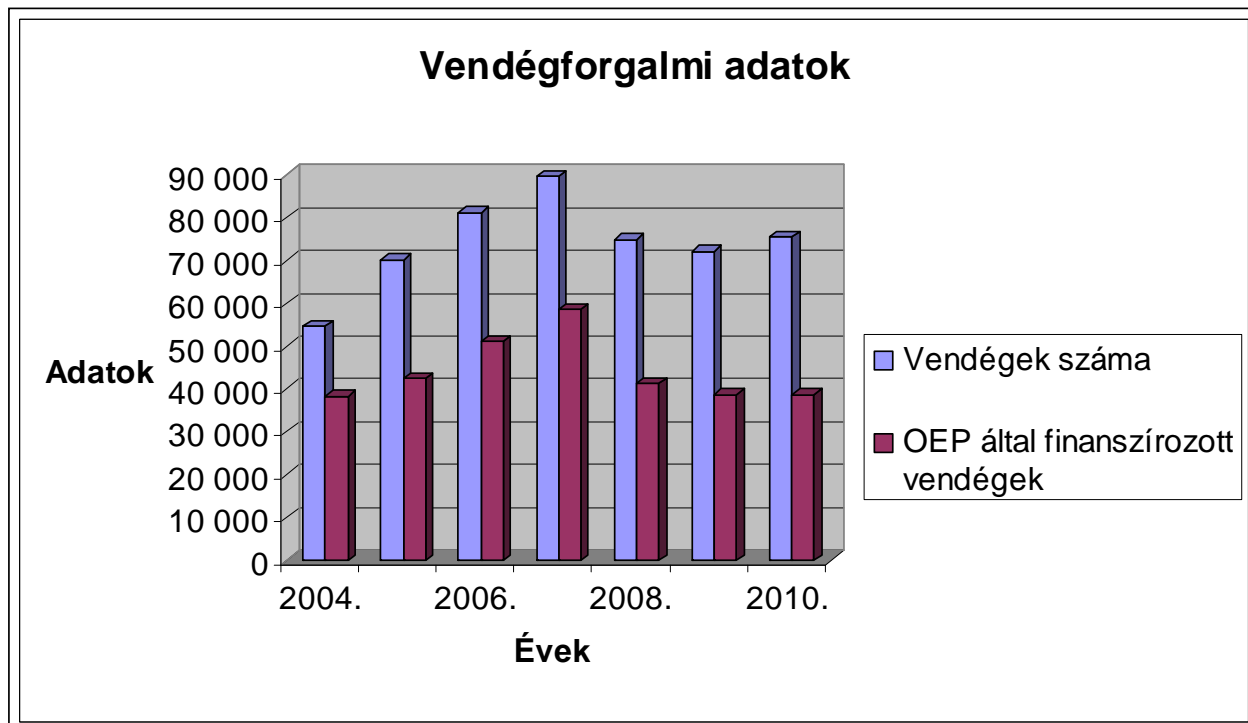
A modern igények és a növekvő vendég- és beteglétszám miatt időszerűvé vált az 1962-ben közfürdőnek épült létesítmény szélesebb körű rekonstrukciója, amely 2005-ben valósult meg.

Az épület tetőterének beépítésével több, mint 500 négyzetméter hasznos alapterületet nyert az intézmény. 12 ágyas nappali szanatóriumot, személyzeti helyiségeket, valamint csoportos és egyéni tornatermet alakítottak ki. A szanatóriumban a betegek kúraszerű rehabilitációs kezelésénél biztosított a pihenési idő, amellyel hatékonyabb a kezelés, ezáltal a gyógyulási idő is rövidebbé válik. A beruházás keretében belső modernizálásra is sor került: megvalósult a klimatizálás, javult a mozgáskorlátozottak közlekedési feltétele, korszerűsödött a meglévő fűtési és energetikai rendszer.

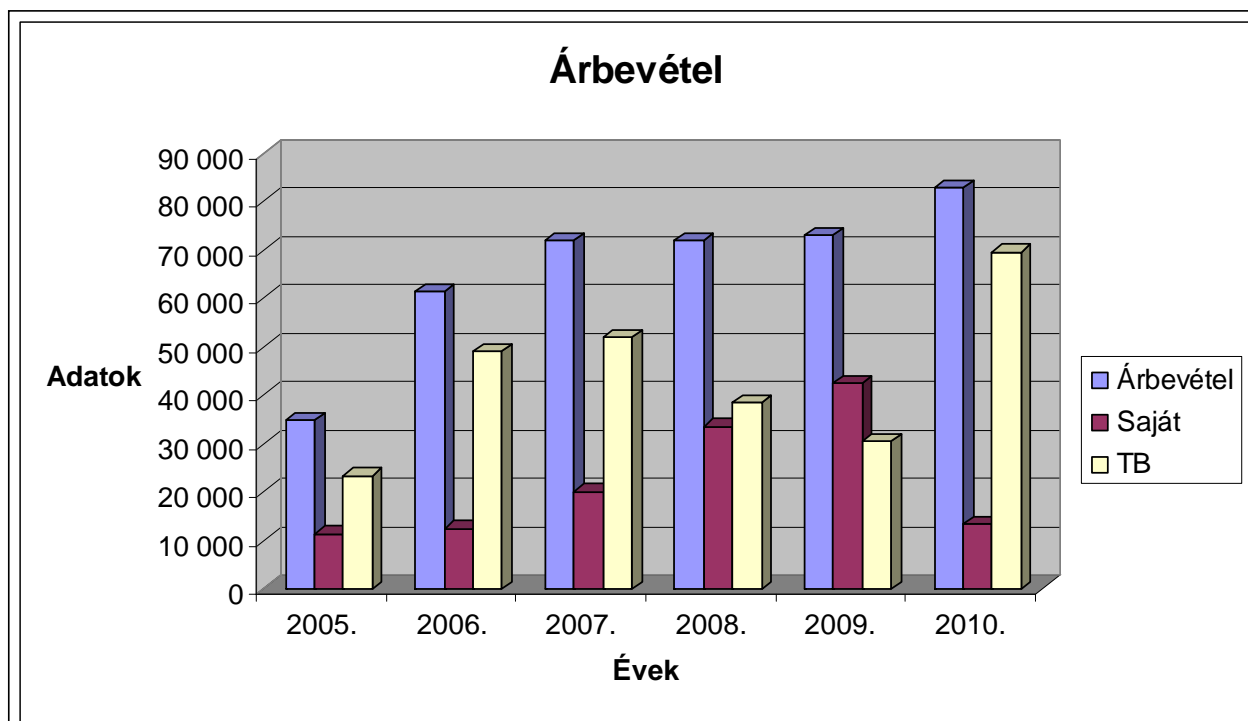
Új lehetőség a gyógyulni vágyóknak az Unbescheiden Combi gyógyászati kád (automatikus masszázs, elektrogalván), Unbescheiden Kombinált kád (masszázs, elektrogalván) széndioxid-kezeléses kombinált gyógyászati kád. A Gyógyfürdő üdülési csekk elfogadó hely.

Tulajdonviszonyokat tekintve a fürdő tulajdonosa jelenleg is Szentes Város Önkormányzata, a létesítmény fenntartója a Csongrád Megyei Önkormányzat. A fürdő jelenlegi állapotának feltérképezéséhez többszöri helyszíni bejárást tartottuk, mely során a következők kerültek megállapításra:

A Gyógyfürdőben a Nappali Kórház kialakítása óta lényegi felújítás nem történt, kizárólag a szükséges állagmegóvó intézkedésekre került sor. Az épület műszaki állapota korát tekintve jónak mondható.

Forrás: Kórház adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

Forrás: Kórház adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

A helyszíni vizsgálat során a fentiek alapján számos lehetséges átalakítás körvonalazódott, melyek szakaszos vagy teljeskörű felújítás keretében valósíthatók meg.

A fürdőnek a város idegenforgalmába való bekapcsolásához a pinceszint teljeskörű felújítása révén, plusz szolgáltatások bevonásával van lehetőség, mely által gyógy-rekreációs vonalon a jelenlegi nyugdíjas korosztályon, mint célcsoporton kívül más szegmensek is elérhetővé válnak:

1. Pinceszint újrahasznosítás alá vonása a meglévő helyiségek funkcióinak átgondolásával - fizetőképes kereslet vonzó szolgáltatások nyújtásával:

- különböző szaunatermek és pihenőtér kialakítása - finn, gőz, aroma, infra, jégzuhany egy közös merülő fürdővel, jakuzzival
- gépészet felújítása, modernizálása a pincetérben
- masszázs helyiségek kialakítása - figyelve a belső enteriőrre

Újabb funkciók elhelyezésére felszabadítható még a jelenlegi karbantartó műhely (18,5 m²), az egykori mosoda (35,0 m²), a folyosó végén lévő egykori iszapraktár (5,3 m²), valamint a kupola alatti pincerészbe vezető átjáró kb. a helyiség félszélességében, hogy az átjárás továbbra is biztosított legyen (kb. 7,0 m²). Az ezekhez a helyiségekhez vezető közlekedő folyosó szakasz elfalazásával összesen kb. 80 m²-nyi alapterületű tér nyerhető.

A pince túlsó végében, az udvar felőli, fentebb említett személyzeti öltöző és a hozzá tartozó helyiségek alatt nagyméretű, nagy belmagasságú mélypince található. Állapota igen jó, vizesedés nem volt benne tapasztalható. Információink szerint valamikor kazánház és széntároló lehetett. Ennek a helyiségcsoportnak és a mellette lévő irattár helyiségnek a felhasználásával újabb wellness funkció alakítható ki. Minimális átalakítással edzőterem alakítható ki itt úgy, hogy az öltöző megmarad továbbra is öltözőnek, a mélypince megközelítésére nagyobb méretű földemáttöréssel biztonságos lépcső készül. A lépcsőnyílás alkalmas lehet arra is, hogy a helyiséget felülről megvilágítással és szellőzőzéssel lássa el. A falakat tükrökkel borítva, padlóburkolattal ellátva, megfelelő mesterséges megvilágítás és szellőzés biztosításával alkalmassá tehető például a javasolt edzőterem kialakítására.

Amennyiben a mellette lévő kisebb öltöző is felszabadítható, abban is javasolt olyan funkció kialakítását, amelyhez szükséges a már meglévő vizes helyiségek (zuhanyozó, WC) biztosítása, pl: szolárium, masszázs.

A pincébe olyan funkciókat célszerű telepíteni, amelyek nem igénylik az akadálymentesítést, mert az új épületrész nincs alapincézve, így a meglévő lift nem alakítható át úgy, hogy a pince is megközelíthető legyen rajta keresztül. Az Ady Endre utcai főbejárat felől a ruhatár rovására elképzelhető a liftakna kialakítása földemáttöréssel, azonban ennek igen jelentős költségvonzata van, előtte mindenképpen statikus vizsgálat szükséges, és kialakításával egyidejűleg az Ady E. utcai lépcsőfeljárót is át kell alakítani, akadálymentessé kell tenni. Ennek megoldása sem egyszerű a helyhiány miatt.

2. Földszinti átalakítások, javítások:

- Vonzó fogadótér kialakítása - prioritást élvez, a pinceszint kialakításával egyidőben javasolt
- beléptető rendszer
- medenceterek és pihenőtér burkolatcseréje - figyelembe véve a kupolás térben a mozaik falakat (azokat meghagyva)
- légbefűvők elhelyezése a melegvizes medencékben
- nyílászárócseréje a bejáratnál, a fogadótérben és a külső medence vonalában
- korszerű szolgáltatásokat nyújtó vendéglátóhely kialakítása
- lift elhelyezése a földszint és a pinceszint között

A földszinti helyiségekben a burkolat felújításokon (medencékben is!), és a szintén fém szerkezetű nyílászárók cseréjén kívül egyéb, feltétlenül szükséges felújítási munka nincs, csak amit az esetleges új funkciók megkívánnak. A nagyméretű acélszerkezetű portálok kicserélése hőtechnikai szempontból elsődleges fontosságú. Cseréjük során érdemes megfelelő árnyékoló szerkezetről is gondoskodni. Ezzel nyári időszakban kellemesebb hőmérséklet biztosítható az előcsarnokban.

Külön ütemben javasolt továbbá az udvari nyitott medence teljeskörű felújítása a környezet rendezésével, napozóbútorok cseréjével, általános komfortosításával a további célszegmensek elérése érdekében.

Rendelkezésre álló pályázati lehetőségek:

A Gyógyfürdő ilyen irányú felújítására jelenleg pályázati lehetőség nincs kiírva. A DAOP Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztési pályázatban csak régióként egy, az orvosi egyetem által vezetett konzorcium pályázhat, és ez nem a balneológiát preferálja. Az Üdülőközpont fejlesztésére irányuló DAOP pályázat előre láthatóan 2011 nyarán kerül kiírásra, amelynek fejlesztésével esetlegesen - egy másik telephelyként, bekapcsolható lehet a Gyógyfürdő. Ez csak a pályázati kiírás ismeretében mérlegelendő. Amennyiben részét képezheti a fejlesztésnek, arra egy egységes koncepció, szolgáltatás-portfólió kialakítása szükséges.

Fentiek alapján a 2012-ben 50 éves jubileumát ünneplő Gyógyfürdő lépésről-lépésre történő felújítására modulálható tervezői program (funkcionális tervek, egyszerű látványterv), valamint általános gépészeti felújítási terv elkészítése indokolt saját forrásból, mely a szükséges engedélyes tervekkel a következő erre alkalmas pályázatra benyújtásra kerülhet.

Várható eredmények:

- a gyógyfürdő a sportolók, városlakók és turisták számára a gyógy- és rehabilitációs lehetőségek egyik tárházává válik, a (sport)sérülések gyógyításában, rekreációban nyújt magas színvonalú szolgáltatást.

3.1.6. Dr. Papp László Városi Sportcsarnok

Kihasználtsági adatok

Megnevezés	2009. tény	2010 tény
I. Szakmai mutatók		
Sportrendezvények száma	243	249
Egyéb rendezvények száma	27	49
Éves nyitvatartási idő	13897	16932
Az éves nyitvatartási időből az iskolák által igénybevett órák száma	1880	1868
Intézményi dolgozók száma	14	12
II. Intézményi működés naturális mutatói		

Intézményi feladatellátást szolgáló épületek száma	5	5
Zöldterület (m2)	42200	42200
Futballpályák száma (db)	3	3
Kézilabdapályák száma (db)	1	1
2010. évtől BMX-pálya		
Összes alapterület (m2)	56260	56260
Megvilágított alapterület (m2)	39400	39400
Fűtött légtér (m3)	52200	52200
Felhasznált fűtési energia nat. m. (m3)	55821	62066

Forrás: Sportcsarnok adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

A Sportcsarnok a korábbi évekhez hasonlóan 2011-ben is rögbi, karate, társastánc, kézilabda és kosárlabda edzőtáboroknak ad otthont, külső szervezőkkel együttműködve évente több országos vagy nemzetközi sportrendezvény, városi nagyrendezvény színhelyéül szolgál.

A háttér infrastruktúra tekintetében általánosságban elmondható, hogy a Sportközpont fenntartásában működtetett pályák elavultak, fejlesztésre szorulnak. A Sportcsarnok küzdőtere a megváltozott nemzetközi szabályok és pályaméretek miatt nem alkalmas ifjúsági vagy felnőtt kosárlabda mérkőzések lebonyolítására, holott a városban a legdinamikusabban fejlődő szakág a kosárlabda. A Sportközpont által üzemeltetett pályákat igénybe vevő sportegyesületek alacsony osztályokban szerepelnek, ezért nem vonzóak edzőpartnerként. A Sportszállót az elmúlt években vállalkozó bérelte. Az épület, ahhoz hogy kulturált körülmények között tudja fogadni az ide látogató sportolókat, diákcsoportokat komoly felújításra szorul.

Fentiek alapján a fejlesztési elképzelések:

- **komplex szolgáltatáscsomag** kiajánlásához (szálláshely, étkeztetés, terem- és pályahasználat), diákcsoportok elszállásolásához a Kollégiummal és az Üdülőközponttal történő együttműködés kialakítása szükséges.
- **technikai eszközök fejlesztése:** olyan ergonómiai mérésekre alkalmas műszerek beszerzése, amelyek vonzóvá tehetik a Sportközpontot edzőtáborozók részére.
- **konditerem kialakítása**
- **1-2 sportág utánpótlásának kiemelten történő támogatása:** ezen sportágak sikeres működésére alapozva komolyabb partnerekkel történő együttműködés kialakítása.
- **Sportpályák teljes revitalizációja:** talaj és zöldfelület megújítása, korszerű öntözőrendszer kiépítése, világítás.

- A 2009-ben átadott **SkatePark**-nak köszönhetően egyre több fiatal látogatja a környéket és hódol kedvenc sportjának, a gördeszkázásnak és a bmx-nek. Külső befektető bevonásával rövid időn belül szükségessé válik a terület szabadidő parkká való bővítése, mely a Skate Park mellett magába foglalna egy 20x40m műfüves focipályát, szabadtéri kosárlabda pályát, ifjúsági klubbot és a jelenlegi Sportszállóban olcsó szálláshelyet edzőtáborozók, iskolai csoportok számára. A terület további bővítése például fallabda- és mini gokart pályával lehetséges.
- **sportegészségügyi-rehabilitációs, rekreációs bázis kialakítása.**
- **testvérvárosok (sport)diákcsere programjainak szervezése, támogatása (Starter)**

Várható konkrét eredmények és hosszabb távú hatások: azonnali és folyamatos edzőtáboroztatás megvalósítása; Szentés piacvezetővé válik az edzőtábor turizmus kategóriájában. A kifejlesztett termék szívó hatást gyakorol a kollaterális turisztikai ágakra, növeli azok vendégkörét. Az idegenforgalmi ipar és az abból származó bevételek ugrásszerűen emelkednek. Új munkahelyek jönnek létre.

3.1.7. Aktív tevékenységek

Aktív túraútvonalak kialakítása

A korábban e témakörben felvázolt adottságok, lehetőségek, beruházási igény és szükséges ráfordítások összevetésével, mérlegelésével a következő rövid-, közép- és hosszú távú stratégiai feladatok rajzolódnak ki. A rövid- és középtávú feladatok kis energia és költségráfordítással önerőből megvalósíthatók, forrás megléte esetén a többi feladat felgyorsítható.

A túraútvonalak egyedivé tételéhez javasolt a **geocaching-rendszerbe** való becsatlakozás. A geocaching szabadidős tevékenység, természetbarát hobbi, játék, mely a kincskeresés ősi szenvedélyére alapozva egyesíti a modern technikát (GPS, Internet) a természetjárással, a turizmussal és az ismeretterjesztéssel.

A geocaching játékban már kellő jártassággal rendelkező személyek egy valamilyen szempontból (földrajzi, történelmi, kulturális stb.) érdekesnek tartott helyszínen, vagy annak közelében elrejtnek egy ládát (ez a geoláda), melynek helyét GPS vevőkészülék segítségével bemérik, majd a koordinátáit - a helyszín leírásával együtt - közzéteszik a játék internetes honlapján. A játék többi résztvevője a koordináták alapján ezt a rejtékhelyet keresi meg, feljegyzik a ládában található jelszót, amelynek segítségével rögzítheti a megtalálás tényét a honlapon. A bejelentkezéskor mindenki közkinccsé teheti a keresés közben szerzett személyes tapasztalatait, valamint a helyszínnel kapcsolatos ismereteit, és az ott készített fotóit is; ezáltal a honlap az évek során egy hatalmas, több ezer ember által szerkesztett, folyamatosan bővülő online útikönyvvé válik, ahol érdekességek sokasága lelhető fel a föld természeti és kulturális értékeiről. A GPS eszköz azonban nem feltétlenül szükséges a játékhoz, hagyományos térképpel is lehet eredményesen játszani. A játékot ma már a világ számos országában művelik. Magyarországon 2001. június 24-én helyezték el az első ládát; számuk 2011. január 27-én elérte a 2900-at.

Vízi-, kerékpáros-, és gyalogtúra útvonalak kialakítása a városban és környékén, valamint a kistérségben

Rövidtávon (2011 – 2012):

- Szűkebb környezetünk (8-12 km-es körzet) lehetséges túraútvonalainak átgondolása, bejárása, feltérképezése.
- A bejárt útvonalak feldolgozása GPS koordináták felvételével, GPS nyomvonalak rögzítésével, szükségesnek ítélt turistajelzések, tájékoztató táblák, pihenőhelyek elhelyezkedésének meghatározásával, útvonal leírások elkészítésével, látványosságok feldolgozásával.
- Lehetőség szerint minél több útvonalon a turista jelzések kihelyezése, valós, útvonalhoz kötött fotók, videó felvétel készítése.
- Igény esetére, túravezetői lehetőség biztosításának megszervezése.
- Kijelölt, feldolgozott útvonalak kiajánlása, feltöltése országos látogatottsággal bíró internetes felületekre.
- Helyi gondozású internetes felület kialakítása, folyamatos feltöltése, karbantartása.

Középtávon (2012-2015):

- A kijelölt túraútvonalak infrastrukturális fejlesztése (pihenőhelyek, tájékoztatótáblák, ki-beszálló helyek kialakítása).
- A kialakított műtárgyak karbantartásának megszervezése, rendszeres szemétszállítás biztosítása.
- Túraútvonalak táguló körben történő további kijelölése, feldolgozása.
- Környező településekkel kapcsolatfelvétel, túraútvonalak kölcsönös kapcsolódásának kialakítása céljából.
- Eszköz bérlet kialakításának megtervezése.
- Internetes felületek folyamatos feltöltése, karbantartása.
- Látogatói csoportok szervezésének gyorsítása.

Hosszútávon (2015-)

- Eszközberlet lehetőségének megvalósítása.
- Túraútvonalak karbantartásának, és a rendszeres szemétszállításnak a biztosítása.
- Internetes felületek szélesítése.
- Látogatói csoportok szervezése, kiajánlások fenntartása.
- Túravezetők biztosítási lehetőségének fenntartása.
- Néhány ciklikusan, évente visszatérő túra rendezvényszintű megvalósítása (pl.: Kurca-kör kenuval).
- Helyi oktatási intézmények bevonása a túraútvonalak bejárásába, a diákok lehetőségekkel történő megismertetése céljából, életkor szerinti távok, túraútvonalak kiválasztásával. Így a középiskolát kijáró diákok tájékozottá válnak a kialakított helyi lehetőségekről, és később, ismeretségi köreikben örömmel ajánlják majd túraútvonalainkat az aktív turisztika iránt érdeklődőknek.

3.1.8. Termál-tó

A várostól 5 km-re elterülő hűtő és tározó szerepet betöltő ún. Termál-tó szabadidő-tevékenység szempontjából a spontán jelentkező extrém sportok és a madármegfigyelő túrák helyszíne, melyek egyidőbeni végzése igen ellentmondásos. A tó vízminőségét tekintve horgászásra, halászásra, fürdésre jelenleg nem alkalmas, vízi sportolásra viszont igen. Strandolásra nem javasolt, mivel a víz minősége változó, függ a hűtőtóból bekerülő víz minőségétől, a belvíztől, valamint a Vekeréri-főcsatorna szennyezettsége esetén a tározóba engedett víz összetételétől.

A tó élővilága rendkívül gazdag, a területen fészkel többek között a védett barna rétihéja, nagy kócsag, gulipán, gólyatöcs. Ezen kívül a rendszeres ornitológiai megfigyelések alapján 176 madárfaj megjelenését jegyezték le a területről. A tó a Cserebökényi puszta területéhez tartozik, a Natura 2000 hálózaton belül ún. különleges madárvédelmi terület. A terület használhatóságát a Natura 2000 hálózat jelenleg természetvédelmi és vízgazdálkodási szempontok alapján jelöli meg.

A Termál-tó fejlesztése a vitorlás, evezős és wakeboard sportok céljára a természetvédelmi értékek veszélyeztetése nélkül lehetséges. Ugyanakkor meg kell vizsgálni a lehetőséget, hogy e sportok megfelelő lehatárolással, bizonyos korlátozással folytathatók-e úgy, hogy az itt fészkelő, táplálkozó, pihenő madárvilág zavarásmentes maradjon.

Miután Szentesen komoly hagyományai vannak és lesznek mind a tömeg-, mind az élsportnak, a Termál tavat javasolt úgy bővíteni, hogy evezősversenyek megrendezésére legyen alkalmas. Ehhez kapcsolódik a tó északi oldalán a táborok elhelyezésére is alkalmas fejlesztési terület.

A Termál-tó északi oldalán 50 ha területet javasolt kialakítani üdülés, kikapcsolódás céljából, mind a tó, mind a természet élvezetének kihasználása érdekében. A környezet, a könnyű megközelíthetőség és a város közelsége (és egyben messzesége) ezt a területet indokolja üdülés céljára hasznosítani. A tótól nyugatra, Nagyhegy és a Termál tó közötti területen hétvégi házas üdülőterület kialakítása javasolt.

Az üdülőterület szabályozásakor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- Hétvégi házas övezet csak a tótól nyugatra, a már kialakult kicsi telkes területen legyen. Itt lehessen falusi turizmust is folytatni.
- A tó bővítése által legyen alkalmas versenypálya kialakítására.
- A tó és környékének élővilágát minél kevésbé zavarja meg a fejlesztés.
- A telkek legyenek nagyméretűek, alkalmasak táborok, sportközpontok, szállodák, kempingek, vendéglátó épületek elhelyezésére.

Konkrét fejlesztési program kidolgozására egy szakmai grémium felkérése javasolt, melyet mindenképpen meg kell, hogy előzzön a fejlesztési elképzelés keresletére vonatkozó piackutatás.

3.1.9. Lovasturizmus – lovasbázisok fejlesztése

A Szentesen működő lovasklubok, egyesületek több éve végeznek aktív lovasturisztikai szolgáltatásokat, mint lovagoltatás, lovasoktatás (kezdők oktatása, futószárazás, tereplovaslás, kocsikázás) lovastúra, fogathajtás, lovassportok szakágainak elsajátítása (westernlovaslás, fogathajtás, lovastorna), gyermek és felnőtt lovas táborok, tanfolyamok, oktató kurzusok és lovasbemutatók tartása terén. A pályák pormentesítése céljából öntözőrendszer kiépítése szükséges. A szezonális kiküszöbölésére fedett lovarda építése, továbbá játszótér, pihenőhelyek, padok elhelyezése, szállóvendégek részére szabadtéri főzési lehetőség kialakítása, és a többnapos helyszínen tartózkodás lehetővé tétele érdekében szálláshelyfejlesztés javasolt.

A fejlesztések célja a nemzeti és helyi hagyományokra épülő lovas turisztikai programok képviselete (felélesztése, ismertté és keresetté tétele), a meghatározó vállalkozások közvetett támogatása, és a kapcsolódó turisztikai ágak erősítése.

Az országos piackutatásokból kiderült, hogy kapcsolt turisztikai termékként leginkább a lovas turizmus iránt érdeklődnek a látogatók. Elsősorban a német és osztrák célközönség elsődlegesen is szívesen választja. A lovas edzőtáborok (hazai és külföldi edzők meghívásával) rendkívül népszerűek. A más sportágakra alapozott edzőtáborok hangulatát is színesítheti a lovaglási lehetőség.

Intézkedés rövid leírása: a lovas bázisok megközelítési útvonalának ellenőrzése, ahol szükséges fejlesztése. A közmű igények felmérése, igény szerinti támogatása. A lovardák programjainak, szolgáltatásainak összegyűjtése és népszerűsítése. A lovas vállalkozások, illetve a lovassport egyesületek összefogásának ösztönzése. A fejlesztések a fent tárgyalt aktív túraútvonalakhoz hasonlóan rövid idő alatt, kis ráfordítással, önerőből megvalósíthatók. Ez alól kivételt képez a szálláshelyfejlesztés, mely befektető bevonását igényli.

3.1.10. Tanösvény kialakítás a Magyartés-Zalota Természetvédelmi Területen

Egy meghatározott útvonal mentén bemutatásra kerülnének a hagyásfákkal tarkított ártéri kaszáló rétek, a veresnadrág csenkeszes és mézpázsitos sziki gyeptársulások, a vizes kubikerdők és puhafaligetek élővilága, valamint a bökényi duzzasztó és hajózsilip, a hozzá tartozó gátórház épületegyüttessel. Helyet kapna a bemutatásban az ősi gazdálkodási formák és fajták szerepe is. Mindez kapcsolódna a Magyar Természetbarát Szövetség által zöld sávval jelölt 31 km-es túraútvonalához, mely érinti e természetvédelmi területet is. A helyi védett természeti területek kitűnő helyszínei a bemutatásnak. Ezek a helyszíneken előzetes tanulmányokat követően a tájlesztikai követelményeknek megfelelően és kapcsolódva a meglévő infrastruktúrákhoz - a tulajdonosi érdekekkel összhangban - bemutató táblák, túraösvények kialakításával a város sokat tehet a természeti értékek bemutatásáért tett célok elérésében. Mindemellett ezek kiépítésével Szentes turisztikai potenciálja is növekszik.

3.1.11. Kulturális turizmus

Középtávon a város gazdag kulturális kínálatára épülő turizmus támogatása, elősegítése, minimálisan a jelenlegi színvonal megtartása elengedhetetlen. Kiemelten fontos a város építészeti értékeinek megőrzése, műemlékeinek fenntartása, a rossz állapotú épületek helyreállítása, funkcionális hasznosítása (Petőfi Szálló).

Kiemelten fontos továbbá a 2006-ban felújított Megyeházában működő, XXI. századi igényeket kielégítő Konferencia és Kulturális Központ jobb kihasználása, melyhez a megfelelő színvonalú, minőségű szálláshely (Petőfi Szálló) elengedhetetlen. A Megyeháza udvarán nyaranta megrendezésre kerülő Nyári Színház programsorozata nemcsak a helybeliek számára, de regionális szinten is vonzó. A terület befogadóképessége viszont a további bővítéseket, a koncentráltabb marketing munkát korlátozza. Nagyobb látogatószám-igény esetén a

helyszínváltoztatás átgondolása indokolt. Egy-egy szezon programsorozatát javasolt tematizálva összeállítani, melyhez jó kiindulópontot jelentenek például a Horváth Mihály Gimnázium dráma tagozatosai, de elsősorban azok a Szentesen végzett, a városhoz kötődő közismert művészek, akik részvételével a programsorozathoz kötődően lehetne beszélgetőesteket, talk-showkat szervezni. Ehhez a Megyeháza udvara impozáns helyszínt tud biztosítani.

Szintén nagyon fontos a meglévő testvérvárosi kapcsolatok ápolása, csereutazások, szakmai, tanulmányi, sportkapcsolatok, vezetők csereújtjai, üzleti utak támogatása, valamint új kapcsolatok felkutatása. Feladat továbbá a szakmai rendezvények: konferenciák, szemináriumok, fórumok, kiállítások megrendezésének támogatása.

Továbbra is szükséges a hagyományőrző és ismeretterjesztő kulturális programok támogatása, a városi nagyrendezvények folyamatos fenntartásának biztosítása (Télbúcsúztató Karnevál, Lecsófesztivál), melyek javítják a város PR-ját. Országos attrakcióvá válhat a Zene-Világ-Zene világsztárokat felvonultató programsorozata, valamint a Térfesztivál és Borünnep, amely egyedi és máshol megismételhetetlen: Szentes európai hírű paprikatermelő vidék és a paprikának fesztivált rendezhetünk, melynek játékos részei tudnak lenni a „paprikajancsi” játékok. Ezen rendezvényen hangsúlyossá válhatnak a Hungerit termékei és az állattartás, a Legrand Otthonok informatikai világa és a Liget Stand-Up Comedy.

3.1.12. Programcsomagok – csomagajánlatok

Szentes idegenforgalmi kínálatából jelenleg sem hiányoznak a csomagajánlatok, melyeket jórészt a Szentesi Üdülőközpont értékesít. Ezeket azonban – a kapcsolódó programok és a fakultatív programlehetőségek tárházának bővülésével – mindig érdemes felülvizsgálni, aktualizálni, bővíteni.

A korábban összeállított csomagajánlatok célcsoportonként, 7 napra lebontva kínálják a kikapcsolódás lehetőségeit az idelátogatók számára. Ezenkívül a Testvérvárosok VII. Kulturális Fesztiváljára elkészültek a legújabb tematikus csomagajánlatok, melyek 2, 5 illetve 7 éjszakai kikapcsolódást kínálnak a városban és a kistérségben. A fitt, felfedező és romantikus témakörben összeállított csomagok a magyarokon kívül angolul, németül, szerbül, oroszul és lengyelül is hozzáférhetők. Terjesztésük direktmarketinggel a testvérvárosok részére történik, ezenkívül szerepelnek a hírlevelekben, a városi honlapon és az Üdülőközpont honlapján. Kiemelten kapják meg azok, akik az utazás kiállításokon kitöltötték a kérdőíveinket, valamint ún. „gerillamarketinggel” azok a magyarországi oktatási intézmények, közintézmények, nyugdíjas szervezetek (potenciális turisták), akiket e-mailen keresztül kívánunk megszólítani.

Az országban egyedülálló kezdeményezésnek számít az ún. „hangos idegenvezetés”, mely a városi honlapon keresztül MP3 formátumban ingyenesen letölthető városbemutató hanganyagokat takar, melyek magyarul, angolul, németül és szerbül is megtalálhatók. Kiegészítő terméke a zsebtérkép, mely az ún. MP3 pontokat, azaz a látnivalókat jelöli. Segítségükkel a turisták önmaguk is bebarangolhatják a várost, irányított útvonal mentén. Ennek mintájára a csomagajánlatok a következő tematikus, változó időtartamú, irányított városnéző túrákkal bővíthetők:

- Templom-túra, avagy Szentesen öt vallás fér meg békés egyetértésben (Szent-Anna Katolikus Templom, Református Nagytemplom, Szent Miklós Templom, Evangélikus templom, Zsinagóga)
- Szentes szobrai – emléktáblái (2010 óta a Szobrok városa)
- Építészeti stílusok Szentesen
- A magyar és a világirodalom emlékhelyei Szentesen
- Szentes, a múzeumok városa (Kosztka József Múzeum, Fridrich Fényírda, Péter Pál Polgárház, Postatörténeti kiállítás, Tűzoltótörténeti kiállítás, Vasúttörténeti kiállítás, Vízügyi Múzeum)

Az aktív túraútvonalakhoz kapcsolódóan javasolt továbbá az MP3 pontok becsatlakoztatása a nemzetközi geocaching rendszerbe. Ennek finanszírozása kis ráfordítással, önerőből megoldható.

Szintén javasolt az MP3-pontok, valamint az erre épülő fotópontok továbbfejlesztése a hozzájuk rendelt táblarendszerrel. A táblák tájékoztató jellegűek, az adott turisztikai látványosságot mutatják be pár mondatban fotókkal, több nyelven.

3.1.13. Idegenforgalmi adóbevétel

Az idegenforgalmi adó (IFA) Szentesen jelenleg 300 Ft, melyet a szállásadók vendégenként (18-70 év), vendégéjszakánként kötelesek a városnak befizetni. 2010-ben a szentesi szállásadók 4.201.000 forintot fizettek be a városnak idegenforgalmi adó címén, mely az azonos összegű (4.201.000 Ft) állami normatívával együtt 2010-ben 8.402.000 forint bevételt eredményezett. Az idegenforgalmi adóbevétel nem elkülönülten, hanem az összes bevétel részeként jelenik meg a költségvetésben.

Hangsúlyozva a tényt, miszerint a város hosszú évek tendenciáját megfigyelve ennél lényegesen nagyobb összegeket költ turizmusfejlesztésre, az idegenforgalmi adóbevételt javasolt kizárólag idegenforgalmi fejlesztésekre visszaforgatni.

4. Marketing mix

4.1. A termékek

Szentese idegenforgalmának fejlesztése az alábbi prioritások mentén:

- 1. Sport és egészségturizmus/gyógyturizmus ötvözése, fejlesztése, egyedi termék kialakítás, edzőtáborturizmus**
2. Infrastruktúra fejlesztése
3. Aktív turizmus fejlesztése
4. Kulturális turizmus fejlesztése

4.2. Árak

Az árak fejlesztési prioritásonként különböznek. A kulturális emlékek megtekintése csekély összegekért vehető igénybe.

Az egészségturisztikai helyszínek, bár évenként az infláció mértékével megemelt árakon várják a vendégeket, olcsóbbak mint a környező települések fürdőinek árai. Az árak kialakításánál a város figyelmet fordított a helyi és kistérségi diákok kedvezményére, mely fontos sportcélokat és a helyi lakosság érdekeit szolgálja.

A természeti látványosságokat bárki ingyenesen tekintheti meg.

4.3. Elosztási csatornák

A belföldi turisták a nyaralás helyszínét, az úticélt a nemzetközi szokásokhoz képest igen rövid idővel az utazás előtt választják ki: 43%-uk az utazás időpontját megelőzően három hónappal, 31%-uk egy hónappal, 15%-uk két héttel, s 11%-uk mindössze pár nappal előbb dönt. Ezek a tények határozzák meg a lehetséges promóciós eszközök kiválasztását. Szentese esetében az alábbi promóciós eszközök igénybevétele lehet indokolt.

4.3.1. Helyi értékesítés

A helyi értékesítésben rendkívül fontos szerepet játszik az arculati kézikönyv, mely Szentes esetében hiánycikknek számít. Az arculat kiválasztása hosszú távon határozza meg a város és térsége megjelenését. Mindazon személyek és szervezetek, akik kapcsolatba kerülnek városunkkal az arculati elemekből kaphatnak információkat. Az arculati kézikönyv megkülönbözteti városunkat más településektől és ez rögződik a tudatukban.

Szükséges, hogy tervezetten és igényesen elkészített formában álljon rendelkezésre olyan arculati útmutató, mely egyértelműen eligazítja a munkatársakat és a rendezvények szervezőit abban, hogy milyen arculati elemeket, reklám- és propaganda anyagokat használhatnak a különféle munkáik során, illetve a támogatásban részesülők milyen elemeket kötelesek megjeleníteni, alkalmazni.

Az arculati kézikönyv kiindulópontja, hogy a felvázolt turisztikai irány mentén Szentesnek legyen egy jól átgondolt, frappáns, megnyerő, de mindenekelőtt egyedi szlogenje, melyet ezentúl kötelezően használ mindenfajta megjelenés, promóció, reklám kapcsán; olyan, amely magában foglalja múltját, jelenét, előrevetíti jövőjét! A kézikönyv ezenkívül kiterjed a város címerére, annak alkalmazására levélpapíron, borítékon és minden egyéb szemléltető eszközön. Általánosan, vagy szemléltető eszközönként meghatározza a betűtípust, tipográfiát, színek használatát.

Az arculatterv célja az egységes, mindenre kiterjedő, tartósan jó városimázs kialakítása.

Az arculati kézikönyv kialakítása a 2011-es év feladata, melyre a költségvetésben meghatározott összeg áll rendelkezésre.

4.3.2. Tourinform-hálózat igénybevétele Tourinform-iroda létesítése

A turisták – hazaiak és külföldiek – számára az egyik legfontosabb, biztonságérzetüket erősítő szolgáltatás, ha egy új, számukra idegen környezetben megfelelő, hiteles információhoz juthatnak. Legalább ennyire fontos, hogy a turistáknak ajánlott turisztikai szolgáltatásokon keresztül – a vállalkozások érvényesülésének segítségével - a helyi és állami turisztikai bevételek növekedjenek. Az ágazaton belüli versenyhelyzet állandó megújulást és kreativitást tesz szükségessé, amely felértékeli a térségi együttműködést, amely határozott, egy irányba mutató koordinációval valósítható meg.

A Tourinform márkanév egy egységes, a márkapolitikának megfelelő turisztikai szolgáltatást nyújtó, non-profit térségi képviselőt ellátó, a turisztikai vállalkozók számára versenysemleges feltételeket biztosító, hálózatba szervezett rendszer azonosítója. A Tourinform-hálózathoz való tartozás rangot jelent, az emberekben bizalmi asszociációt kelt.

A Tourinform iroda egyfajta bemutatóterem, amely elsősorban a település/térség fogadószobája, kirakata, ahol a vendég a térségi és nemzeti (országos) turisztikai kínálattal egyaránt találkozhat. A Tourinform iroda feladata a Létesítő - önkormányzat, térségi társulás - által megfogalmazott turisztikai feladatok ellátása, ám gyakran az önkormányzat által ráruházott, nem pusztán turisztikai jellegű feladatokat is ellátja.

A Tourinform irodák munkájuk során a Létesítő mellett, rendszeres szakmai kapcsolatban állnak egymással, a térség turisztikai szolgáltatóival, a különböző szakmai szervezetekkel, intézményekkel és az MT Zrt. szakmai kapcsolattartóival.

A Létesítő a Tourinform irodát önálló vagy részben önálló költségvetéssel gazdálkodó intézményként, vagy önálló irodaként működtetheti.

Szentesen ezidáig nem létesült Tourinform iroda, mindmáig hiánycikknek számít. A 2011-es költségvetésben erre elkülönített összeg szerepel.

Javasolt helyszín: az egykori Erste Bank épületében, az épülő Petőfi Szálló szomszédságában, városközpontban. Az épület önkormányzati tulajdonban van. A szentesi Tourinform iroda a működtetés biztosítása érdekében a megszokott tevékenységeken túl egyéb más tevékenységekkel, szolgáltatásokkal is kiegészülne. A város tervei között szerepel egyazon épületen belül kisebb galéria, bemutatóterem létrehozása, mely a szentesi képzőművészek alkotásait hivatott bemutatni, árusítani. Ezenkívül a közüzemi szolgáltatási díjak befizetésére külön iroda, mellyel a postacsekkekre költött pénzt lehetne megspórolni. Ez utóbbi tervezett szolgáltatás megvalósításával kapcsolatban folynak a tárgyalások a Szentes Város Szolgáltató Kft.-vel.

4.3.3. Dél-alföldi Marketing Igazgatóság közreműködésének igénybevétele az elosztási csatornán

Fontos elosztási csatorna a Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóság idevonatkozó kiadványaiban való megjelenés és az általuk szervezett belföldi és külföldi kiállításokon való részvétel. A velük való kapcsolattartás alapvető, hiszen közvetlenül értékesítik a Dél-alföldi régiót a külföldi és belföldi vendégeknek egyaránt.

4.3.4. Konferenciák, szakmai rendezvények

A város bemutatása az idegenforgalmi szakma képviselőinek. A különböző szakmai – országos, regionális, study tour – rendezvények kapcsán személyes szakmai kapcsolatok alakulnak ki, amelyek közvetve vagy közvetlenül további értékesítési csatornát képeznek városunknak.

4.3.5. Személyes értékesítés

A budapesti, valamint a regionális utazás kiállításokon létesített hivatalos és magán jellegű kapcsolatrendszerek érvényesítése, az információk átadása, számukra az információ megküldése. Jellemző, hogy az utazás kiállítás eredményeként számos érdeklődő van a városi vonzerők, programok iránt, akik között szakemberek és turisták egyaránt megtalálhatók. A kiállításokon való megjelenés presztízs-értékű, fontos lenyomata a híres szentesi vendégszeretnek.

4.3.6. Internetes megjelenés

A turizmus legújabb trendjei szerint az utazási irodák, utazásközvetítők szerepe egyre inkább csökken, elsősorban az **internetes foglalások** rohamos terjedése miatt. Egy friss felmérés alapján a magyarok 6%-a foglal utazási irodán keresztül belföldi utat, ezzel szemben több, mint 50%-uk Interneten keresztül!

Az internetes megjelenés erősítéséhez, további célszegmensek eléréséhez, megnyeréséhez a városi honlap továbbfejlesztése indokolt, melyhez javasolt **külön turisztikai portál** létrehozása. Szükséges továbbá a turisztikai internetes portálok fokozott igénybevétele a promócióhoz, szállásadók részére direkt foglalási rendszerek kialakítása.

A keresőprogramokban a kulcsszavas keresésre kiadott találatok között Szentes pozíciója nagyon változó. A keresőprogramokban elfoglalt helyünk, előrekerülésünk lehetőségeinek és mindezek anyagi vonzatának átvilágítása, valamint a 2012-es költségvetésbe való tervezése javasolt, akár az idegenforgalmi adóból befolyt összeg erre történő visszaforgatásával.

4.4. Promóció, marketingkommunikáció

4.4.1. Célterület

Elsősorban a **belföldi vendégek** megszerzése és megtartása a cél. A belföldi vendégeken belül jelentős piacot jelent a **helyi lakosság**, valamint a sportolási céllal – edzőtáborok, sportrendezvények alkalmával – ideérkező **sportolók**. A kedvezmények miatt a helyi családok nagy arányt fognak képviselni ezután is.

A külföldi célterületek tekintetében **kiemelt jelentősége van a testvérvárosoknak**, hiszen a felénk irányuló terjesztés nem jelent többletköltséget, illetve a közös programok kapcsán gyakran járnak Szentesen. Ezek a testvérvárosok országok szerint a következők: **Szerbia (Bácskatopolya), Románia (Újszentes), Németország (Sankt Augustin, Markkröningen), Spanyolország (Buñol), Izrael (Hof Ashkelon), Finnország (Kaarina) Lengyelország (Skierniewice), Oroszország (Kolomna)**. A testvérvárosok lakói, delegációi nemcsak a sportrendezvények alkalmával, hanem egyéb kulturális, üzleti rendezvény kapcsán is látogatják városunkat, egyre gyakoribbak a családok közötti spontán szerveződésű látogatások, baráti találkozók, valamint egyre szorosabbak az oktatási intézmények közötti testvérvárosi kapcsolatok.

A külföldre irányuló promóció másik célterületét a **sportrendezvényekre meghívott országok jelentik, amely országok** a Föld bármely területét érinthetik, pl. **Szerbia (vízummentesség) Ausztria, Belgium, Oroszország, Németország, Törökország, Litvánia, Svédország, Olaszország**. A külföldi célterületeket magában foglalja a közvetett elosztási csatorna (DaRMI, MT Zrt.) által végzett külföldi értékesítés, amely a következő országokba irányul: **Románia Németország, Lengyelország, Spanyolország**.

4.4.2. Célcsoportok

A célcsoportok tekintetében fontos a meglévő vendégek megtartása, értve ezen az idelátogató bel- és külföldieket, a sportolókat, fiatal családokat, idősebb úszni szerető korosztályt, pihenni érkező családokat, gyerekeket, diákokat, külföldi átutazó vendégeket, a csoportosan (pl. edzőtáborok) és az egyénileg érkező vendégeket.

1. Az utazás célja szerint:

- A Strandfürdőbe érkező vendégek célja: **sport, kikapcsolódás, megelőzés, aktív feltöltődés, regenerálódás.**
- A Gyógyfürdőbe érkező vendégek döntő többsége **gyógyulási** céllal érkezik.

- Megyeháza Konferencia és Kulturális Központba konferencia, művelődés célból.
 - A rendezvényekre **szórakozási** céllal.
 - A természetbe **kikapcsolódási, sportolási** (pl. kerékpározási) céllal érkeznek vendégek.
2. **Az utazás motivációja szerint:** a **fiziológiai szükségletek kielégítése a fő cél**, esetleg a **tudni, megismerni**. A fiziológián belül a rekreáció-egészségmegőrzés, gyógyulás vagy a kikapcsolódás lehet a vendégek célja.
 3. **Vásárlói viselkedés szerint** a visszatérő vendégek és az új piaci szegmens egyaránt fontos.
 4. **Földrajzi szegmentáció esetén** a külföldiek és a belföldiek egyaránt fontosak, külföldiek tekintetében prioritást élveznek a testvérvárosok.
 5. **Gazdasági szegmentáció szerint** az árak meghatározzák a piaci szegmenseket. Ilyen szempontból meghatározó a fürdőjegy ára és a tiszai strand közötti különbség, csakúgy mint egy ingyenes rendezvény vagy egy belépőjegyes koncert.
 6. **Az életkor szerinti bontásban**
 - a strandfürdőbe érkező sportoló szegmens több generációt magában foglal, a **fiatal családok** tekintetében pedig a **fiatal szülők és a gyerekek** generációi jelentik a célzott piaci szegmenst,
 - a gyógyfürdőbe érkező vendégek általában **nyugdíjas korúak**,
 - a rendezvényekre érkező, vagy a város építészeti, kulturális értékeit megtekintő vendég életkora változó.

Az ideérkező turistát a zöld, komfortos, látnivalókban bővelkedő város fogadja, de az **otthonosságot és nyugalmat** nyújtó szolgáltatásokat is megtalálja.

Az idegenforgalmi kiállításokon tapasztaltak alapján érdemes megcélozni a fiatal családokat és a nyugdíjasokat egyaránt. Jellemző az a tendencia, miszerint a **nyugdíjas klubok, különböző szakszervezetek megfizethető, buszos utakat keresnek az ország megismerése céljából**.

4.4.3. Koncepció

A külföld felé irányuló kommunikációban kiemelt szerepet kap a **PR, a személyes eladás**, valamint a **tematikus kiadvány**, amely a figyelemfelkeltést célozza a külföldi piacokon. A nemzetközi sportversenyek szervezése kapcsán szintén a személyes eladás dominál.

A közvetett csatornákon történő külföldi eladás főként a **prospektusok** segítségével történik, melynek rendkívül attraktívnak kell lenni. A prospektusokon belül a strand prospektusa, a városi kiadvány és a kistérségi egyaránt fontos.

PR tevékenységet alkalmazunk a szakmai szemináriumokon és konferenciákon, sajtótájékoztatókon, előadásokon, gyűléseken, amely által a szakemberekkel megismertetjük az új szolgáltatásokat.

A sportturizmus vendégmegtartó erejének fokozására **a stratégia fontos eleme a programszervezés**, komplex programok ajánlása. Célunk, hogy az ide érkező vendégek részletes tájékoztatást kapjanak a város turisztikai kínálatáról, a környék további sportlehetőségeiről, szabadidős programjairól, a városi és kistérségi rendezvényekről és a térség látnivalóiról, esetlegesen más kistérségek lehetőségeiről (pl. Ópusztaszer, csongrádi Körös-torok, szarvasi Arborétum, Kiskunsági és Körös-Maros Nemzeti Park programajánlatai, Szeged város, stb...).

A helyi népszerűsítésben a televízió, az írott sajtó és a rádió játszik fontos szerepet, de a **strandhoz kapcsolódó helyi rendezvények** szintén vonzzák a lakosságot.

Az értékesítésben tehát szerepet kap a PR, a személyes eladás, a reklám, ezen belül a sajtó, a prospektusok, az arculati elemek hangsúlyozása. Az értékesítésben a közvetlen eladás mellett igénybe vesszük a közvetett elosztási csatornát, mint pl. a helyi programszervező irodát, a Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóságot és a MT Zrt. által kínált egyéb terjesztési lehetőséget.

4.4.4. A végrehajtás feltételei

- pályázati forrás
- önerő
- befektetők
- humán erőforrás (turisztikai menedzsment)
- következetesség, komplex szemléletmód

5. Eredménymutatók és várható hatások

5.1. Belső adatok

- statisztikák készítése a kempingben, üdülőházakban, uszodai jegybevételek alapján
- felmérések készítése arról, hogy a vendégek honnan jönnek, meddig tartózkodnak Szentesen, milyen céllal érkeztek
- véleménykérés a szolgáltatások minőségéről, ennek archiválása
- kapcsolatos sajtó elkülönítése, megőrzése a későbbi feldolgozás és információnyújtás érdekében
- az Utazási Kiállításon való visszajelzés lejegyzése, felhasználása

5.2. Marketingkutatók

- közvélemény-kutatás a lakosság és a vendégek körében a beruházás minőségéről
- a terület összehasonlítása más hasonló profilú centrumokkal
- vendégek megkérdezése (motiváció, igények, elégedettség)
- a beruházás hatásainak vizsgálata (hogyan változott a helyi kereskedelmi szálláshelyek kihasználtsága, az egyes múzeumok, rendezvények forgalma)
- adatelemzések, statisztikák feldolgozása (adóbevételek, vendégéjszakák, vendégforgalom, kistérségi forgalom, tartózkodási idő)

- kérdőíves felmérések összegzése, a következtetések levonása
- előrejelzések készítése
- a gyerekek megkérdezése a csúszdákról és a játszóterekről
- a vonzeróeltár karbantartása, értékelések készítése, további vonzerők bevonása, új útvonalak létesítése
- regionális útvonalakba való bekapcsolódás (Alföldi Kék Túra, Dél-alföldi kerékpárutak, Tisza-túra stb.)
- a kiadványokról alkotott vélemények figyelése a vendégek és a szakma körében

5.3. Hatékonyságvizsgálatok

- piacelemzés (hatékony volt-e a célpiacok felé irányuló marketing)
- megtérülés-elemzés
- ár-érték arány elemzés (a vendégek az adott árért megfelelő minőségű szolgáltatást kaptak-e, a termék tetszett-e)
- promóció és értékesítés-kutatás abból a célból, hogy megtudjuk, hogyan reagáltak a turisták a rádióreklámra, írott sajtóra, az értékesítés-ösztönző akciókra, az eladó személyzet munkájára, a vendégekhez való hozzáállására, a prospektusokra) Meg kell tudni, melyik hatékony és melyikre nincs szükség. Ennek eszköze a kérdőív.
- Elosztási csatorna kutatás, hogy mennyire tetszettek a kiadványok, valójában ismerik-e a terméket, az adott értékesítési pontnál milyen felvilágosítást kapott a vendég.
- Hasznos volt-e a PR-tevékenység, melyet szakmai körökben végeztünk.
- Szükséges megtudni, hogy a fogyasztó elégedett-e a termékkel (kérdőív).

6. Várható környezeti, társadalmi, gazdasági hatások

A turizmusfejlesztési program célja a turizmus minőségi fejlesztése, amely a regionális, országos versenyképesség fokozásán, a belföldi turizmus stabilizáló szerepének a megteremtésén, a turizmus teljesítményének éven belüli kiegyenlített megoszlásán, térbeli koncentrációjának az oldásán alapul, és egyúttal olyan fejlesztési irányokat és módszereket alkalmaz, amelyek révén a fejlesztés nem jár negatív hatásokkal a város természeti és kulturális környezetére.

A turizmus fejlesztésének eredményeként:

Olyan egyedi termék jön létre városunkban, mely regionális, később országos vonzerőt jelent, növekszik a szálláshelyek száma, és minősége, növekszik a vendégéjszakák száma, ezáltal az üzemeltető bevétele és a város adóbevétele, javul az infrastruktúra (utak, kerékpárutak, táblázottság), javul a városkép, növekszik a vállalkozási kedv, további munkahelyek jönnek létre, javul a város turisztikai és általános megítélése; regionális, országos viszonylatban elfoglalt pozíciója.

Összegzés

Szentes városnak 1997-ben, 2003-ban, majd 2007-ben készült idegenforgalmi koncepciója. Az ezelőtti munkákban szintén fontos szerepet kapott a sportturizmus, a szálláshelyfejlesztés, a gyógyturizmus, az aktív turizmus, a falusi, a konferencia-, és a gasztronómia turizmus.

A fejlesztési irányvonalak az évek alatt nagymértékben nem változtak, ugyanakkor jelen tanulmány máshogy súlypontosz, sokkal árnyaltabban kezeli a gyógyvíz kínálta lehetőségek kiaknázását, valamint a sport- és aktív mozgásformákat; és a kettő ötvözésén alapuló, regionális (majd országos) szinten versenyképes, egyedi turisztikai termék kialakításának szükségességére helyezi a hangsúlyt.

A korábbi és jelen koncepció által megfogalmazott célkitűzésekből mára számos elem megvalósult, illetve megvalósulása folyamatban van.

Az újonnan elkészült idegenforgalmi koncepció az elmúlt évek tapasztalataira, a megvalósult beruházásokra és a jövőben kínálkozó lehetőségekre épít, a konkrét lehetőségeket vázolja fel.

Tematikáját tekintve idegenforgalmi szakmai szempontok alapján készült, illeszkedik a kistérségi, a megyei, a regionális idegenforgalmi koncepcióhoz, az Új Széchenyi Terv Stratégiához és a Dél-Alföldi Operatív Program akciótervhez.

Szentes, 2011. június